

19. Ravenski razgledi

Julij 2018

ZAVOD ZA KULTURO
ŠPORT, TURIZEM
IN MLADINSKE
DEJAVNOSTI

Poletje na Ravnah

Osvežujoči poletni dnevi in zanimivih dogodkov polne poletne noči!

ZAVOD ZA KULTURO
SPORT TURIZEM
IN MLADINSKE
DEJAVNOSTI

www.poletjenaravnah.si

Pred prihajajočim poletjem so pred nami Ravenski razgledi, glasilo, ki opisuje dogajanje v naši občini. Na Ravnah je zelo pestro, imamo mnoge dosežke, na katere smo lahko upravičeno ponosni. Zagotovo je med ponosi tudi naš Pihalni orkester železarjev Ravne, ki spet žanje vrhunske glasbene uspehe. Vsekakor pa tega ne smemo vzeti za samoumevno, saj je odličnost vedno rezultat mnogih izbir, ki pomenijo preplet med vztrajnostjo in nadarjenostjo. Noben uspeh ne pride sam, za vse se je treba potruditi. Nadarjenost in malo sreče pa vsekakor ne škodita.

To velja tudi za naše športnike, ki so po uspehih v svetovnem in državnem vrhu. Glede na konkurenčnost športnih panog je v nekaterih športih seveda težje uspeti. Vsak uspeh je delno tudi naš, saj govorimo o naših klubih in posameznikih. V športnih klubih si želimo čim več mladih, kajti vsi vemo, da je šport med najbolj koristnimi in zdravimi aktivnostmi za odraščajočo mladino. Seveda pa je zelo zaželeno in priporočljivo, da se športno udeležujejo tudi odrasli. Občina si prizadeva, da so vsem zagotovljeni dobri pogoji za ukvarjanje s športom. To se ureja s posamičnimi novogradnjami, večinoma pa z obnovami in vzdrževanjem naše bogate športne infrastrukture. Večina je okrog športnega parka Ravne (med nami bolj znanega kot DTK, kar je kratica za lepo ime: Dom telesne kulture).

Seveda pa potrebujemo celostno kulturo, in ne samo že omenjene telesne. Kultura na Ravnah se neguje in razvija na več mestih. Naša kulturna kraljica Koroška osrednja knjižnica prireja in gosti največ prireditev pri nas. Obenem s široko odprtimi vrati vabi Kulturni center Ravne z množico kulturnih praks, z vidika ustvarjanja in tudi gostovanja. Dogodki, kot so Festival solzic, Poletje na Ravnah ter drugi, združujejo kulturo, kulinariko in druženje. Trudimo se, da so zanimivi za vas domačine in tudi za obiskovalce od drugod. Forma viva je postala navdih tudi mladim umetnikom, ki jo vidijo s svojimi ustvarjalnimi očmi in jo oživljajo s svojimi močmi.

Je pa seveda stvar izbire, kaj je ljudem všeč in kaj jih zanima. Pomembno je, da na Ravnah obstaja veliko možnosti in veliko dogajanja. Najslabše bi bilo, če ljudje ne bi bili aktivni in bi se počutili le nezadovoljni v smislu, da se nič ne dogaja. Prepričan sem, da pri nas ni tako. Sami se lahko v to prepričate tudi z branjem tokratnih Ravenskih razgledov.

Ob koncu naj podelim še optimizem glede gospodarstva in zaposlovanja v naši občini. Gospodarsko dogajanje se namreč vedno giblje v ciklih. Včasih je boljše in občasno slabše. Sedaj smo v obdobju gospodarske rasti in zaposlovanja. Pri tem imajo zaslugo vsi naši gospodarstveniki, podjetniki in obrtniki ter njihovi sodelavci in delavci. Prihajajo novice o investicijah, rasti in zaposlovanju. Upajmo, da bo to trajalo čim dlje in da bomo dobro pripravljeni na ne tako dobre čase. Ti pa zagotovo pridejo, toda do takrat ostanimo optimisti.

V prihajajočem poletju vam želim lepe počitnice. Upajmo, da bo vročina znosna. Na Ravnah bo spet zelo pestro, zato vabljeni na mnoge kulturne in zabavne dogodke, ki so tukaj ravno zaradi vas. Bodite dobro in bodite zadovoljni. Na Ravnah nimamo vsega, imamo pa zelo veliko. To vidite tudi iz te številke Ravenskih razgledov, ki odseva dela današnjih Raven.

Prijetno branje vam želim.

Vaš župan,
Tomaž Rožen

KAZALO

07

10

21

25

26

29

06 PRVOMAJSKA BUDNICA

07 PONOSNI NA NAŠE ZLATO S POSEBNO POHVALO

08 IZ KOROŠKE OSREDNJE KNJIŽNICE: USPEŠNO DELO ODDELKA ZA OTROKE IN MLADINO

09 POSVET O LAHKEM BRANJU POVEZAL STROKO

10 FORMA VIVA JE IGRIŠČE

11 FESTIVAL SOLZIC 2018

13 KD SVITANJE

14 IZ SVETA FILATELIJE, MAKSIMIFILIJE IN KARTOFILJE

15 FRANJO MALGAJ NA KOROŠKEM

16 NA RAVNAH NA KOROŠKEM SE LAHKO ODPRATE NA MISIJO: RASTLINE NAM KAŽEJO POT

17 LUTKOVNA PREDSTAVA MAČEK MURI

18 INOVATIVNO REŠEVANJE PROBLEMOV

19 TABORNIŠKE VREDNOTE ZA 21. STOLETJE

20 MLADINSKI SVET RAVNE ZA OKREPLJENO SODELOVANJE MLADIH V REGIJI

21 GRE SEDAJ KONČNO ZARES?

22 NAŠI NAGRAJENCI

25 GREGOR VEZONIK V SVETOVNEM VRHU

26 USPEHI NTK FUŽINAR INTERDISKONT NA DRŽAVNIH PRVENSTVIH

27 GIMNASTIČARJI ŠD PARTIZAN RAVNE S POTRPEŽLJIVOSTJO, VZTRAJNOSTJO IN VOLJO DO USPEHOV

28 NA GLAVNEM DOGODKU ODBOJKARSKEGA DNEVA ČLANI UGNALI KRKO S 3 : 2

29 TRPELI IN OBSTALI!

30 SVIT REŠUJE ŽIVLJENJA

31 EDVARD VAJDA – NOVI RAVENSKI ŽUPNIK

32 STROJNA OB 170. OBLETNICI SEDANJE ŽUPNIJSKE CERKVE SV. URHA

33 140 LET GASILSTVA NA RAVNAH

34 OBČINSKE NOVICE

42 V 4. LETU DELOVANJA KOROŠKEGA MEDGENERACIJSKEGA CENTRA 13.000 OBISKOV

43 PREDSTAVITEV KNJIGE LJUBLJENA – MIHELA, NAŠA DRUGAČNA DEKLICA

44 TRETJI FESTIVAL INKLUZIJE NAŠE IGRARIJE 2018

45 HOTULJKE SMO BILE GOSTITELJICE

46 15. MEMORIAL JOŽETA ŠATERJA - TOREK, 8. MAJ 2018

47 NA POHODIH JE LEPO

47 STRATEGIJA RAZVOJA CESTNEGA PROMETA V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM

50 SPOMINSKA SLOVESNOST NA DOBRIJAH

51 DOM JE TAM, KJER JE LJUBEZEN

53 ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB MEŽIŠKE DOLINE NA EKSKURZIJI

54 SMUČANJE IN SANKANJE NA ZELENBREGU

55 KRAJEVNA SKUPNOST STROJNSKA REKA

56 TOKRAT V BOSNO

57 ČETRTHNA SKUPNOST ČEČOVJE

58 OBNOVA PRVEGA ČEČOVSKEGA NEBOTIČNIKA

59 PREDSTAVITEV MREŽE ENERGETSKEGA SVETOVANJA ENSVET

60 O SLOVESNEM ODPRTJU DOMA ŽELEZARJEV IN KULTURNI RASTI KRAJA

61 TURŠKE ŠANCE – IZVOR IMENA

62 NAŠI ŽELEZARJI MARCA 1953 NA METALURŠKIH TEKMAH NA GOLTEH

63 SKOZI BLAŽEV OBJEKTIV

64 RAZGLEDNICE BRATOV BRUNDULA

66 ANDREJ OSET, NARODNI BUDITELJ, GOSPODARSKI IN KULTURNI DELAVEC, ZASLUŽNI MOŽ ZA KOROŠKO

69 ŠD STOJA - ZMAGOVALKE GIMKOVEGA POKALA SLOVENIJE

70 STARE RAZGLEDNICE TOLSTOVRŠKE SLATINE

Pihalni orkester železarjev Ravne

PRVOMAJSKA BUDNICA

 Ana Potočnik

 Aleksander Ocepek

Moji prvi spomini segajo v rano otroštvo. Že zgodaj zjutraj je vršalo po hodniku, sosede so nekaj pripravljale. Pred blokom na Javorniku so pripravile mizice, obložene s sladkimi dobrotami, s kavo in pijačo. Zaslišal se je boben, trobente in še vsi drugi instrumenti, prikorakala je »naša plehmuzika«. Ob mizah so se ustavili, si stisnili roke v pozdrav, si izmenjali nekaj besed, se okrepčali in odkorakali naprej.

Čez nekaj let me je doletela ta čast, da sem lahko tudi jaz prikorakala s Pihalnim orkestrom železarjev Ravne. Seveda se to ni zgodilo čez noč. Šest let sem hodila v glasbeno šolo, potem sem se pridružila Mladinskemu pihalnemu orkestru, vadila, pred dobrimi petindvajsetimi leti pa sem z učiteljico Anito prvič zaigrala v orkestru.

Za budnico mi ni nikoli težko vstati, čeprav je budilka včasih že pokazala le tri ali štiri ure spanja. Ob štirih zjutraj je res zgodaj, zunaj je še popolnoma temno, marsikdo s kresovanja še sploh ni legel k počitku. A na ta dan, na 1. maj, se vedno zbudim pred budilko in z veseljem vstanem, si oblečem uniformo in grem na zbirno mesto. Zakaj? Ker je ta dan prav poseben dan, ko nas po različnih delih mesta Ravne, vaških skupnostih pričakujejo ljudje in nas čakajo, da prikorakamo, kaj zaigramo in se pogovorimo.

Hvala vsem, ki ste nas veseli in nas vsako leto nestrpno pričakujete, toplo sprejemate in nam pripravljate sladke in tekoče dobrote!

Pihalni orkester železarjev Ravne

PONOSNI NA NAŠE ZLATO S POSEBNO POHVALO

 Ana Potočnik

V tednu ljubiteljske kulture, ki ga že nekaj let organizira Javni sklad za ljubiteljske kulturne dejavnosti, je 18. in 19. maja 2018 na Jesenicah potekalo 38. tekmovanje slovenskih godb. Zveza slovenskih godb vsako leto organizira tekmovanja za različne kategorije oziroma težavnostne stopnje. Naš orkester je tekmoval v 1. težavnostni stopnji. Nastope godb je ocenjevala petčlanska mednarodna strokovna žirija: Tomaž Habe, Milivoj Šurbek, Mitja Dragolič, Jozsef Csikota z Madžarske in Anatoly L. Dudin iz Rusije. Pri ocenjevanju so se upoštevale naslednje sestavine: intonacija, zvok, ritem in doslednost v tempu, tehnika igre/dinamika in fraziranje/umetniški vtis koncertnega nastopa.

Program tekmovanja so sestavljale: dve obvezni skladbi ter skladba po lastni izbiri, ki ustreza ravni tekmovanja oziroma ima ustrezno zahtevnostno stopnjo.

Izbrali smo: Satoshi Yagisawa: *Machu picchu*; skladbo slovenskega skladatelja Roka Goloba: *Knjiga prigod za pihalne orkestre s stavki: Novice iz galaksije, Godba gre na jug in Nostalgija za fanfare* ter Davida Maslanke: *Traveler*.

Pihalni orkester železarjev Ravne z dirigentom Gregorjem Kovačičem je prejel **97,31 %** točke in s tem **ZLATO PLAKETO S POSEBNO POHVALO**, na kar smo izredno ponosni.

Tega dne si je kar nekaj Ravenčanov vzelo čas in z nami odpotovalo na Gorenjsko. Ob koncu odigranega programa se je iz dvorane zaslišalo glasno ploskanje in vzklikanje naših domačih. Ob odhodu z odra so nam čestitali in z rosnimi očmi verjeli v naš uspeh. Tudi godbeniki smo imeli dober občutek, saj smo od skladbe do skladbe igrali z večjo sproščenostjo, hkrati pa opazovali mimiko na obrazu našega dirigenta, ki je že med igranjem kazal zadovoljstvo. In uspelo nam je. Odigrali smo tako, kot smo najbolje znali, in uspeh je bil zagotovljen. Komisija nas je nagradila z že omenjeno plaketo ter s **POKALOM ZMAGOVALCA** tekmovanja.

Iz Koroške osrednje knjižnice:

uspešno delo oddelka za otroke in mladino

 mag. Jelka Kos in Lea Vaukan

Oddelk za otroke in mladino Koroške osrednje knjižnice uspešno sodeluje s šolskimi knjižnicami celotne Koroške in celo širše Slovenije. Z rednim vzpostavljanjem novih bralnih akcij in tudi drugačnih aktivnosti v knjižnici k obisku in sodelovanju vsako leto pritegnemo več mladih, ki sicer niso redni obiskovalci naše ali celo katere koli knjižnice. Tako ohranjamo in razvijamo bralno kulturo, pa tudi bralno, knjižnično in informacijsko pismenost med vsemi generacijami mladih bralcev. Za vsako generacijo namreč s posebno pozornostjo pripravimo različne vrste bralnih dejavnosti.

K vpisu v knjižnico povabimo že najmlajše ob rojstvu, za kobacajčke oziroma vse predšolske otroke v spremstvu odraslih so tu dopoldanska igralna srečanja v pravljčnem kotičku, ki smo jih poimenovali *Križ – kraž, kralj Matjaž*.

Ure pravljic za otroke od 4. do 10. leta starosti potekajo redno ali po dogovoru z različnimi skupinami, prav tako so tej starostni skupini namenjene glasbene pravljice in lutkovne predstave. Za otroke od 10. leta dalje so med najzanimivejšimi dejavnostmi ustvarjalnice, raziskovalne delavnice, stripovske delavnice in stripovski razpis, pa tudi projekt *Rastem s knjigo*.

Srednješolcem in starejšim osnovnošolcem ponujamo pozitivna in aktivna srečanja s knjižnico v obliki iger, naslovljenih s *Knjižne mišice*. Letošnje šolsko leto smo ravno to generacijo k branju povabili še s posebnim knjižnim menijem akcije branja za mlade, poimenovane ... *izBERI* mi ime ... V program smo umestili tako leposlovje kot tudi stripe in strokovno literaturo. Prebrati je bilo treba vsaj tri med njimi, kar poleg obveznega šolskega branja, kar šestdesetim udeležencem ni predstavljalo problema. Lepa udeležba že v prvi sezoni branja za mlade nas je navdušila in nam daje spodbudo za naprej. Že letos je bila razpisana nagrada za novo, stalno ime te akcije, a po skromnejšem prispevku predlogov smo se odločili, da razpis ponovimo še v naslednji sezoni branja za mlade.

Ob mednarodnem dnevu otroških knjig osnovnošolcem in srednješolcem vsako leto pripravimo posebno doživetje. Namenimo jim namreč zelo obiskane literarne opoldneve, kjer v živo spoznajo in doživijo svet literature in tudi drugačno – knjižno in stripovsko – ustvarjanje. Letos smo jim tako predstavili repersko predelavo pesniške klasike v izvedbi Roka Terkaja – Trkaja in prof. dr. Igorja Saksida: *Rapoezija*. S to prireditvijo smo poezijo tako mladim kot odraslim obiskovalcem predstavili v posebni luči, zanje vzbudili zanimanje in se nasploh postavili na stran pogosto in po krivici zapostavljene literarne zvrsti.

Eno zelo zaželenih doživetij med mladimi je očitno tudi prireditev *Noč v knjižnici*, ki poteka ob noči knjige. Nanjo se je letos in hkrati že drugo leto prijavilo precej več otrok, kot pa je v Stripoteki »hotelskih postelj« oziroma prostora za spanje na tleh. Tam se tudi konča prireditev, ki poteka od zgodnjega večera do jutranjih ur. Od spoznavanja, srečanja s književnimi ustvarjalci, delavnic, ustvarjalnic in igralnic do večerje, filma in branja pred spanjem – vse je še bolj zanimivo in drugače, če si eno noč stran od doma. Pa še namig za vse, ki bi se nam radi pridružili: zaradi velikega povpraševanja bomo naslednje leto prosta mesta prihranili le za najzvestejše obiskovalce knjižnice ...

Posvet o lahkem branju povezal stroko

 Domen Retelj

Več kot 120 obiskovalk in obiskovalcev je 31. 1. 2018 prisostvovalo na posvetu o lahkem branju. Z njim se je začel dvoletni projekt **Lahko je brati**, ki ga izvaja koroški Zavod Risa v sodelovanju z Univerzo v Mariboru, Zvezo Sožitje, Inštitutom Integra, Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika in Društvom Labra. Uporabnike in uporabnice lahkega branja, strokovnjake in strokovnjakinje ter akademike in akademikinje – prišli so tudi z zagrebške univerze – so nagovorili ambasadorji projekta Lahko je brati: varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer ter igralca Gojmir Lešnjak Gojc in Saša Pavček. Vlasta Nussdorfer in Saša Pavček sta se na okrogli mizi strinjali, da bi tudi ljudje, ki sicer ne potrebujejo lahkega branja, tega marsikdaj potrebovali pri branju odločb, s katerimi organi oblasti odločijo o njihovih pravicah. Pavčkova je podala še prepričanje, da bi moralo biti v gledališčih več predstav s slovenskimi nadnapisi. Na drugi okrogli mizi posveta sta se pravnici Maja Bogataj Jančič in Urša Chitrakar strinjali, da slovenska zakonodaja, kljub sprejetju 48. a člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ne dovoljuje prostega prirejanja avtorsko zaščitenih besedil v lahko branje, pa čeprav le v izobraževalne namene. Kaj takega bi bilo možno le z nastankom temu naklonjene sodne prakse ali s spremembo zakonodaje oz. ustrezno implementacijo sprejete Marakeške pogodbe o olajšanem dostopu do književnih del za osebe, ki imajo težave z branjem. To je med občinstvom sprožilo precej vprašanj in pozivov, da se to področje uredi bolj življenjsko. Med okroglima mizama so predstavili pretekle dosežke na temo lahkega branja, na primer, da je bilo lahko branje kot izbirni predmet s tem imenom umeščeno v predmetnik drugostopenjskega študija Inkluzija v vzgoji in izobraževanju na mariborski pedagoški fakulteti. Pisateljica

Aksinja Kermauner je govorila o svojem zadnjem romanu *Moda in neroda*, ki pa zaradi nezadostnih sredstev še ni bil natisnjen, na žalost vseh, ki lahko branje potrebujejo pri dostopu do kulture in umetnosti. Na posvetu so predstavili še nadaljnje dejavnosti pri projektu Lahko je brati. Z njim se bo začelo lahko branje v Sloveniji sistemsko razvijati. Zavod Risa bo s partnerji v projektu – izbran je bil na razpisu Ministrstva za kulturo Jezikovna integracija ranljivih skupin govorcev – izobraževal govorke in govorce, ki potrebujejo prilagojene, lažje razumljive informacije, in njihove podpirne osebe. Izobraževanja bodo potekala na podlagi metodologije in priročnika za pisanje besedil v lahkem branju, ki bosta nastajala v tem letu. Razvili bodo tudi slovar lažjih sopomenk in bazo fotografij za podkrepitev besedila, prilagojenega slovenskemu kulturnemu okolju. Tako slovar kot baza bosta prosto dostopna vsem, ki bodo ustvarjali besedila v lahkem branju. Da prihodnost lahkega branja ne bo več odvisna le od entuziastov in posameznih projektov, bo v okviru projekta Lahko je brati pripravljen predlog, kako področje lahkega branja urediti na nacionalni ravni. Projekt Lahko je brati financirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Izjave s posveta

Tatjana Knapp, vodja projekta Lahko je brati: »Zelo smo veseli tega projekta, zelo dolgo smo ga čakali. Je prvi tovrsten projekt za lahko branje pri nas. Prej smo delali predvsem literaturo za lahko branje, trudili smo se, da bi naši ciljni bralci dobili čimveč informacij. Ampak na sistemskem nivoju smo še zelo bosí. Uradno se bo projekt končal 31. avgusta 2018. Jaz upam, da se projekt nikoli ne bi končal in da se bodo stvari peljale naprej.« ...

»Pred leti so v okviru projekta, ki ga je vodilo Inclusion Europe, Evropsko združenje za vključevanje, na primer že nastale evropske smernice, ki jih je za slovenske razmere prilagodila Zveza Sožitje, ena izmed partneric projekta Lahko je brati. A v praksi smo ugotovili, da niso ustrezne, veliko stvari je ostalo še nedorečenih, ugotovili smo, da ljudje potrebujejo več.«

Dr. Simona Bergoč, vodja Službe za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo: »Zelo smo veseli, da smo po dolгих letih opozarjanja na to področje na Ministrstvu za kulturo lahko podprli ta projekt Zavoda Risa s partnerji.« ... »Pri nas v Službi za slovenski jezik spremljamo izvajanje Nacionalnega programa za jezikovno politiko, pristojni smo tudi za koordiniranje novega, s katerim začnemo. Zagotovo bodo imele te teme mesto tudi v novem Nacionalnem programu in v tem kontekstu imamo tudi nekaj sredstev za financiranje vsebin.«

FORMA VIVA je igrišče

Glasbeno–plesni projekt v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem

 Tea Kovše, umetniška vodja Gledališča DELA

Forma viva je simfonija kulturne dediščine, železarske tradicije in umetnosti. V Gledališču DELA smo se odločili, da naredimo Forme vive spet vidne. Če si resnično priznamo – skulpture na Ravnah le redko kdaj zaznamo. S svojo vseprisotnostjo so postale samoumevne in nevidne.

Z glasbeno skupino ZircuS smo ustvarili glasbeno-plesni spektakel *Viva La Forma*, ki je del gledališkega turizma na Ravnah na Koroškem. Namenjen je specifičnemu prostoru ob Formah vivah, je neprenosljiv na druga prizorišča in s tem vabi ljudi na Koroško.

Tridnevni spektakel glasbe in plesa prikazuje dimenzije železnih struktur med Meteoritom in ljudsko poimenovano Formo vivo – »Most vzdihljajev«. Začeli smo pri Meteoritu z astronauti, ki so se izstrelili prav v bližino Grajskega parka, ter osvojili ozemlje in postavili zid z napisom: »Igrišče je Forma viva.«. Dogajanje se je nadaljevalo s svečanim odprtjem »Mosta vzdihljajev«, katerega smo spremenili v igrišče.

Skupaj smo postali igralci in smo se igrali. Naj živi kultura na Ravnah in naj naša radovednost nikoli ne izgine! Kultura in umetnost sta tukaj, da v nas prebudita železno iskro ustvarjanja.

Pojdi na Formo vivo!
Poslušaj njeno zgodbo!
Uporabi lastno telo!

FESTIVAL SOLZIC 2018

MILIJON SOLZIC ZA KOROŠKO IN KOROŠKA NA ZEMLJEVID SLOVENIJE

 Renata Picej

Letošnji Festival solzic je prinesel kar nekaj posebnosti: skladbo velikega Slavka Avsenika, ki jo je mojster narodno-zabavne glasbe posvetil prav Festivalu solzic in nosi naslov Pozdrav Koroški (glasba Slavko Avsenik st. in Slavko Avsenik ml., slednji jo je priredil potem, ko smo kar tri leta čakali, da zapis najdejo na nosilcih zvoka iz Avsenikove poslednje zapuščine; besedilo Renata Picej); predstavitev Bohinja kot kraja, v katerem prav tako kot pri nas pripravljajo festival cvetja – Festival alpskega cvetja, ter posebni poštni žig, ki je bil na voljo na Pošti Kotlje, v času obratovanja pošte, med 9. majem in 2. junijem.

Koroška pod Uršljo goro je znova slavila praznik dediščine ter v petek in soboto, 18. in 19. maja, v okviru *Festivala solzic 2018*, doživela mnogo lepih prireditvev. Na Strojni je spet zažarel Kres besed, ki so ga plemenitili naši prijatelji z avstrijske Koroške – prišli so dijaki iz Neue Mittelschule Bleiburg/Pliberk, dopolnili pa so ga učenci iz OŠ Libeliče. Da je bilo srečanje popolno in nepozabno, so poskrbeli člani Kulturnega društva literatov Mežiške doline s prvo med njimi, Marto Merkač, ter Literarno kulturno društvo Beseda iz Dravograda z Janezom Juričem na čelu. Slikarji izpod Uršlje so v okviru Kulturnega društva koroških likovnikov lovili svoje pejzaže in sestavljali motive v zgodbi Mednarodnega likovnega tabora. Zaživela je kmetija Janež in pod svojo tipično koroško streho vabila goste. Zadihala je Strojna in na odprtje so prišli Strojanci; tisti, o katerih je govoril Blaž Mavrel, kleni ljudje, figure, kot jih riše življenje (onih iz Društva Leniji ni bilo). Festival jim je na obraze risal nasmeh in Luka Mavrel, nečak od Blaža, je med otvoritvenim programom vstal in rekel, da bi tudi on kaj povedal. In je! V zraku je lebdel praznik, in vibracija veselja se je razvila v radost, ko je Marjana Mlinar zapela *Pozdrav Koroški*. Na praznik Koroške so svojo točko briljantno izvedli folklorniki iz vrtca Ravne. Joj, kako jih je bilo lepo videti. Žareli so, ko so prikorakali na prizorišče. Cela četa, trideset majhnih Korošcev, ki so uživali ob tem, ko smo jih požirali z očmi, ker so bili tako pristni. Avtentični. Ljubki v svojih nošah, fantje z eno samo naramnico čez prsi. In zvedavih pogledov. Njihove vzgojiteljice so jim pomagale, da so se vrteli in plesali in se potem izgubili v ozadje šole, kjer je pomladno dišala trava in je svetil čisto mlad mesec. Tam je po prejetju Venca solzic (tj. priznanje tistemu, ki je v čas in prostor Koroške izrisal posebno, Koroški zapisano sled) zapel naš Korošec, Milan Kamnik. Glasbeni svetilnik zelene čipke Slovenije je pel ob ognju in z njim so peli otroci in odrasli, Korošci z obeh strani državne meje, Strojanci, Libeličani, Ravenčani... Korošci! Iz žameta majske noči so vstajale solzice, katero ime jim je izrisal Prežih. Občudovale smo jih tankočutne duše, ki jim solzice krasijo identiteto, one pa so rajale z nami.

Milijon solzic za Korošce, da bomo morda svojo samozavest dvignili na perut daleč donečega slovesa –

vsaj tako močnega, da bo segel do Ljubljane! Da bomo spet na zemljevidu Slovenije. Koroška je bila vedno za mušter, a danes, žal, ni več. Poniknila je zavest identitete, komerciala življenja je poteptala besedo, človek je postal suženj plastike potrošništva in se zapira med štiri stene, namesto da bi dihal svežino zelenočipkastega koroškega gozda. Socialni mediji producirajo novodobne Leve devčeje, in samorastniki nikoli več ne bodo podobni tistim, ki so nekoč s ponosom kazali na zemljo, vodo, zrak, železo in ogenj. Turizem je vse večja in nerazložljiva tujka. Le na Strojni nekateri pravijo, da imajo zadosti turizma in ne potrebujejo »majnika« ...!*

Festival solzic je, letos že petič, izpovedal ljubezen do dediščine poduršelske Koroške. Poudaril koroško besedo, ki je osnovni gradnik prireditve, in povabil na koroško tržnico, kulturni perpetuum mobile in na KOTL'JADO, na kateri je šest ekip kuhalo in mešalo svoje »piskre«, iz katerih se je kadilo in dišalo, da je potem zmagala ekipa KS Kotlje. Prva nagrada jim je prinesla brezskrben vikend v apartmaju v Moravskih Toplicah, nagrada pa je bila prejeta iz naslova ocene za tehnično vrednost. Podelili smo še eno nagrado, in sicer za umetniški vtis, dodeljeno kuharjem, ki so mešali, v trenutnem času aktualne kotle, kjer so posebne začimbe sestavljale obljube, projekti, cilji in nasmehi. Zmagovalci bodo odšli v apartma na otok Pag.

In prišli so nastopajoči iz OŠ Koroških jeklarjev, od folklore z njihove podružnične šole Kotlje do učencev matične šole, ki so v starem Kulturnem domu uprizorili igrice Čebelica. Zapele so članice ŽPZ Solzice in plesala je folklorna skupina iz CUDV Črna. Z nami so bili: Harmonikarski orkester KD Prežihov Voranc, PZ Mlada srca Društva Sožitje Mežiške doline, Tatjana Ledinek, predsednica DKMŽ, mlada kmetica 2017 in PZ Vesele kmetice iz Društva kmetič Mežiške doline, Gledališka skupina Koroškega medgeneracijskega centra s »Skečem o Kamniku«, Ansambel srednješolskega centra, Ljudski pevci Hiše čez cesto iz Milj in neverjetna Dunja Vrhovnik.

Zgodila se je Milenijska fotografija na Hrvatovem travniku v Kotljah in zakurili smo Pekel pod Uršljo, da se je iz tiste strašljive Prežihove globače sukal navihan dim in je daleč gor pod zeleni plašč Uršlje odmeval gromki glas Luciferja, prvega iz zbora poduršeljskih peklenščkov. Tam se je tudi jedlo in pilo. Točila se je hudičeva slina, okušali so se veliki in mali grehi, pa peklenški namaz, in vsekakor naša specialiteta, prvovrstna hudičeva jajca.

REFREN IZ SKLADBE POZDRAV KOROŠKI

Ko zapojem mantro ti srca:
Oj, Koroška moja draga,
proslavimo majnik ves cvetoč,
iz jekla stkana domovina.
Ko zapojem mantro ti srca:
Oj, Koroška moja mila,
najtopleje zdaj pozdravljam te,
Koroška ti, slovenski naš okras.

* »majnik« je koroška različica primorskih »osmic«, kjer kmetje določeno število dni na leto prodajajo svoje izdelke.

KD Svitanje

PREMIERA ENODEJANK: DRUŽINSKI VEČER, PISMA DON JUANA

 Simon Planšak, član gledališke skupine

Minilo je že nekaj časa, in z nestrpnostjo smo se spet dobili pri naši Cvetki. Vsi smo že komaj čakali na naša ponovna srečanja, saj smo vedeli, da se začne novo obdobje igranja na odrskih deskah. Začeli smo s »študiranjem« novih enodejank *Družinski večer* in *Pisma Don Juana*. Začetki vaj so potekali kot po navadi: najprej bralne vaje pri Cvetki doma, nato smo začeli vaditi na odru v Kulturnem centru Ravne na Koroškem. Vaje so potekale od enkrat do dvakrat na teden. Na vajah smo bili pod budnim očesom naše režiserke Cvetke, ki nam je dajala napotke, nas spodbujala in včasih tudi grajala, ampak samo zato, da bi oddelali najboljše, kar znamo. Vsake vaje so bile nekaj posebnega, kljub resnosti smo se tudi zabavali. Dnevi in meseci so tekli, in prišel je dan za našo premiero. To se je zgodilo 27. januarja 2018 v Kulturnem centru na Ravnah na Koroškem. Kot vedno, smo bili pred premiero vsi na trnih, saj nismo vedeli, kaj nas čaka. Naš nemir je bil zastoj, saj je bila dvorana zapolnjena do zadnjega kotička. To nam je dalo še dodatno energijo, in na odru smo zelo dobro odigrali svoje vloge. Glede na odziv publike bi lahko rekel, da fantastično, kajti na koncu smo bili deležni dolgega in glasnega aplavza. Naš trud je bil poplačan.

Ponovitve iger smo izvajali po celi Koroški, od Podvelke pa vse do Črne na Koroškem. Ob koncu gre zahvala našim odrskim mojstrom: Jožetu Potočniku, Ivanu Brezniku in Martinu Sarjašu. Hvaležni smo jim tudi za podobo kulis, kot jih imamo. Upamo na dolgo sodelovanje. Člani gledališke skupine Kulturnega društva Svitanje smo: režiserka in vodja Cvetka Kramberger, igralci Lojzka Strmčnik, Ivica Breznik, Jožica Uršnik, Jožica Brežnjak, Nika Jelen, Maruša Dolinšek in Simon Planšak.

AKADEMIJA OB MATERINSKEM DNEVU IN KONCERT HUDOURNIKOV

 Ana Potočnik, predsednica KD Svitanje

Vsaka prireditev, na kateri nastopijo otroci, je prisrčna, bogata, ob njej marsikomu postane toplo pri srcu ali se mu orosijo oči. Ob letošnjem prazniku družine so se izkazali vsi po vrsti, bilo jih je okoli sto. Sodelovali so: najmlajši otroci Vrtca Ravne na Koroškem, ki so prvič nastopili na odru velike dvorane kulturnega centra in pogumno odigrali dramatizacijo *Zakaj je sneg bel* ter zapeli pesmici o mami; osnovnošolci OŠ Prežihovega Voranca in OŠ Koroških jeklarjev, ki so recitirali in peli pesmi o mami in drugih družinskih članih; glasbeniki iz Glasbenega direndaja in Glasbene šole Ravne ter pevka Gaja Mlakar. Dogodek je lepo zaokrožila tolstovrška gledališka skupina, ki je v narečju prikazala, kako je potekalo družinsko življenje nekoč in kako je danes, in sicer z dramatizacijo *Tk je bvo*.

Koncert Hudournikov – mladih glasbenikov je postregel z zelo kvalitetnimi in raznovrstnimi točkami. Medtem ko najmlajši otroci Glasbenega direndaja in Glasbene šole Ravne še osvajajo začetne prijeme na instrumentih, so študentje že pravi umetniški virtuoz. Prislunhili smo otroškim pesmicam, skladbam klasičnih skladateljev, dijaka Bine Brec in Aljaž Dobnik sta pripravila samostojne priredbe za skupini pihal in trobil, in nekatere med njimi so dobile še prizvok džeza ter moderne improvizacije. Posebej naj poudarimo imena mladih koroških umetnikov: Anej Gorenjak, Ana Zoja Dobnik, Svit Krumpačnik in Miha Petek. Vsi navedeni so bili v letošnji pomladi zelo uspešni na slovenskih in tudi na mednarodnih tekmovanjih glasbenikov. Srečanje je s skladbo Alpskega kvinteta *Pozdrav iz Planice* veselo in poskočno zaključil Schaka kvintet študentov Akademije za glasbo v Ljubljani, z našim domačinom Lenartom Zihom.

Iz sveta filatelije, maksimifilije in kartofilije

 Izidor Jamnik

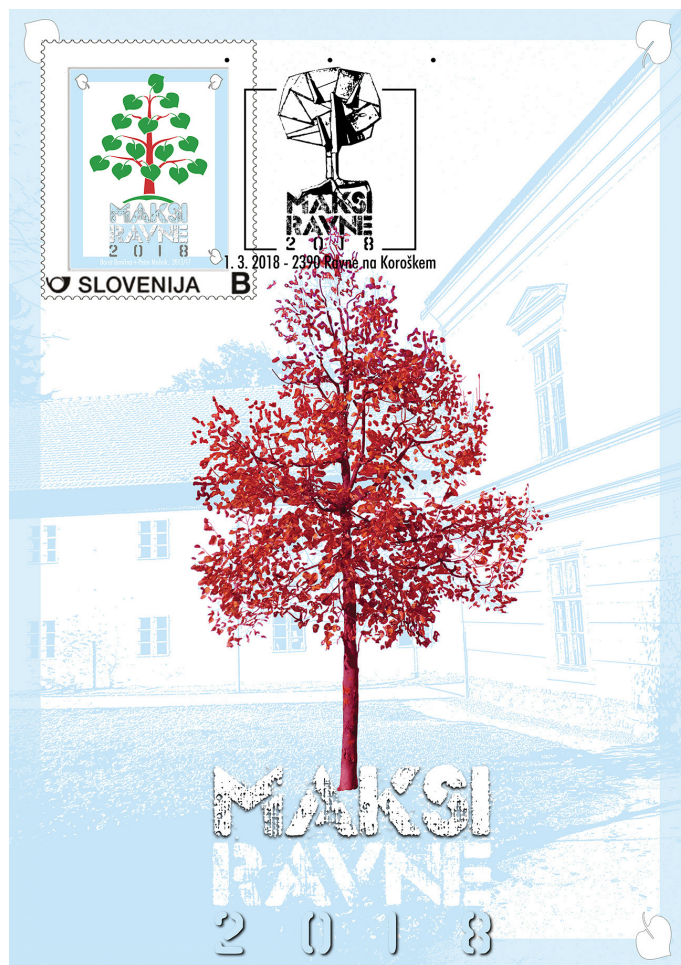
Koroško filatelistično društvo je v prvi polovici marca v grajskem razstavišču Koroške osrednje knjižnice pripravilo že tretjo kvadrienalno filatelistično razstavo razglednic in maksimum kart z mednarodno udeležbo, znano pod imenom MAKSI RAVNE 2018. Obiskovalci razstave so si lahko ogledali različne tematske razstavne eksponate, ki jih je pripravilo triindvajset razstavljalcev.

Ob tej priložnosti je naše društvo v dobrem sodelovanju in pod pokroviteljstvom Občine Ravne na Koroškem ter Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika izdalo priložnostno filatelistično izdajo (sklop), ki je zajemala: dva priložnostna poštna žiga, dva dotiska na kuverti, en dotisk na poštno celino (dopisnico) in razglednico, ki smo jo nadgradili v lepo maksimum karto. Celoten izgled (osrednji motiv je tokrat bila lipa) in oblikovanje filatelistične izdaje je delo našega člana, arhitekta Boruta Bončine. Da bi bila prepoznavnost razstave, razstavljalcev, eksponatov in filatelističnih raziskovalnih prispevkov boljša, sta bila izdana tudi dva Biltena, ki ju je oblikoval član društva, Peter Močnik. Veliko pomoč pri organizaciji razstave nam je tudi tokrat nudila Pošta Slovenije, ki nam je priskrbel razstavne vitrine in nas razveselila s filatelističnim materialom. Poklonili smo ga našim članom in mladim zbiralcem.

Celotno razstavo MAKSI RAVNE pripravljamo dalj časa, oziroma lahko rečemo, da kar od zaprtja predhodne. Vso opravljeno delo temelji na prostovoljnem delu naših članov, s katerimi se mesečno srečujemo v društvenih prostorih na Prežihovi 7. Zelo smo bili veseli, ko smo pred štirimi leti dobili v brezplačno uporabo občinski prostor, v katerem se radi zbiramo. Naši člani so zaradi rednih srečanj postali še bolj povezani, poraja se vedno več idej, kar pomeni tudi večjo prepoznavnost društva navzven, na občinski, lokalni, regijski in državni ravni. Tako smo pred dvema letoma dosegli drugo mesto na dvoletnem ocenjevanju filatelističnih društev, ki delujejo pod okriljem Filatelistične zveze Slovenije, kar se do takrat še ni zgodilo. Z veseljem pa tudi sporočamo, da ostajamo med tremi najdejavnejšimi društvi tudi v novemletošnjem točkovanju. Naše društvo je v slovenskem prostoru rekorder po številu društvenih izdaj, kar nam kolegi filatelisti večkrat zavidajo, po drugi strani pa nam čestitajo in se nam »čudijo«, kako nam to uspeva.

Če vas zanima naše delo, lahko kdaj na pošti Ravne na Koroškem stojite pred filatelistično vitrino, v kateri redno razstavljamo naše zbirke in predstavljamo novosti v svetu filatelije. Podrobneje pa nas lahko spoznate, če se nam pridružite na naših rednih mesečnih srečanjih, kamor so vabljeni vsi zbiralci (ne samo filatelisti), ali pa nas obiščete na našem spletnem portalu (www.kfd.si) in strani Facebook (www.facebook.com/filateliija).

Lep filatelistični pozdrav!

Franjo Malgaj na Koroškem

 Katarina Šumej, Lena Knez in Laura Grubelnik

Franjo Malgaj, slovenski častnik, pesnik in borec za severno mejo ni znan le v Šentjurju, temveč tudi na Ravnah na Koroškem. Šentjurska knjižnica je zato Koroškemu domoljubnemu društvu Franjo Malgaj posodila razstavo, ki prikazuje življenje tega narodnozavednega Slovenca.

Razstava o Franju Malgaju je postavljena v Gimnaziji Ravne na Koroškem, kjer si jo lahko ogledajo tudi srednješolci. Njegovo življenje je ob postavitvi predstavila direktorica Knjižnice Šentjur, Tatjana Oset. Najprej je zbranim dijakom in nato še članom Koroškega domoljubnega društva Franjo Malgaj opisala Malgajevo rojstvo, družino in šolanje. Predstavila ga je kot borca za severno mejo in razložila dejstva o njegovi smrti. Tatjana Oset je dodala še nekaj besed o Šentjurju, saj je to kraj, v katerem se je Franjo Malgaj rodil, ter omenila še druge velike Šentjurčane, kot so Anton Martin Slomšek in glasbena dinastija Ipavcev. Gimnazijci so si ogledali tudi kratek film z naslovom *Pesem južne železnice*, saj je Osetova želela, da dobijo še vtis o Šentjurju, kakršen je danes. Filmček prikazuje, kako je prihod železnice v Šentjur naredil kraj pomembnejši in kako mu je odprl okno v svet, pa tudi Franjo Malgaj je bil na južni železnici redni potnik na vlaku.

Lena Knez, Gimnazija Ravne na Koroškem:

»Predavanje o Franju Malgaju je bilo zanimivo, še posebej za tiste, ki jih zanima zgodovina. Za Franja Malgaja sem slišala že pred današnjim predavanjem, saj smo se o njem malo učili v šoli. Tudi filmček o Šentjurju se mi je zdel vredn. Bil je zanimiv, ker je dobro posnet. V Šentjurju še nisem bila, tako da sem ta kraj zdaj prvič malo bolje spoznala.«

Laura Grubelnik, Gimnazija Ravne na Koroškem:

»Predstavitev o Franju Malgaju je bilo zanimivo poslušati. Že prej sem vedela nekaj o njem, saj smo se o Malgaju že učili v šoli. Največ so nam razložili o tem, kako se je Franjo Malgaj boril za severno mejo. Tudi filmček o Šentjurju je bil zanimiv. Bil mi je zelo všeč. Mislim, da še nikoli nisem bila v Šentjurju. Zdaj, ko sem videla filmček, si ga bom mogoče kdaj šla ogledati.«

LAURA GRUBELNIK

LENA KNEZ

Na Ravnah na Koroškem se lahko odpravite na misijo:

Rastline nam kažejo pot

 Karolina Kumprej Pečecnik

Misija CŠOD je interaktivna aplikacija na pametnem telefonu, ki služi kot učni pripomoček, delovni list, preverjanje znanja in za orientacijo v naravi. Zasnoval jo je Center šolskih in občolskih dejavnosti, njen urednik je Zoran Petrov. V letošnjem letu je nastala nova misija za Ravne na Koroškem, to je vsebinsko zasnovala in za uporabo postavila Karolina Kumprej Pečecnik.

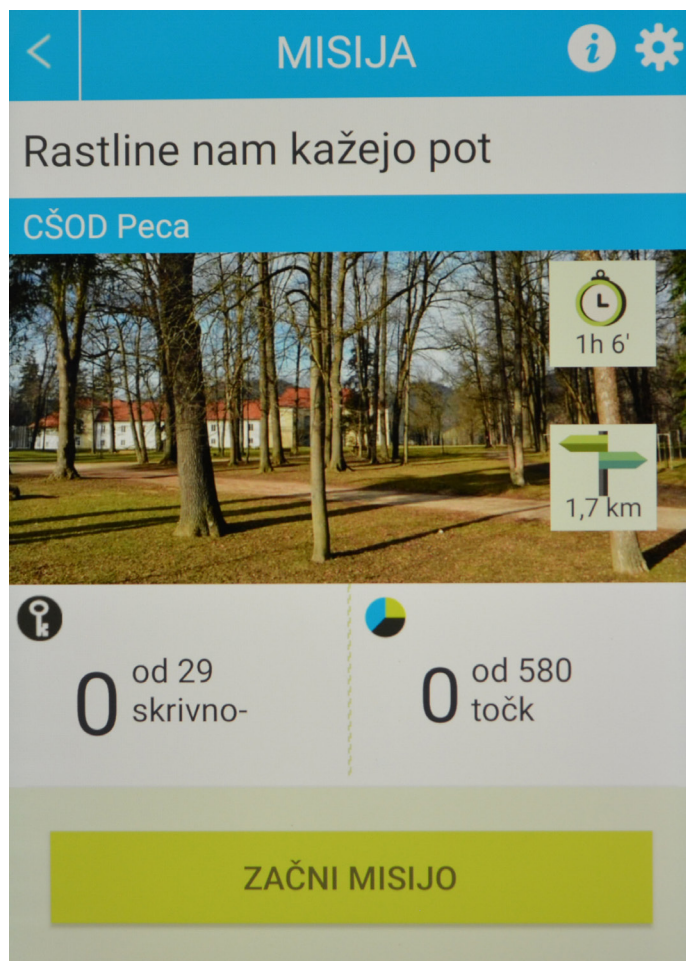
Misija je namenjena iskanju, opazovanju in spoznavanju rastlinskih vrst ter z njimi povezanimi zanimivostmi. Med tem vas opominja tudi na drugo neživo naravo, ki vas spremlja na tej misiji. Posvetite se lahko posameznim skupinam rastlin, kot so listavci, iglavci, grmovnice, zelnote rastline, praprotnice in mahovi. Na poti ne spreglejte urbanega okolja, ki je sestavni del koroške krajine.

in že ste v gozdu. Po opravljenem izzivu se vrnete nazaj na pot in nadaljujete do gozdne poseke in čez njo, pod zgradbo na smučišču do zaledja športnega in šolskega centra, kjer vas v naravi čaka prijetno presenečenje. Kar naenkrat ste na stičišču začetka gozdne in trim poti. Pot nadaljujete do grajskega dvorišča in po severni strani do prelepega Grajskega parka.

Vzemite si čas za ogled. Ne bo vam žal. Ne skrbite, na poti vas usmerja zemljevid.

Med misijo se na posameznih lokacijah, teh je deset, seznanjate s podrobnim opisom zanimivosti, kar vam omogoča reševanje izzivov, teh je devetindvajset. Izzivi vam dajejo možnost izbire med tremi odgovori, dopis pravega odgovora ali določitev elementa na sliki z dotikom. Za pomoč pri reševanju sta vam na voljo tudi zvočna posnetka. Pri posameznih zanimivostih ne spreglejte bogate galerije slik, poleg tega vas misija vseskozi neposredno povezuje z naravo.

S pravilno rešenimi izzivi zbirate točke, ki vam omogočijo osvojiti značko.

Začetek misije je na severni strani šolske zgradbe OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem. Pot vas pelje levo proti gozdu in potoku, kjer lahko nekaj časa spremljate njegovo nasproti tekočo strugo, sledi preskok čez potok

Lutkovna predstava Maček Muri

 mag. Aleksandra Slatinšek-Mlakar

Lutkovna skupina OŠ Prežihovega Voranca se je v šolskem letu 2017/2018 otrokom koroških šol in vrtcev predstavila s predstavo Maček Muri. Z mentoricama Marijo Jurgec in Aleksandro Slatinšek-Mlakar ter v sodelovanju z učiteljico glasbene umetnosti Tanjo Krivec so pripravili razgibano, glasbeno in plesno obarvano predstavo.

Vse nastale predstave mladih lutkarjev temeljijo na izboru primerne besedila, ki ga nato priredijo za izbrane vloge, poskrbijo za izbor glasbe, plesne oziroma gibalne vložke, izdelavo lutk iz različnih materialov ter za zanimivo barvito scensko opremo. Sledijo intenzivne vaje po skupinah. V skupini se trudijo, da v dogajanje vključijo vse učence lutkovnega krožka, saj ima tako vsak možnost za sodelovanje.

Tema predstave temelji na pravljici Kajetana Koviča Maček Muri, ki je otrokom blizu in jo vedno radi poslušajo, še raje prepevajo in recitirajo Murijeve pesmice. Tako je besedilo oblikovano v obliki recitacije in dialogov med vlogami oziroma nastopajočimi. Lutkarji so izvirniku dodali nekaj lastnih vložkov, s katerimi so želeli še bolj pritegniti pozornost mladih gledalcev. Predstava je glasbeno in plesno obarvana, dopolnjuje jo petje zborčka sedmošolk, ki ga vodi ga. Tanja Krivec. Prikazano je popotovanje mačka Murija po mačjem, kjer se srečuje s prijatelji mucki. Ko Muri preživi svoj dan v mestu, se po ogledu nogometne tekme odpravi nazaj domov ter dogodivščine zapiše v mačjo knjigo. In ko na uri odbije polnoč, takrat Muri naredi piko in zaspi.

Skupina je predstavo v okviru DPM decembra odigrala v KC Ravne na Koroškem, marca se je udeležila lutkovnega srečanja v Vuzenici ter aprila v okviru TVU nastopila še v domu starostnikov na Prevaljah. Z odlomki predstave so sodelovali tudi na stojnici ob občinskem prazniku na Ravnah, ob podelitvi bralne značke ter na zaključni prireditvi šole v maju 2018.

Mladi lutkarji in tudi njihove mentorice so s svojim udejstvovanjem izpolnili lastna pričakovanja in dosegli zastavljene cilje, zato že načrtujejo naslednjo predstavo.

Inovativno reševanje problemov

 mag. Aleksandra Slatinšek-Mlakar in Viktorija Barbič

V šolskem letu 2017/18 so sedmošolci OŠ Prežihovega Voranca z mentoricami v okviru krožka »Inovativno reševanje problemov« ponovno sodelovali v projektu Geopark Karavanke na temo »Živali in rastline«. Nadaljevali so z aktivnostmi »Pouka malo drugače«, pri katerem so vse leto izvajali različne dejavnosti, povezane z naravo, raziskovanjem naravne in kulturne dediščine ter spodbujali medgeneracijsko sodelovanje. Ogledali so si nekatere gozdne učne poti v Mežiški dolini, predvsem pa so se veliko naučili na pohodu »Po Mežicljevi poti«. Dopolnjevali so zbirko »Raziskovalne škatle« in vanjo dodajali izdelke, didaktične igre in igrače na temo rastlin in živali.

V sodelovanju s podjetjem A. L. P. PECA d. o. o. Ravne na Koroškem in Obrtno-podjetniško zbornico Ravne so izvedli projekt »Aktivnost in podjetnost«.

V Mežiški dolini se ta projekt izvaja že skoraj leto dni. Namen projekta je, da spodbuja podjetnost, podjetniško kulturo, inovativnost in ustvarjalnost pri prebivalcih Mežiške doline, s poudarkom na mladih. Zato je v projektu sodelovalo tudi vseh pet osnovnih šol v Mežiški dolini. Učenci tretje triade so se na sproščen način učili osnov podjetništva v podjetniških krožkih, spoznavali perspektivne poklice in obiskali podjetja v dolini. Spoznavali so se z delom na različnih delovnih mestih in se srečali s svojimi potencialnimi delodajalci v prihodnosti.

Na OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah so si učenci sedmega razreda zadali nalogo, da se bodo z izbiro poklicne poti, ki jih čaka v bližnji prihodnosti, seznanili malo drugače. Odločili so se, da bodo naredili raziskavo o tem, kateri dejavniki vplivajo na odločitev osnovnošolca glede nadaljnjega šolanja. Raziskovalni projekt so poimenovali »Že veš, kako naprej?«.

Na uvodnem srečanju v marcu so učenci z mentoricami pripravili okvirni načrt dela in načrtali korake za uresničitev zanimive zamisli. V aprilu so se na dvodnevnem taboru v koči na Naravskih ledinah konkretno lotili dela. Učenci so najprej spoznali nekaj osnov o metodah raziskovanja in o poteku raziskovalnega dela, potem so natančneje opredelili temo svojega raziskovalnega projekta in postavili hipoteze. Izbrali so kvantitativno metodo raziskovanja in se odločili za uporabo anketnega vprašalnika z zaprtim tipom vprašanj. Učenci so se dogovorili, da bodo za mnenje vprašali sedmošolce in devetošolce, potem pa bodo problem osvetlili še z vidika staršev. Zanimalo jih je mnenje glede gospodarstva, upoštevali pa so še en mogoč dejavnik, in sicer bližino meje ter zaposlovanje naših ljudi v tujini. Učenci so se lotili kreativnega dela in v skupinah pripravljali anketne vprašalnike za vse ciljne skupine anketirancev. Ob koncu dvodnevnega tabora

so imeli oblikovanih pet različnih anketnih vprašalnikov in narejen načrt za izvedbo anketiranja. Sestavili so tudi dve snemalni ekipi, da bosta posneli nekaj intervjujev z učenci, starši, podjetniki in zaposlenimi v tujini.

Raziskovalna skupina se je zavzeto lotila dela in do začetka maja zbrala čez 150 izpolnjenih anketnih vprašalnikov ter posnela prvi filmček z intervjuji. Drugi filmček je trenutno še v izdelavi. Do konca maja bodo učenci delali še na analizi rezultatov anketiranja, preverili bodo postavljene hipoteze in oblikovali sklepe. Seveda bo sledila še predstavitev končnega izdelka. Učenci bodo uspešno delo predstavili na prireditvi v začetku junija, ki jo ob svoji 40. obletnici delovanja pripravlja Območna-obrtno podjetniška zbornica Ravne na Koroškem.

Ob koncu projekta ugotavljajo, da je bilo delo opravljeno uspešno, predvsem pa so veseli, da lahko z učenci in zunanji sodelavci organizirajo Pouk malo drugače in s tem spodbujajo ustvarjalnost, pridobivajo nova znanja, ob vsem tem pa je čas tudi za igro in medsebojno druženje.

Taborniške vrednote za 21. stoletje

 v imenu tabornikov Sara K.

Kaj je na ideji tabornišтва tako privlačnega, da z nami živi že več kot 100 let? Privlači nas »ustvarjanje boljšega sveta«.

Z našimi dejavnostmi sovzgajamo mlade v sistem vrednot, za katere čutimo in verjamemo, da so tiste prave. Spremlja nas občutek, da delamo nekaj dobrega, velikega, širimo dimenzije prijateljstva, odkrivamo nov svet in se zavzemamo za to, da bi sprejemali vse, ne glede na spol, raso ali versko prepričanje. Vsak posameznik je del velike zgodbe in ima moč soustvarjati.

Taborniški pristop nam razkriva, na kakšen način delujemo v taborniški organizaciji. Sestavljena je iz odkrivanja, spoznavanja, spoštovanja in zaščite narave; članstva v majhnih skupinah; življenja v skladu s prisego in zakoni; simbolnega okvirja; podpore odraslih; izkustvenega učenja ter stopnjevalnega programa, ki ga sestavljajo različne aktivnosti.

Naše vrednote (strpnost in odprtost, solidarnost, pripadnost duhovnim načelom, svoboda, demokracija, zdravo življenje, trajnostni razvoj, ustvarjalnost, prostovoljstvo, enake možnosti za vse, prijateljstvo in poštenost) so naša življenjska vodila, ki jih zasledujemo med načrtovanjem in izvajanjem naših dejavnosti. Ob postavljanju strategije za prihodnja tri leta delovanja smo si zastavili vizijo, da bomo v letu 2021 v javnosti prepoznani kot največja in najpomembnejša mladinska organizacija, ki s svojim programom vzgaja aktivne, angažirane, odgovorne, avtonomne ter solidarne mladostnike. Ti naj širijo taborniško izkušnjo na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Mladinski svet Ravne za okrepljeno sodelovanje mladih v regiji

 Upravni odbor Mladinskega sveta Ravne na Koroškem

Prvo srečanje predsednikov koroških mladinskih svetov na Ravnah na Koroškem, 4. maja 2018. Od leve proti desni stojijo: Aleš Gangl (MS Slovenj Gradec), Aljaž Verhovnik (MS Ravne na Koroškem) in Klemen Potnik (Marenberški MS).

Mladinski svet Ravne na Koroškem (MSR) je nevladna, nepolitična mladinska organizacija, ki je bila ustanovljena 22. avgusta 2011. Gre za krovno mladinsko organizacijo v lokalni skupnosti, katere glavna naloga je, da zagovarja pravice mladih, hkrati pa mlade aktivno spodbuja k aktivnemu državljanstvu ob izvajanju mladinskih politik.

Aprila letos so bili na rednem Zboru članstva MSR izvoljeni tudi funkcionarji upravnega in nadzornega odbora za obdobje prihodnjih dveh let. Na čelu mladinskega sveta ostaja Aljaž Verhovnik. Drugi člani upravnega odbora so še: Matevž Klopučar (podpredsednik), Danijel Jelušič (generalni sekretar), Tara Ledinek in Alen Šapek. Nadzorni odbor sestavljajo: Andraž Lečnik, Gašper Kogelnik in Vid Vaukan.

V petek, 4. maja 2018, so se na Ravnah na Koroškem sestali predsedniki mladinskih svetov lokalnih skupnosti s Koroške. Gostitelj je bil Aljaž Verhovnik, predsednik Mladinskega sveta Ravne na Koroškem, srečanja sta se udeležila še predsednik Mladinskega sveta Slovenj Gradec, Aleš Gangl, in predsednik Marenberškega mladinskega sveta lokalne skupnosti, Klemen Potnik. Gre za prvo regijsko srečanje mladinskih svetov, do katerega je prišlo na

pobudo Mladinskega sveta Ravne. Predsedniki so se dogovorili, da se bodo odslej vsaj dvakrat letno srečevali na lokaciji enega od mladinskih svetov, pri čemer si bodo skupno prizadevali za izvrševanje regijskih programskih nalog mladinskih svetov. Prisotni so se strinjali, da bodo še naprej izražali enotno podporo aktivnostim Mladinske iniciative za 3. razvojno os. Ker bodo ravno te dni znani preliminarni rezultati študije o umestitvi trase 3. razvojne osi na najbolj severnem kraku, so udeleženci izrazili jasna pričakovanja, da se mora 3. razvojna os na odseku Šentrupert-Slovenj Gradec začeti graditi v letu 2019. Hkrati predsedniki menijo, da se mora na odseku Slovenj Gradec-Dravograd zgraditi 4-pasovna hitra cesta, na odseku Otiški Vrh-Holmec pa je treba umestiti vsaj novo dvopasovnico, rezervirano za motorni promet.

Predsedniki mladinskih svetov so bili enotnega mnenja, da sta, poleg slabe prometne komunikacije Koroške z Ljubljano, pri mladih ključna problema zaposlitvena in stanovanjska problematika. Sklenili so, da bodo o teh temah pisali Svetu Koroške regije, od katerega pričakujejo točko na dnevnem redu, z ustreznimi predlogi ukrepov za izboljšanje položaja mladih na Koroškem.

Poleg odmevnega projekta Mladinska iniciativa za 3. razvojno os, je postal mladinski svet v preteklem obdobju prepoznaven zlasti po nekaterih projektih, med katerimi je ureditev nekdanje trim steze za Gimnazijo Ravne, danes poznane kot Mladinska pot. Zgodovinski medijski zapis predstavlja dokumentarni film »Mladina – od Guštanja do Raven na Koroškem«, ki ga je mladinski svet pripravil konec leta 2013. V zadnjem obdobju se je vodstvo predvsem posvetilo projektu »Za zdravje mladih«, ki je del vseslovenskega projekta in spodbuja mlade k zdravemu načinu življenja. Našega

programa, v okviru katerega je bila izdelana tudi zloženka, sta se udeležili že dve generaciji dijakov obeh ravenskih šol. Na ta program se navezuje tudi aktivnost »MSR šport«, ta mladim omogoča športne vadbe in rekreacijo.

Miklavžev tek po stopnicah »CIK-CAK« je specifična aktivnost mladinskega sveta. Gre za tek po 147. stopnicah na Čečovje. V nekaterih večjih središčih po Sloveniji in tudi širše se tovrstne prireditve dojemajo kot turistična zanimivost kraja. Letos bo MSR organiziral že četrti tek zapovrstjo, prireditev pa počasi raste, tako po številu obiskovalcev kot tudi tekmovalcev. Vsa leta aktivno sodelujemo tudi s Slovensko vojsko.

Leta 2014 je Mladinski svet Ravne izpeljal obsežno akcijo ob pripravi »Strategije za mlade v občini Ravne na Koroškem za obdobje 2014–2020«. Po sprejemu odloka o mladini, je to najpomembnejši dokument za mlade v občini, saj predvideva ukrepe na področju mladinskih politik, ki bodo mladim omogočile kvaliteten standard in obstoj v domačem kraju. Strateške usmeritve na področju mladine se hitro spreminjajo, tak je danes tudi tempo življenja mladih ljudi. Letos je bila na Komisiji za mladinska vprašanja v ta namen sprejeta odločitev, da je potrebna novelacija dokumenta v skladu s trenutnimi potrebami mladih v občini. V te aktivnosti se bo vključil tudi mladinski svet.

Vse aktivnosti mladinskega sveta lahko spremljate na **www.msr.si**.

Gre sedaj končno zares?

 Andrej Grobelnik za Mladinsko iniciativo za 3. razvojno os

Tako se je glasil naslov strokovnega posveta Društva za ceste severovzhodne Slovenije, ki je v aprilu potekal na Ravnah na Koroškem. To je bil tudi eden osrednjih dogodkov, kjer je svoje povedala stroka. V imenu Mladinske iniciative za 3. razvojno os se ga je udeležil Aljaž Verhovnik, ki je z mag. Gregorjem Fickom predstavil referat z naslovom *Vpliv politike na razvoj projekta 3. razvojne osi*.

Čas neusmiljeno beži, od zadnje izdaje Ravenskih razgledov smo dočakali obisk ministra Gašperšiča in potrditev danih obljub, s katerimi se je zavezal v protokolu. Še pred tem so svojo grožnjo uresničile civilne iniciative Savinjske doline in svoje župane prepričale v vložitev ustavne presoje državnega prostorskega načrta za odsek Šentrupert-Velenje. Odločitev še ni znana.

Pomlad je prinesla odstop vlade Mira Cerarja in prve količke na trasi 3. razvojne osi. Trasiranje ceste še ne pomeni tudi njene gradnje. Zagotovljena finančna sredstva zadoščajo zgolj za projektiranje, odkupe zemljišč in pripravljala dela. Sredstva za financiranje gradnje, žal, še niso zagotovljena. Prav tako v tem trenutku nihče ne ve, v kakšnem obsegu bo zgrajena 3. razvojna os med Slovenj Gradcem in mejnim preходом Holmec. V kratkem bodo znani rezultati študije, ki bo določila gabarite, kje naj bi gradili cesto v Mežiško dolino.

Mnogi nas sprašujejo, ali je sedaj konec ali smo dosegli svoje in bomo prenehali z delom. Glede na situacijo, se prava borba šele začne. Pri tem računamo tudi na aktiviranje vseh Korošcev. Nekateri so poskušali,

poskušajo in bodo poskušali uničiti projekt 3. razvojne osi za vsako ceno. Ko zasveti lučka na obzorju gradnje, se karte premešajo in nastopijo zasebni interesi lokalnih zdraharjev ter lokalne politike, in to je razlog, da smo danes na Koroškem tam, kjer smo. Njihovo geslo bi lahko bilo: »Ni važno, ali cesta bo, važno je, kdo bo imel zasluge, če slučajno bo«. Priča smo tudi neverjetnemu leporečenju lokalne politike in potezam, ki cesto vsakič znova vračajo na začetno izhodišče.

Torej, ali gre sedaj zares? Z gotovostjo lahko trdim, da v iniciativi mislimo resno, in tako tudi delujemo. Koliko resna bo politika, pa bomo šele videli. Obeti so dobri, vendar so karte pomešane, in marsikateri dogovor se bo moral udejaniti znova. Vsekakor pa načrti za zapore cest ostajajo za opomin naslednji vladi in tudi lokalni koroški politiki, ki bo to cesto morala zgraditi.

**mladinska iniciativa
za 3. razvojno os**

www.hitronakorosko.si

Koordinator Mladinske iniciative za 3. razvojno os Aljaž Verhovnik je na 6. posvetu o 3. razvojni osi na Ravnah na Koroškem predstavil referat Vpliv politike na izvajanje projekta 3. razvojne osi.

Naši nagrajenci

 Vojko Močnik

 Danica Hudrap

Občina Ravne na Koroškem podeljuje priznanja posameznikom ter podjetjem, organizacijam, skupnostim, društvom in skupinam ljudi za uspešno delo in za dejanja, ki imajo poseben pomen za občino, kot znak priznanja in zahvale. Z njimi spodbuja prizadevanja za uresničevanje napredka, večanje ugleda in uveljavljanja občine v širšem prostoru.

Občinski svet je sklepe o podelitvi letošnjih priznanj sprejel 8. marca na 26. redni seji, župan, dr. Tomaž Rožen, pa jih je podelil na slovesni seji občinskega sveta ob prazniku Občine Ravne na Koroškem, 11. aprila v Kuharjevi dvorani na gradu Ravne.

PREŽIHOVI PLAKETI za kulturne dosežke v letu 2017 sta bili podeljeni Gledališki skupini Koroškega medgeneracijskega centra in Mojci Šipek.

Z leve: Mojca Šipek, Štefan Marflak, Martin Bau, Andrej Gradišnik, župan dr. Tomaž Rožen, Vika Pisar (za Gledališko skupino Koroškega medgeneracijskega centra), Marko Kobovc, Bojan Jehart (za Koroški nogometni klub Fužinar) in Zlatko Halilović (za Radovana Pšeničnika)

V Koroškem medgeneracijskem centru na Ravnah od decembra 2015 deluje gledališka skupina, ki jo tvorijo ženske. Premierno so se širši javnosti predstavile z duhovitim venčkom skečev iz vsakdanjega življenja, pod vodstvom mentorice Tee Kovše. Seveda ni šlo brez treme, ki pa je bila le prisrčna, začetniška zadrega, saj je večina prvič stala na odru, in to šele v tretjem življenjskem obdobju. Po dveh mesecih truda in smeha so bile pripravljene na predstavo. Polna dvorana je bila izraz podpore prijateljicam in znankam, ki so se želele preizkusiti in uživati na odrskih deskah. In so uspele!

Navdušenje je nastopajoče povežalo z dvorano. Ob koncu so soglasno sklenile, da se s svojo predstavo še kje pokažejo. In tako so se predstavile stanovalcem koroških domov starejših občanov in po drugih dvorinah na Koroškem, tudi v Domžalah so že bile. Tokrat že z njihovo drugo uspešnico »Življenje pa teče naprej«. Trenutno se na odrih predstavljajo z novo igro z naslovom »Pr sosedo pa dekvo ženijo«. V besedilih ohranjajo koroško narečje in prav z njim pritegnejo številne gledalce, ki radi slišijo domačo besedo. Rade nastopajo pred ljudmi, ki vejo, da niso profesionalke, da igrajo iz veselja, z veliko dobre volje in da imajo rade gledališče.

Mojco Šipek poznamo vsi, ki smo na kakršenkoli način vključeni v kulturna dogajanja v občini. Njeno sodelovanje ter ustvarjalni prispevek na različnih ravneh kulture ji daje navdih, da se dokazuje tako v gledališču kot v slikarstvu in še v drugih aktivnostih. Otroci v šolah in vrtcih jo poznajo kot pravljíčarko Snežno, ljubitelji živali pa po sodelovanju z Društvom proti mučenju živali Koroške, kateremu rada pomaga z donacijami svojih slik. Tudi ljubeč odnos do živali je kultura! Spomladi se prerodi v odlično zeliščarico in ljudem rada svetuje s koristnimi navodili za uporabo domačih zelišč. Tudi odnos do narave je namreč kultura!

Mojca redno sodeluje na domačih in mednarodnih slikarskih taborih, je tudi mentorica mlajšim generacijam. V letu 2017 je imela več samostojnih in skupinskih razstav po Sloveniji, tudi v Avstriji. Njene slike so bile na zadnji mednarodni slikarski razstavi Ex Tempore Ptuj med 90. sodelujočimi uvrščene med 20 najboljših del.

VELIKO PREŽIHOVO PLAKETO je prejel likovnik in pesnik Štefan Marflak.

Akademski slikar **Štefan Marflak** je eden od najpomembnejših likovnih ustvarjalcev na Koroškem, saj se ponaša s slikarskim opusom, ki je z vsebinskimi izhodišči in sporočilnostjo trdno vpet v kulturno in naravno izročilo sveta med Peco in Pohorjem, še zlasti Mežiške doline. Likovno pot je začel že zgodaj, na Gimnaziji Ravne. Po študiju slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je s scensko umetnostjo sodeloval z gledališčem Drama v Ljubljani ter s Prešernovim gledališčem v Kranju. V devetdesetih letih se je vrnil na Koroško, kjer si je na Ravnah, na Čečovju, postavil tudi atelje, v katerem ustvarja še danes. Dejavno se je v lokalno likovno življenje vključil tudi kot organizator in pobudnik slikarskih kolonij ter mentor mnogim nadobudnim likovnikom.

Svojo likovno in poetično ustvarjalnost je pokazal na več razstavah doma in v tujini. Razstavo slik je pripravil tudi v krčilni kovačnici – »štauhariji«, na muzejski lokaciji Stare železarne. Lansko leto je v Galeriji Ravne na razstavi »Slika kot koeksistenca bivanja« predstavil cikel najnovejših slik velikih formatov, s čimer je še enkrat potrdil svojo slikarsko spretnost in umetniško veličino, ki presega lokalne okvire in odmeva tudi širše.

Slikarski in kiparski opus Štefana Marflaka je med najvidnejšimi v sodobni slovenski likovni umetnosti. Z njim že celih štirideset let kontinuirano in na vrhunski ravni zastopa raven likovno kulturo v nacionalnem in mednarodnem okviru. Predanost slikarstvu in nenadomestljiv umetniški čut sta v umetnosti redki in zato toliko bolj spoštovani. V njegovi ustvarjalnosti je izrazit introspektiven odnos do koroškega okolja. V svojih delih na umetniški način opisuje življenje in dogajanje v domačem okolju.

KLANČNIKOVO PLAKETO so prejeli športniki Martin Bau, Marko Kobovc in Koroški nogometni klub Fužinar.

Martin Bau se že od otroških let naprej aktivno posveča plavanju. Triindvajsetletni študent strokovne šole za gostinstvo je član Plavalnega kluba Fužinar in trenira pod strokovnim vodstvom Gorazda Podržavnika, tudi trenerja naše plavalke Tjaše Oder in selektorja slovenske plavalne reprezentance.

Trdo delo je dalo rezultate in danes Martina uvrščamo med najboljše slovenske plavalce:

- na lanskem letnem državnem prvenstvu v Kranju je osvojil štiri naslove državnega prvaka, in sicer na 200, 400 in 800 metrov prosto ter na 200 metrov delfin;
- na zimskem državnem prvenstvu v Mariboru pa je osvojil kar šest prvih mest: na 200, 400, 800 in 1500 metrov prosto, na 200 metrov delfin in na 400 metrov mešano;
- naše barve je uspešno zastopal tudi na evropskem prvenstvu 2017, na katerem je bil šestnajsti na 400 metrov in dvanajsti na 1500 metrov prosto.

Marko Kobovc ima dobrih štirideset let in je s športom povezan že od malih nog. Konec osemdesetih let prejšnjega stoletja je bil zelo perspektiven plavalec PK Fužinar, v devetdesetih pa je bil uspešen atlet Koroškega atletskega kluba. Bil je večkratni državni prvak v disciplinah na 300 in 1000 metrov, član številnih slovenskih reprezentanc na mednarodnih tekmovanjih. Po doseženih rezultatih je na lestvicah v svojih kategorijah še danes zelo visoko.

Že leta 1995 je naredil izpite za pridobljeno licenco reševanja iz vode ter začel z reševanjem v takratnem bazenu na Ravnah. Dve leti je vodil pionirske selekcije atletske šole pri Koroškem atletskem klubu. Nato je postal vaditelj plavanja in začel z učenjem otrok v akcijah »Naučimo se plavati«.

Leta 2001 se je na povabilo PK Fužinar pridružil njihovem strokovnemu kadru in vadal mlajše selekcije. V učenju plavanja je postal prava koroška legenda, saj so skozi njegovo in skupinsko poučevanje plavanja šle številne generacije otrok v občini in iz širše regije.

Danes ga videmo v vlogi reševalca iz vode, animatorja v »wellnessu« s savnami, pri poučevanju plavanja in na različnih zabavah najmlajših otrok. Nedvomno je dal pečat športnemu dogajanju v zadnjih 25. letih v občini in je prepoznavna osebnost ravenskega bazena v širši regiji in tudi čez mejo.

Koroški nogometni klub Fužinar je v letu 2017, ko je praznoval 80-letnico delovanja, največji uspeh dosegel z uvrstitvijo članske ekipe v 2. slovensko nogometno ligo. Začetki nogometa na Ravnah segajo v pomlad leta 1937. Igralci iz takratnega Guštanja so prvo tekmo odigrali z Mežico na Plešivčnikovem travniku v Logu. V kraju je bilo veliko zanimanja za nogomet, zato so še po nekaj odigranih tekmah v gostilni pri Ringu izvedli občni zbor, in tako 20. avgust 1937 velja kot datum, ko je bil ustanovljen Nogometni klub SK Slovan. Klub je bil po 2. svetovni vojni vedno povezan z lokalnim gospodarstvom, takratno Železarno Ravne, in je v okviru Športnega društva Fužinar redno nastopal na različnih ravneh tekmovalnega sistema.

Koroški nogometni klub Fužinar je v letu 2017, ko je praznoval svojih 80 let, največji uspeh dosegel z uvrstitvijo članske ekipe v 2. slovensko nogometno ligo. S tem je mesto Ravne na Koroškem spet uvrstil na športni zemljevid Slovenije in je najvišje uvrščen nogometni klub v Koroški regiji.

Že nekaj let se v okviru kluba uspešno kalijo tudi nogometašice. Za lep uspeh v lanskem letu lahko štejemo tudi nastop mladink NK Fužinar za slovensko reprezentanco U19 na mednarodnem prizorišču.

VELIKA KLANČNIKOVA PLAKETA je bila podeljena Radovanu Pšeničniku.

Radovan Pšeničnik se je leta 1954 kot štipendist Železarne Ravne zaposlil na Ravnah in se takoj aktivno vključil v Nogometni klub Fužinar, ki je deloval znotraj Športnega društva Fužinar.

Na predlog direktorja Železarne, Gregorja Klančnika, je bil ustanovitelj smučarske tekaške in plavalne šole, v kateri so se kalili mladi tekmovalci. S pridobljenim osnovnim znanjem so se ti mladi vključevali v tekaški in plavalni klub, ki je bil s svojimi tekmovalci že prepoznaven v širšem jugoslovanskem in mednarodnem prostoru.

Rado Pšeničnik je delo predsednika izvršnega odbora Športnega društva Fužinar opravljal celih 28 let. V tem obdobju je skrbel za finančna sredstva, ki so vsem klubom v društvu omogočala, da so lahko športniki kakovostno trenirali in se udeleževali različnih tekmovanj doma in v tujini. V tem obdobju je članska ekipa Odbojarskega kluba Fužinar že tretjič nastopala v močni I. jugoslovanski ligi. Ime Raven so ponesli v svet tudi člani plavalnega, smučarskega, namiznoteniškega in kegljaškega kluba ter opozorili, da so Ravne mesto športa.

Na Ravnah je bil pod Pšeničnikovim vodstvom prvič organiziran mednarodni plavalni miting, letos bo v

organizaciji plavalnega kluba že petinštirideseti. S poznanstvi, ki jih je stkal kot vodja posameznih ekip na mednarodnih tekmovanjih, je bilo članom Plavalnega kluba Fužinar pod njegovim vodstvom prvič omogočeno, da so se podali čez lužo na mednarodni plavalni miting v Ameriko.

Rado Pšeničnik je bil podpredsednik Plavalne zveze Jugoslavije, član odbora za šport radia Ljubljana in častni član Plavalnega kluba Crvene zvezde iz Beograda. Prejel je državno priznanje Red dela s srebrnim vencem, priznanje Plavalne zveze Slovenije in leta 1988 najvišje priznanje na področju športa – Bloudkovo plaketo za delo pri razvoju telesne kulture v občini in pri vodenju društva.

NAGRADO OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM je prejel Andrej Gradišnik.

Andrej Gradišnik je po končani osnovni šoli Prežihovega Voranca šolanje nadaljeval na ravenski gimnaziji, končal višješolski in nato visokošolski študij metalurgije na Fakulteti za naravoslovne vede v Ljubljani ter ob delu še specialistični študij managementa na ljubljanski Ekonomski fakulteti. Zaposlil se je kot tehnolog in nato vodja priprave proizvodnje v Metalu Ravne, nakar je bil v koncernu Slovenskih železarn svetovalec predsednika uprave.

Od leta 2007 je glavni direktor Metala Ravne. V tem času je z ekipo sodelavcev izvedel strateški, okrog 140 milijonov evrov velik investicijski cikel v posodobitev proizvodnih kapacitet podjetja. Postopno revitalizirajo obrate, ki so jih druge propadajoče družbe na zaokroženem gospodarskem območju zaprle. Pod njegovim vodstvom se izgrajuje sodobno podjetje, ki bo nudilo zaposlitev tudi prihodnjim generacijam Korošcev. Metal redno sodeluje z ravnim športom, železarskim muzejem, s Pihalnim orkestrom železarjev Ravne, Koroškim gasilskim zavodom, s šolami in društvi.

Od otroških let ga spremlja ljubezen do gora. Kot aktiven alpinist je preplezal številne prvenstvene smeri, bil član številnih odprav v najvišje gore. Leta 2012 je izpolnil tridesetletne želje koroških alpinistov po lastni odpravi na enega od 14. vrhov na svetu, višjih od 8000 metrov. Z Lačnom sta organizirala odpravo na 8051 m visoko goro Broad Peak v Karakorumu. V ekipo Koroška 8000 sta pritegnila alpiniste iz Črne, Mežice, Prevalj, Raven in Slovenj Gradca. Pet članov, med njimi tudi Gradišnik, je doseglo vrh.

Njegovo življenjsko vodilo, ki velja tako za odpravo na visoko goro kot tudi sicer v življenju, povzemamo iz knjige *Sanje*: »Vsak cilj, četudi na prvi pogled še tako visok in oddaljen, je dosegljiv, če si ga srčno želimo, premoremo dobro ekipo, smo pripravljeni zanj trdo delati, imamo dovolj znanja, vztrajnosti ter poguma in nas spremlja kanček sreče.«

Gregor Vezonik v svetovnem vrhu

 Danica Hudrap

 vladekzumr.com

LIVING THE DREAM ...

To misel je na svojem Instagram profilu zapisal Gregor Vezonik, član slovenske reprezentance v športnem plezanju, ko je letos že drugič v sezoni stal na tretji stopnički svetovnega pokala v balvanskem plezanju. Ravenčan »Vezi«, kot ga kličejo vsi, ki ga poznajo, je sicer tudi član Alpinističnega kluba Ravne.

V letošnji tekmovalni sezoni se mu očitno sanjsko dogaja. Prvič se je dobro odrezal že na tekmi Blockmaster v Pfungstadtu marca letos, ko je v močni konkurenci zasedel 9. mesto. Na prvi tekmi svetovnega pokala, ko je njegov reprezentančni kolega Celjan Jernej Kruder stal na svoji prvi najvišji stopnički, se Gregorju z 51. mestom ni izšlo najbolje. A slab vtis z začetka sezone je popravil že na drugi tekmi v Moskvi, ko sta s Krudrom stala na drugi in tretji stopnički. Zgodovinski slovenski moški uspeh! Le Japonec Tomai Narasaki je bil pred njima.

Azijsko turnejo na začetku maja v Chongquingu je začel z uvrstitvijo v polfinale in končnim 13. mestom. Niti v sanjah si nismo predstavljali, da se bo na četrti tekmi v Tai`anu za Slovence izšlo popolnoma enako kot v Moskvi. Jernej in Vezi sta ponovila ruski scenarij! Le na prvi stopnički je tokrat namesto Japonca stal Izraelec Alex Khazanov, ki je bil prvič v karieri v finalu.

Ob gledanju posameznih nastopov težko verjameš, da so si fantje pravzaprav konkurenca. Ob ogledu smeri sodelujejo in se dogovarjajo, kako rešiti problem. Med tekmo so v izolaciji in ne vedo drug za drugega. In na koncu sotekmovalcem privoščijo tudi uspeh. Na zmagovalnem odru so prav prisrčni.

Balvanske tekme so privlačne za gledalce. Običajno jih organizirajo sredi mesta, kjer si gledalci ogledajo spektakel na velikem odru. Balvansko plezanje, ki verjetno tudi zaradi olimpijskih iger v Tokiu pridobiva na pomembnosti, je zelo mikaven šport. Je plezalni slog, v katerem sta predvsem poudarjeni moč ter dinamika gibanja, in ne toliko vzdržljivost, značilna za težavnostno plezanje. Smeri po navadi niso daljše od petih metrov. Spodaj so nameščene debele blazine za ublažitev padca.

Tekma se začne s skupnim ogledom smeri. Potem se tekmovalci umaknejo v izolacijo in se med tekmo ne gledajo. Na tekmovalnih so v finalu postavljene štiri smeri oz. štirje problemi. Tekmovalec ima za posamezen problem le pet minut časa. Boljši je tisti, ki problem reši v čim manj poskusih.

Da, na letošnjih tekmah se je Veziju vse izšlo po načrtu. Trdo delo je bilo poplačano. Očitno veliko zmore. Poleg rednega študija na Fakulteti za šport (zaključuje študij kineziologije), vsakodnevnih treningov pod strokovnim vodstvom trenerja Romana Krajnika (aktualnega selektorja avstrijske reprezentance), Vezi trenira tudi mlade plezalce.

V vmesnem času (kolikor ga sploh ima) postavlja smeri v športnih halah doma in po svetu. Tako je lani postavljal državno tekmovalje na Japonskem in v Teksasu ter azijski Blockbuster v Južni Koreji. Velja namreč za uspešnega postavljavca smeri.

Do zaključka svetovnega pokala so še tri tekme: Tokio, Vail in Munchen. Po zdajšnjem izkupičku točk je Vezi na šestem mestu v skupnem seštevku.

V avgustu sledi svetovno prvenstvo v Innsbrucku, kjer se bodo plezalci pomerili v vseh treh disciplinah: balvani, težavnost in hitrost. Spet bomo stiskali pesti za naše najboljše plezalce. Med njimi tudi za aktualno svetovno prvakinjo, Korošico Janjo Garnbret.

Uspehi NTK Fužinar Interdiskont na državnih prvenstvih

 Jure Dretnik

Igralci Namiznoteniškega kluba Fužinar Interdiskont so tudi leto 2018 začeli z odličnimi športnimi dosežki.

Mladinci so osvojili 2. mesto na ekipnem državnem prvenstvu (Ptuj, 10. in 11. 2. 2018). Ekipo so zastopali: Luka Breznik, Žiga Kristijan Žigon, Aljaž Godec in Jan Hovnik Šipek.

Kadeti in kadetinja so kot ekipa postali državni prvaki, in sicer na Ravnah 24. in 25. februarja 2018. Za kadete so igrali: Žiga Kristijan Žigon, Aljaž Godec, Leon Veronik in Aljaž Bobek, za kadetinja pa Nuša Kadiš, Urša Večko, Rosana Pajer, Polona Horvat in Nika Pandev.

Na državnem prvenstvu za mlajše kadete, ki je potekalo 17. in 18. marca v Novem mestu, je Aljaž Bobek postal državni prvak med posamezniki in s soigralcem Blažem Lapajnetom z Mute tudi v dvojicah. Polona Horvat je v igri dvojic s soigralko Tino Cafuta z Mute osvojila 2. mesto.

Luka Breznik je s soigralcem Tajem Lavričem iz Vesne v igri dvojic osvojil 2. mesto na državnem prvenstvu za mladince, ki je 14. in 15. aprila potekalo v Izoli.

Najuspešnejše je bilo kadetsko državno prvenstvo, 5. in 6. maja v Cerknici. Aljaž Godec je postal državni prvak med posamezniki in tudi v igri dvojic s soigralcem Luko Stražišarjem iz Rakeka. V kategoriji mešanih parov je osvojil 2. mesto, v tej kategoriji sta se naslova veselila Nuša Kadiš in njen soigralec Mitja Omerzel iz Novega mesta. Nuša Kadiš je v kategoriji pozameznic osvojila 3.–4. mesto, Polona Horvat pa v igri dvojic 3.–4. mesto.

Navedeni uspehi so najlepša nagrada za dobro delo trenerjev Jureta Dretnika in Darka Jamška, tudi za vodstvo kluba, ter hkrati motivacija za delo v prihodnje.

Gimnastičarji ŠD Partizan Ravne s potrpežljivostjo, vztrajnostjo in voljo do uspehov

 Jasmina Boromisa

Vztrajnost, borba, vzdržljivost, odločnost, potrpežljivost in volja do dela prinesejo želene rezultate. Skozi to preizkušnjo so se morali prebiti in se še prebijajo tudi gimnastičarji ŠD Partizan Ravne – na letošnjih tekmovanjih so dosegli to, kar so si želeli. Kljub zelo slabemu vremenu smo se z nekaterimi starši odpravili na državno prvenstvo v skokih z male prožne ponjave v Novo mesto, kjer so gimnastičarke dosegle naslednje odlične rezultate: v kategoriji cicibanke je Lia Štruc osvojila 8. mesto; v kategoriji mlajše deklice Neža Štern 4. mesto, Nadja Doler 28. mesto; pri starejših deklicah Žana Fink 26. in Julija Fajmut 36. mesto; v kategoriji mladinke Asja Kotnik 2. mesto; v kategoriji članice pa Nuša Perše 6. mesto in Nina Perše 10. mesto. Na OP Renč je v kategoriji cicibanke Lia Štruc osvojila 2. mesto; v kategoriji mlajše deklice Neža Štern 8. mesto, Evita Lever 23. in Mojca Santner 50. mesto. V kategoriji starejše deklice Julija Fajmut 17. mesto. Pri mladinkah Asja Kotnik 2. mesto ter pri članicah Nuša Perše 10. in Nina Perše 12. mesto. Na prvi tekmi za Pokal Slovenije je v kategoriji mladinke in članice Asja Kotnik osvojila 4. mesto. Tudi naši začetniki so spet pokazali, kaj so se uspeli v tako kratkem času naučiti. Na odprtem prvenstvu Renč je v kategoriji začetniki Emanuel Fajmut osvojil 1. mesto; pri začetnicah Kaja Kupljen 2. mesto, Nia Koren 21. mesto, Živa Kogelnik 24. mesto, Iza Sentič 31. mesto. Na OP Bežigrada so vsi začetniki (Emanuel Fajmut, Tjaž Jurčič, Iza Sentič, Gaja in Lana Verčkovnik, Ula Skarlovnik, Neža Plaznik, Blažka Dornik, Kaja Kupljen, Živa Kogelnik) dosegli zadostno število točk za prejem priznanj in simbolnih medalj. Cicibanka Lia

Štruc je osvojilo 1. mesto; med mlajšimi deklicami Neža Štern 12. mesto, Evita Lever 21., Nadja Doler 23. in Mojca Santner 50. mesto. Ekipno so mlajše deklice osvojile 7. mesto. Med starejšimi deklicami Julija Fajmut 24. mesto, Žana Fink 25. mesto; mladinka Asja Kotnik 6. mesto; članici Nuša Perše 17. in Nina Perše 22. mesto.

V končni razvrstitvi za Pokal Slovenije je v kategoriji mladink in članic Asja Kotnik osvojila 6. mesto. Ponosni smo na naši najstarejši članici Nušo in Nino Perše, ki še vedno pridno trenirata in se udeležujeta tekmovanj. Na novi življenjski postaji, ki ju čaka oktobra, jima želimo, da ostaneta še naprej zvesti športu – seveda gimnastiki, in naj ne pozabita na nas.

Na tem mestu naj trenerji vsem tekmovalkam še enkrat čestitamo za dosedanje uspehe. Za nadaljnjo spodbudo vsem tekmovalcem pa misel, ki jo je zapisal Margo Jones: *»Če si nečesa močno želiš, lahko to dosežeš. Nemara bo zahtevalo potrpežljivost, težko delo, pravo borbo in veliko časa; toda uresničljivo je!«*

Na glavnem dogodku odbojkarskega dneva člani ugnali Krko s 3 : 2

 OK Fužinar

V soboto, 12. maja, je na Ravnah na Koroškem potekal »Dan odbojke«. Vse aktivnosti kluba so se čez dan odvijale v dvorani OŠ Prežihovega Voranca, dogodka se je udeležilo skoraj 100 igralcev. Tudi vse tekme so bile lepo obiskane, zato pohvale tudi navijačem, ki so nam z udeležbo izkazali podporo. Ob glavni tekmi dneva so člani v drugi tekmi kvalifikacij za 1. DOL ugnali Krko s 3 : 2, a zaradi izgubljene prve tekme s 3 : 0 ostajajo prvoligaši odbojkarji Krke. Kljub temu je treba članski ekipi za letošnjo sezono čestitati, saj se je pomlajena ekipa v letošnji sezoni zelo izkazala, in vsekakor bodo v naslednji sezoni ponovno napadali prvo mesto in uvrstitev v 1. ligo.

Odbojkarski dan se je začel z igralci male odbojke, ki so nastopili na zaključnem turnirju 3. kroga. Poleg Fužinar Sij Metala so nastopile še ekipe Krke I, Žužemberka in Kočevja. V prvih tekmah so odbojkarji Krke premagali Fužinar, Žužemberk pa je premagal Kočevje. Na turnirju sta se za prvo mesto pomerili Krka in Žužemberk, slavili pa so igralci Krke. Tekmo proti Kočevju so dobili

igralci Fužinarja, ki so si s tem priigrali še dvoboj za drugo mesto proti Žužemberku. Tekma je bila zelo izenačena, a na koncu so jo dobili gostje, zato bo Fužinar nastopil na turnirju za 13. mesto na državnem prvenstvu male odbojke. Čestitamo ekipi in trenerju Zmagaju za borbene predstave v celotni sezoni.

Po končanem turnirju male odbojke so na dvoranskem parketu trenirali igralci, ki bodo naslednje leto nastopali v drugi ekipi Fužinarja. Večinoma so to igralci kadetske ekipe, ki je dopolnjena z nekaj mladinci in tudi starejšimi dečki. Pod vodstvom trenerja Ježa so z mislimi že usmerjeni v naslednjo sezono, zato igralcem ne manjka motivacije za delo. Treninga se je udeležilo 16 igralcev, ki so po krajši vadbi osnovne tehnike delali 6 : 6 in utrjevali osnovne sisteme odbojkarske igre. Po končanem treningu se je ekipa podružila ob pici in ogledu članske tekme kvalifikacij za 1. državno odbojkarsko ligo.

Glavni dogodek dneva je bila druga tekma kvalifikacij za 1. DOL. Po prvem polčasu je Krka vodila s

3 : 0, a upanje v vrstah mlade ekipe Fužinarja ni zamrlo. V prvem nizu sta se ekipi dobro borili, a Krka je uspela zadržati manjšo prednost do končnice in se potem veselila vodstva z 1 : 0, po zmagi v prvem nizu s 25 : 21. To je že pomenilo obstanek Krke med prvoligaši, zato je gostujoči trener opravil tudi nekaj menjav. Zato so v drugem nizu odbojkarji Fužinarja ekspresno izenačili s 25 : 10. Tretji in četrti niz sta bila zelo izenačena, gledalci pa so lahko spremljali zanimiv obračun. Tretji set je pripadel Fužinarju s 25 : 23, četrti pa Krki s 25 : 27. Zmagovalca tekme je odločil skrajšani niz, ki so ga bolje začeli domači. Po nekaj slabih potezah gostov, so domači zagospodarili na igrišču in s 15 : 5 zaključili tekmo ter se veselili zmage s 3 : 2. Kljub neuspehu v kvalifikacijah je ekipa sezono končala z dvignjenimi glavami. Za Fužinar so pod vodstvom trenerja Veličkovića nastopili: Lednik, Šavc, Levar, Primik, Valentan, Glinšek, Libnik, Jež, Ranc, Golob, Adam, Ramšak, Maklin in Tisovnik Enci. Ekipi čestitamo za uspešno sezono!

Trpeli in obstali!

Nogometaši Fužinarja po hudem boju ostali v 2. SNL

 NK Fužinar Jana Jehart

Sezona 2017/18 bo šla v anale kot ena najtežjih, a v danih okoliščinah tudi kot ena najuspešnejših v zgodovini NK Fužinar.

Članska ekipa

Klub se je po nepričakovanem uspehu v lanski sezoni znašel pred težkimi nalogami, saj je moral v zelo kratkem času zadovoljiti infrastrukturnim pogojem za nastopanje v 2. SNL in okrepiti igralski kader. Poleg tega se je s trenerskega mesta poslovil trener Niko Podvinski, tako da je moralo vodstvo kluba najprej poiskati novega trenerja. Izbor je tako padel na Edina Osmanovića, trenerja s prvoligaškimi izkušnjami. Slednji je takoj poprijel za delo, prve tekme pa so pokazale, da je igralski kader, pretežno sestavljen iz igralcev iz Koroške regije, prešibak. Tako je predsednik Peter Stočko na zadnji dan prestopnega roka pripeljal nove okrepitve. Tilen Pečnik, Tim Golob, Nemanja Gajić in Mika Mario Rokavec so se izkazali kot zadetek v polno. Tako je ekipa prvo zmago dosegla doma v 6. krogu proti NK Rogaški. Sledilo je nekaj tekem v stilu toplo-hladno in sodniška kraja v Dekanih. Fužinar je poleg dveh dragocenih točk izgubil do konca sezone tudi kapetana Kristijana Celnerja. Ekipa je do konca jesenskega dela, ki je obsegal kar sedemnajst odigranih krogov, z zmago proti Krki dobila še tri točke in jesenski del končala z nesrečnim porazom v zadnjih minutah proti neposrednemu konkurentu za obstanek, NK Zavrč. Fužinar je tako prezimil na 15. mestu s štirinajstimi točkami, kar bi pomenilo izpad v 3. SNL. V zimskem prestopnem roku se je ekipa močno okrepila z desetimi novimi igralci, med njimi so bili nekateri tudi s prvoligaškimi izkušnjami. Trener Osmanović je z ekipo opravil priprave, vključno s tremi dnevi v Poreču. Prva spomladanska tekma je vsem vlila veliko optimizma, saj bi nogometaši Fužinarja skorajda odnesli poln izkupiček proti ekipi Drave s Ptuja, ki je končala pod samim vrhom lestvice 2. SNL. Nadaljevanje pa ni bilo tako blesteče. Sledile so slabe igre in porazi proti Iliriji, Rogaški in Nafti in kar pet točk zaostanka za mesti, ki pomenijo obstanek v 2. SNL. Vodstvo kluba je bilo primorano iti v drastičen ukrep z menjavo trenerja. Edina Osmanovića, ki je dobro opravil jesenski del naloge, a mu ni uspelo sestaviti zmagovalnega mozaika, je tako do konca sezone zamenjal Mihael Bukovec. Takoj je sledil uspeh s točko proti ekipi Radomelj. Že

naslednje gostovanje pri Veržeju pa je pomenilo tekmo za biti ali ne biti. Ekipa je po razburljivem srečanju, polnem zapravljenih priložnosti, slavila z 1 : 4. Sledila sta poraza proti neposrednemu konkurentu iz Brežic. Nakar se je ekipa sestavila in dosegla najvišjo zmago

6 : 0 proti ekipi Jadrana Dekani. Fužinarju je prvo zmago v gosteh s 3 : 4 v infarktni končnici prinesel Mitja Križan, ki je v spomladanskem delu dosegel kar devet odločilnih zadetkov. Do konca je Fužinar dobil še eno samo točko proti ekipi Brava, in ta se je izkazala za odločilno. Ekipa je pod vodstvom Mihaela Bukovca v devetih srečanjih zbrala enajst točk, kar je v razburljivi končnici pomenilo končno 14. mesto, točko pred mestom, ki bi pomenilo izpad v nižji rang tekmovanja.

Nogometna šola

Nogometna šola pod strokovnim vodstvom Sama Vidovića je v sezono vstopila z novo formirano selekcijo U15. Trdo delo je privedlo do tega, da bo imela nogometna šola brez kooperacij s sosednjimi klubi v sezoni 2018/19 po dolgih letih popolno tekmovalno piramido s selekcijami od U7 do U19. Za slabih 20 % se je povečal tudi vpis v nogometno šolo, tako da v vseh selekcijah trenutno vadi kar 199 fantov in deklet. Z aprilom smo za polni delovni čas zaposlili tudi Sama Vidovića. Poglobili bomo sodelovanje z NK Domžale. Na nogometnem kampu na Ravnah med 25. 6. in 28. 6. 2018, ki ga že drugo leto organiziramo z NK Peca, nas bo obiskal selektor nogometne reprezentance Slovenije – Tomaž Kavčič.

Infrastruktura

Nastopanje v 2. SNL je pomenilo začasno povečanje stadiona z montažno tribuno, kar smo ob podpori župana dr. Tomaža Rožena za pol leta tudi uspešno izvedli. Obenem teče projekt širitve umetne trave, ki je nujna za nemoteno vadbo otrok v mlajših selekcijah. V zimskem času smo imeli po dolgem času na voljo več terminov za treninge s pokritjem umetne trave. Že v naslednji sezoni načrtujemo boljše sodelovanje z Zavodom ZKŠTM in širitev obstoječe tribune na 500 sedežev. Tribuna bo dobila tudi nadstrešek. Dolgoročni cilj kluba je, da bi nastopal s pretežno lastnim kadrom v 1. SNL, za kar pa mesto Ravne potrebuje izboljšano športno infrastrukturo.

Svit rešuje življenja

 Jure Ploder, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Ravne na Koroškem

Med boleznimi, ki so v porastu, je rak debelega črevesa in danke. Po podatkih Registra raka RS v letu 2014 je bila to tretja najpogostejša oblika raka pri obeh spolih skupaj. Za njo je v Sloveniji zbolelo okrog 1.400 ljudi, več kot 700 pa jih je umrlo. V večini se ljudje z zgodnjo obliko bolezni te sploh ne zavedajo, saj v zgodnji fazi ni nobenih opaznih znakov. Od prvih sprememb do napredovanja bolezni navadno mine od 5 do 10 let. Rak debelega črevesa in danke se namreč najpogosteje razvije iz polipov (ti občasno krvavijo).

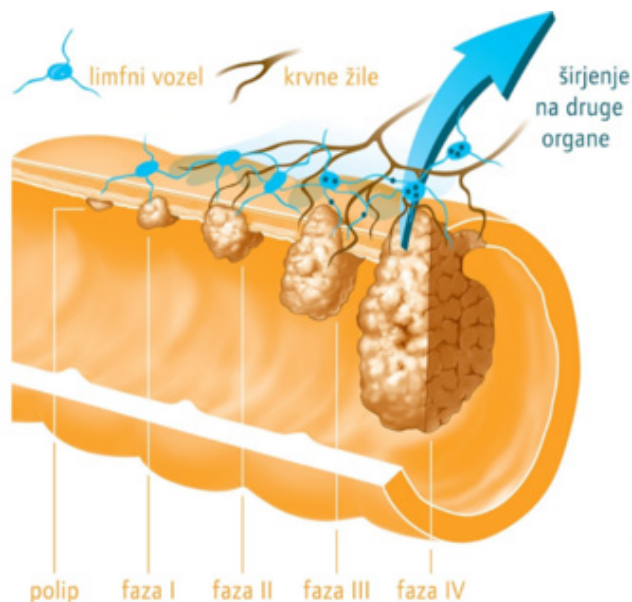
K sreči pa je znanost v medicini do danes dovolj napredovala, da lahko z ustreznimi metodami odkrijemo prve spremembe na sluznici debelega črevesa in danke, celo preden se razvijejo v resno bolezen.

Testi, ki jih uporablja Program Svit, omogočajo odkrivanje prikrite krvi v blatu, ki je s prostim očesom ne opazimo. Svit lahko letno reši vsaj 200 življenj, mnogim pa prihrani veliko trpljenja, ki ga povzroči razvita bolezen. Uspeh programa je odvisen od vključitve in aktivnega sodelovanja čim večjega števila povabljenih.

V letu 2017 je bila odzivnost na vabila Programa Svit na Koroškem najvišja prav v občini Ravne na Koroškem, znašala je 67,04 %. Sicer se je v Sloveniji v povprečju nekoliko znižala, znašala je 62,74 %, kar je za dober odstotek in pol manj kot leto prej. Podoben padec odzivnosti smo zabeležili tudi na Koroškem, kjer je bila lanska odzivnost 63,07 %.

Zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki je ključnega pomena, zato ne odlašajte, odzovite se na vabilo Programa Svit in poskrbite za svoje zdravje. Če imate kakršnokoli vprašanje v zvezi s Programom Svit, se lahko obrnete na Svitovo informacijsko točko v Zdravstveno-vzgojnem centru v 2. nadstropju upravne zgradbe ZD Ravne vsak četrtek med 13.00 in 15.00 (tel. št.: 02 870 52 14, e-pošta: aleksandra.horvat@zd-ravne.si) ali na Območno enoto Nacionalnega inštituta za javno zdravje (tel. št.: 02 870 56 04, jure.ploder@nijz.si).

Življenje je enkratna priložnost, ne zamudite je zaradi nevednosti.

Edvard Vajda – novi ravenski župnik

 Helena Merkač

Po Jarošu Kotniku, ki se je upokojil leta 1989, je Župnijo Ravne na Koroškem 27 let vodil Alojz Slavko Bek. Leta 2016 se je zaradi bolezni odpovedal tej vlogi. Hkrati je izrazil pripravljenost pomagati pri duhovniškem delu, kolikor mu bo to dopuščalo zdravje, in svojo upokojitev preživljati v Župniji Ravne.

Za leto dni ga je nasledil dr. Boštjan Lenart. Od 1. septembra lani je na mestu ravenskega župnika Edvard Vajda. V soupravljanju ima tudi župniji Strojna in Kotlje, h kateri spada še podružnična cerkev sv. Mohorja, k ravenski župniji pa sodita tudi podružnici sv. Antona in sv. Neže na Koroškem Selovcu.

Na prošnjo nadškofa Alojza Cvikla in novega župnika sedaj pri opravljanju pastoralnih nalog med vikendi in ob praznikih pomaga Alojz Slavko Bek, ki sicer živi v Slovenski Bistrici.

Edvard Vajda je bil rojen leta 1964 v Gornji Sveti Kungoti, mašniško posvečen pa leta 1993 v Mariboru. Najprej je bil diakon in kaplan v Beltincih, nato 20 let župnik v župniji Sv. Andraž v Halozah – Zgornji Leskovec. Letos bo praznoval srebrni mašniški jubilej.

Iz dobrodošlice ravenskih župljanov novemu župniku

»Gospod Edi Vajda – kot novega župnika Vas v imenu vseh župljanov pozdravljamo med nami. V knjigi Razodetja piše: 'Glej, vse delam na novo!' Tako boste tudi Vi morali začeti odkrivati nove poti na Koroškem. Prepričani smo, da je krščansko upanje osnovano na veri v Boga, ki v življenju človeka vedno dela nove stvari. Naš Bog je Bog, ki ustvarja novosti in je velikokrat poln presenečenj.

Vsak začetek je težak, toda verjamemo, da nam bo s trdno vero uspelo živeti v sožitju, tako kot je Bogu všeč. On, ki je nekoč s svojo vsemogočno Besedo pomiril vihar na morju, lahko to stori tudi danes, v tem našem nemirnem in težavnem času. Njegova roka še vedno pomaga, Njegova ljubezen in Njegovo usmiljenje sta ista kot takrat, ko je še hodil po Zemlji.« (Barbara Pristavnik in Rok Kotnik)

Iz osebne predstavitve župnika Vajde

»Sem čistokrven Štajerec in nekdanji 'mogočni' haloški župnik, na Ravne pa sem prišel kot otrok, ki spoznava novo deželo, nove čudovite ljudi. Prišel sem, da prinesem med vas Jezusa, to pomeni odpuščanje, mir v srcu, dobroto in srečo. Vse to lahko uresničimo le skupaj, drug z drugim, z novim, že malo 'sivim' župnikom in Jezusom. Mlade bi v svoji novi župniji rad nagovoril z mislijo Franca Sodje: 'Na žalost je na svetu preveč mladih starcev. Ker ne znajo živeti lepe mladosti, prehitro ostarijo in morda nikdar v življenju ne bodo srečni, ker ne bodo dozoreli.' Jaz pa vam kot duhovnik želim, da bi živeli lepo mladost in se z njo pripravljali na življenje, zato vas vabim, da se vključite v mladinsko skupino in župnijo.

Vsem nam bi rad položil na srce, da je hvaležnost prva drža, ki naj bi se v nas vzpostavila zaradi veselja nad darom, ki smo mi sami. Ko se sprejmemo kot dar, zastonski in brezpogojen, se razveselimo samega sebe. Samo pomislimo na veselje, ki ga v otroku spodbudi darilo! Nekaj te otroške sreče nosi vsak prvinsko v sebi, četudi je morda globoko zakopana za negativnimi doživetji nesprejetosti, morda že iz obdobja pred rojstvom, morda iz časa otroštva ali še pozneje. Na dnu vseh naših izkušenj je – tako verjamemo po razodetju – izkušnja Božje, to je Očetove, ljubezni, po kateri smo nastali in zaživeli kot Božji otroci. Vse notranje rane so poznejše.

Zato je tudi prvi in najgloblji človekov odgovor lahko hvaležnost Bogu, da sploh je in da je takšen, kot je. Kdor uspe nase pogledati v tej luči, se more razveseliti nad čudežem samega sebe. Ko se sam tako doživlja, z veliko večjo svobodo stopa v odnose, saj njegova globinska potrjenost v prvi vrsti ni več odvisna od sprejemanja ali zavračanja drugih.

Seveda pa lahko doživetja z drugimi ljudmi močno pripomorejo k temu, da se človek zave svoje prvotne obdarjenosti ali pa jo še globlje potisne vase in jo zastre pred svojo zavestjo.

Sem skavt, moje skavtsko ime pa je Zviti kojot (tj. predstavnik zveri iz družine psov). Upam, da bom z vsemi vami prijatelj.«

Strojna ob 170. obletnici sedanje župnijske cerkve sv. Urha

 Marija Prikeržnik

Na Strojni so 6. maja 2018 praznovali 170. obletnico posvetitve župnijske cerkve.

Župnija Strojna, ki šteje sto prebivalcev, je najmanjša župnija v Mariborski škofiji, pa vendar dejavna in aktivna. Župnijo že od leta 2006 upravlja župnik z Raven na Koroškem, ki skrbi, da ta mala župnija kljub pomanjkanju duhovnikov ne ostane brez duhovne oskrbe. Župljani se ob nedeljah in praznikih redno zbirajo v cerkvi, 12 pevk se družijo na pevskih vajah, s petjem lepšajo bogoslužja, predvsem pa se rade udeležujejo pevskih srečanj v dekaniji. Mežnarja, ključarji in župnijski pastoralni svet skrbijo, da je cerkev urejena ter da je vse pripravljeno za nedelje in praznike.

Cerkev, ki je za vernike hiša molitve, za vse ljudi pa lep kulturni spomenik v tej vasi, so Strojanci v letih 2009 in 2010 temeljito obnovili, v lanskem

letu pa še dokončali z beljenjem. To obnovo je vodil tedanji župnik Alojz Bek, zavzeti domačini pa so veliko del postorili kar sami.

Cerkev sv. Urha na Strojni verjetno stoji že več stoletij. O času in zgodovini cerkve je znano le toliko, da je cerkev sedanjo obliko dobila leta 1848, ko je bila prezidana, in da je bila 7. maja 1848 posvečena, kar pove napis na oboku v ladji cerkve. Na njem piše: »To cerkev so 7. maja 1848 blagoslovili knez in škof Anton Martin Slomšek.« Sicer se za glavni oltar ve, da je bil že leta 1774 postavljen na stroške dveh strojanskih kmetov Vrane in Janeža.

V nedeljo, 6. maja, so v župniji obeležili 170. obletnico posvetitve s slovesno sv. mašo, ki jo je daroval upokojeni ravenski župnik Alojz Bek.

Strojanci so ponosni na zapis na oboku, ki govori o tem, da je blaženi

škof Anton Martin Slomšek opravil posvetitev sedanje cerkve. Hvaležni so za duhovni dom, v katerem so bile uslišane mnoge prošnje vernikov; mnogi so dobili zadnji blagoslov, preden so jih položili v zemljo; mnogi so postali božji otroci; zakonci so dobili božjo pomoč, grešniki odvezo, mladi potrditev vere ... Tako je v uvodu v slovesno sveto mašo brala župljanka.

Vaščani so hvaležni, da se lahko v tej cerkvi zbirajo, skupaj molijo in pojejo. Ob koncu so v znak zahvale zapeli še t. i. Urhovo pesem, ki je Strojanska himna in jo že mnogo let prepevajo na njihovo lepo nedeljo. Sedanji župnijski upravitelj Edi Vajda je ob tej priložnosti izdal letak, v katerem je opisana zgodovina cerkve in tudi zadnja obnovitvena dela. Letak je na voljo tako domačinom kot romarjem, ki se radi ustavijo v tej vasi.

140 let gasilstva na Ravnah

 Predsednik PGD Ravne na Koroškem Andrej Petrič

Ob pregledu zgodovine ugotovimo, da je bil ustanovni občni zbor 12. 10. 1878 v takratni gostilni Kleinlercher (Cvitanič). Prvi predsednik je bil Josef Kleinlercher, poveljnik pa Jakob Prosen. Četa je ob ustanovitvi štela 24 članov, leto pozneje pa že 50. Leta 1880 so postavili prvi gasilski dom v velikosti 5 x 5 m. Prva večja intervencija je bila leta 1882, ko je pogorela polovica Guštanja. Pogorelo je več hlevov in hiš. Leta 1885 so gasilci dobili prvi moštveni avto, ki ga je daroval lastnik posestva Javornik, grof Pandolfi.

Ob izbruhu 1. svetovne vojne je bilo precej članov vpoklicanih v vojsko. Delovanje društva je zamrlo, toda že leta 1918 je bila ustanovljena Jugoslovanska gasilska zveza v Ljubljani, zato so leta 1921 vodenje društev na Koroškem prevzeli novi odbori. Leta 1939 se je pojavila potreba po novem gasilskem domu. Kupili so ves gradbeni material, vendar jim je načrte prekržala 2. svetovna vojna. Okupator je zaplenil ves material. Guštanski gasilci so kljub težavam po vojni spet začeli urejati svoje vrste. Bilo je obdobje intenzivnega urejanja nove oblike gasilstva. Leta 1948 se je društvo preimenovalo v prostovoljno gasilsko društvo.

Gasilci že od ustanovitve naprej skrbimo za varnost občanov in njihovo premoženje v občini Ravne na Koroškem in tudi širše v Mežiški dolini. Več o zgodovini si boste lahko prebrali v našem biltenu, ki bo izšel ob praznovanju naše obletnice.

Ponosni smo, da bo naše društvo v letošnjem letu zabeležilo 140 let delovanja. V okviru praznovanja bomo izvedli slavnostno parado. Parada bo 18. 8. 2018, potekala bo izpred Tuševega parkirišča na Čečovju in vse do stadiona na DTK-ju. Po slavnostni paradi bo zabava v prireditvenem šotoru pri letnem kopališču. Vsi krajanj vljudno vabljeni.

Za sodelovanje se zahvaljujem Občini Ravne na Koroškem, ZKŠTM, gasilski zvezi Mežiške doline in vsem gasilcem, v upanju, da bomo še naprej opravljali dela, za katera smo se odločili prostovoljno.

OBČINSKE NOVICE

Za nami je uspešen mandat

Pomembnejše investicije Občine Ravne na Koroškem v obdobju 2015–2018

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

INVESTICIJE V OBJEKTE V OBČINSKI LASTI

Muzej na gradu Ravne

V letu 2015 smo v okviru projekta »Urbana ureditev Raven« izvedli obsežna obnovitvena dela v objektu ravenskega muzeja na gradu Ravne. Obnovili smo streho, fasado, električno napeljavo, objekt smo priključili na kanalizacijsko omrežje. Pritličje z manjšim prizidkom smo preuredili v recepcijo in razstavni prostor.

Obnova strehe na objektih Stare železarne

V letih 2016 in 2017 smo obnovili streho na objektu laboratorij in nad muzejem v štauhariji. Vrednost del je bila 93.000 evrov. Ministrstvo za kulturo je obnovo sofinanciralo v višini 32.400 evrov.

Streha na gospodarskem poslopiju ob Prežihovi bajti

Zaradi zamakanja in propadanja smo v letu 2017 obnovili celotno streho na skednju pri Prežihovi bajti. Vrednost investicije: 40.000 evrov.

Podjetniški inkubator

V letu 2015 smo dogradili mrežni podjetniški inkubator v poslovni coni v Logu in ga povečali za 325 m². Vrednost naložbe je bila 235.000 evrov.

Obnova športnih objektov

V letu 2015 smo obnovili ograjo in pitnik na športnem igrišču pri OŠ Koroških jeklarjev na Javorniku. V letu 2016 smo opremili otroško igrišče na Dobrijah. V letu 2017 smo izvedli naslednja gradbena dela: postavitev šotor na umetni travi, sanacijo zunanje ograje stadiona, odstranitev gostinskega bara Spin, obnovo sanitarije na mestnem kopališču, postavitev otroške vlečnice in zamenjavo strehe na DTK-ju. Za obnovitvena in vzdrževalna dela smo porabili 146.000 evrov.

Večnamenska dvorana OŠ Koroških jeklarjev – podružnica Kotlje

Gradnja večnamenske dvorane bo zagotovila ustrezne prostorske pogoje za športno vadbo šole in vrtca, to bo omogočeno tudi vadbenim skupinam športnih klubov in rekreativcem. Mogoča bo tudi organizacija športnih, zabavnih, družabnih in kulturnih prireditev. Gradnja bo zaključena v letu 2018. Vrednost naložbe znaša 1,7 milijona evrov, od tega je nepovratnih sredstev iz EKO sklada 400.000 evrov.

KOMUNALNA UREDITEV ZEMLJIŠČ

Komunalna oprema Kotlje III

V letu 2015 smo komunalno opremili območje stanovanjske zazidave Kotlje III. Potreba po gradnji je bila zelo velika, saj smo zelo hitro prodali vse naše gradbene parcele. Naložba je znašala 430.000 evrov.

Komunalna ureditev poslovne cone

V letih 2016 in 2017 smo obnovili streho na objektu laboratorij in nad muzejem v štauhariji. Vrednost del je bila 93.000 evrov. Ministrstvo za kulturo je obnovo sofinanciralo v višini 32.400 evrov.

CESTE

V zadnjih treh letih smo v rekonstrukcije in novogradnje cest vložili 955.000 evrov. Na Čečovju smo rekonstruirali cesto Bajec-Lenassi in Lenassi-Mlakar, Trpinovo ulico in asphaltirali cesto proti Navrškemu vrhu na odseku Rac-Kastivnik. Uredili smo tudi ulico v naselju Navrški Vrh, do stanovanjske hiše Navrški Vrh 2c.

V KS Kotlje smo asphaltirali odsek ceste Dular-Cofl, cesto v naselju pri kotlarni in pri vrtcu, preplastili smo asfalt v eni ulici v zazidavi Kotlje I in uredili priključke med naseljema Kotlje I in III. Prestavili smo tudi cestni priključek za naselje Kefrov mlin.

V KS Trg smo zgradili novo cesto v naselju Ob Suhi (pri Čapelniku) in rekonstruirali cesto do objektov Senica. Uredili smo tudi novo asfaltno površino pred stanovanjskimi bloki Ob Suhi 4.

V KS Dobja vas smo preplastili ceste v treh ulicah in na krajšem odseku na Hofu.

V KS Javornik-Šance smo izvedli preplastitve cest v naselju Šance.

V KS Strojnska Reka smo asfaltirali krajši odsek ceste nad železniško progo, zgradili smo novo avtobusno postajališče.

ČIŠČENJE ODPLAK

Odvajanje in čiščenje odpadne vode - porečje Meže

V letu 2015 smo uspešno zaključili največji ekološki projekt v občini, vreden 11 milijonov evrov. Zgradili smo 5 kilometrov kanalizacijskega omrežja, dve črpališči, tri zadrževalne bazene in centralno čistilno napravo za 12.000 PE. Čez zgrajen kanalizacijski sistem smo na centralno čistilno napravo takoj priključili 9.300 PE, dodatno smo zagotovili tudi čiščenje grezničnih vsebin za 2.300 PE. S to investicijo smo dosegli več kot 98 % priključenost na kanalizacijo in čistilno napravo v največji aglomeraciji v Občini Ravne na Koroškem.

Obnova in izgradnja kanalizacijskega sistema

V naselju Ob Suhi smo del kanalizacije Šanc, ki se je zlival v potok Suha, prevezali na kanal L. Prav tako smo na območju DTK-ja, gimnazije in knjižnice zgradili 490 m fekalne in 330 m meteorne kanalizacije pred ureditvijo parkirišč in sanacijo platoja pred DTK-jem. Zgradili smo novo kanalizacijo v naselju Preški vrh, obnovili pa na Čečovju ob rekonstrukciji ceste Bajec-Lenassi in med objektoma Čečovje 9 in 10. Prevezavo kanalizacije smo izvedli pri avtobusni postaji na kolektor, obnovili smo peskolovce na tržnici. Konec leta 2017 smo začeli z obnovo in dograditvijo zadrževalnega bazena deževnih voda v Kotljah. Sanirali smo notranje betonske stene, dogradili dušilko za regulacijo odtoka in namestili nov sodoben sistem za izpiranje bazena po nalivih. Investicija bo zaključena v prvi polovici letošnjega leta. Vrednost vseh naložb bo znašala 660.000 evrov.

VODA

Obnova vodovodnega omrežja

V letu 2015 smo dokončali gradnjo vodovodnega sistema Kotlje–Šratnek–Prežihovina–Podkraj in prebivalcem zagotovili oskrbo s pitno vodo. Izvedli smo večja obnovitvena dela na Čečovju, za zagotavljanje neoporečnosti pitne vode pa smo v vodohran Kotlje vgradili klorinator. Vrednost naložb je bila 115.000 evrov.

Sanacija vodotokov

Vzdrževanje vodotokov je državna javna služba, ki jo na našem območju izvaja koncesionar Drava, VGP Ptuj. Redna sredstva ne zadoščajo za izvedbo nujnih vzdrževalnih del, zato tudi občina v svojem proračunu vsako leto zagotovi del sredstev za izvedbo nujnih del, ki jih predlaga koncesionar. V zadnjih letih smo dela izvajali na Hotuljki, Suhi, Likevičkem in Zelenbreškem potoku. Občina je zagotovila 210.000 evrov, država letno zagotavlja približno 35.000 evrov rednih sredstev, v primeru večjih škod po neurjih pa še dodatna intervencijska sredstva za odpravo posledic.

Sanacije plazov

V letu 2015 smo sanirali večji plaz na GC 116096 Žmelcar-Kotnik, na cesti JP 850901 križišče Lipovnik-Pogorevec, usad na cesti LC 078130 Dobrava-križišče Lipovnik-Kneps in večji plaz na cesti LC 350121 Dobrije-Koroški Selovec-Brdinje, kjer je bilo treba cesto zaradi nenosilnosti tal speljati preko plošče AB, ki je temeljna na dveh vrstah pilotov AB.

V letu 2016 smo sanirali plaz nad stanovanjsko hišo Zelen breg 16a, v letu 2017 pa začeli s sanacijo plazu pod stanovanjsko hišo Tolsti vrh 28a, ki bo v letu 2018 tudi zaključena. V enakem obdobju bomo zgradili tudi nadomestni Prosenov most. Za odpravo posledic naravnih nesreč smo v tem obdobju porabili 998.000 evrov.

DRUGA URBANA IN KOMUNALNA UREDITEV

Postavitev izposojevalnih postaj za kolesa

Urbano kolo si lahko sposodite na postajah pred občino, športnim centrom (DTK-jem), na Javorniku (pred enoto Ajda), v Kotljah in v Dobji vasi. Že sam naziv izposoja urbanih koles pove, da si lahko kolo sposodite za krajše razdalje, tako da ga lahko odložite tudi na drugi postaji, kot ste si ga izposodili. Brezplačna izposoja je do 14 ur na teden, kartico dobite v sprejemni pisarni občine. Postavili smo tudi pet polnilnic za električne avtomobile, in sicer na Javorniku, pred občino, pri DTK-ju, v Kotljah in v Dobji vasi.

Zunanja oprema za telesno aktivnost občanov

Projekt je zajemal postavitev orodij za fitness v naravi, otroška igrala, igrala za invalide in drugo urbano opremo za zunanje rekreativne površine. Otroška igrišča smo prenovili po vsej občini: v Kotljah, na Javorniku, v Trgu, Dobji vasi, na Čečovju, pri športnem parku, na Dobrijah, v Strojnski Reki in na Strojni.

Največja dela smo izvedli v Kotljah, kjer je bilo območje obstoječega manjšega igrišča dodatno urejeno in zasnovano tako, da nudi možnost za aktivno preživljanje prostega časa občanom različnih starosti oziroma vseh generacij.

Ureditev mestne tržnice

V okviru projekta »Ureditev mestnih tržnic v Mežiški dolini« smo na tržnici uredili priključna mesta za elektriko, dve označevalni tabli »MESTNA TRŽNICA«, obnovili smo sedem lesenih hišic (jih prepleskali in utrdili ter obnovili strehe) in nabavili deset novih premičnih stojnic. Investicija je bila sofinancirana iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in iz lastnih sredstev Občine Ravne na Koroškem.

PROJEKT V IZVAJANJU

Gradnja poslovno-komunalne infrastrukture v Poslovni coni Ravne

Občina Ravne na Koroškem bo izvedla operacijo Gradnja poslovno-komunalne infrastrukture v Poslovni coni Ravne. Naložbo sofinancirata Evropska unija in Republika Slovenija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Dela se bodo izvajala na treh območjih: O1, O2 in O6.

Območje 1 se nahaja na skrajnem severozahodnem delu območja poslovne cone in je najstarejši del poslovne cone. Na tem območju odvodnjavanje ni bilo rešeno, prometne površine pa so poškodovane. Dokončanje komunalne opreme se nanaša na:

- obnovo javnih poti JP 850361(C1) in JP 851302 (C2), v skupni dolžini približno 530 m;
- izgradnjo nove ločene padavinske in komunalne kanalizacije na območju prometnih površin, ki se obnavljajo;
- izgradnjo padavinske in komunalne kanalizacije na delu JP 851302 (v območju glavne dovozne ceste C) in
- izgradnjo javne razsvetljave na delu JP850361 in JP 851302 (vzdolž glavne dovozne ceste C na južni strani), v dolžini približno 285 m.

Komunalna in padavinska kanalizacija se bo priključila na zgrajeno kanalizacijsko omrežje v coni ZN OC-O2.

Območje 2 se nahaja na severozahodnem delu poslovne cone, kjer je predvideno dokončanje komunalne opreme, ki se nanaša na:

- dokončanje izgradnje dovozne ceste B na zahodni strani, v skupni dolžini približno 100 m, ter dokončanje dela ceste J, v dolžini 60 m;
- gradnjo javnega parkirišča za osebna vozila ob krožišču ceste A in ceste B;
- dokončanje padavinske in komunalne kanalizacije na območju prometnih površin, ki se obnavljajo;
- izgradnjo javne razsvetljave ob dovoznih cestah, v skupni dolžini približno 100 m.

Območje 6 se nahaja na skrajnem zahodnem delu območja poslovne cone. Na tem območju se je zgradila vsa predvidena komunalna oprema, razen ceste s pločnikom, javne razsvetljave in priključkov cestnega odvodnjavanja na meteorno kanalizacijo.

Na tem območju je predvideno dokončanje komunalne opreme, ki se nanaša na:

- izgradnjo dovozne ceste, v dolžini približno 100 m s pločnikom;
- izgradnjo javne razsvetljave, v dolžini približno 100 m.

Finančni podatki operacije:

– skupna vrednost celotne investicije z DDV	914.578,16 €
– ocenjen znesek upravičenih stroškov operacije	792.128,00 €
– višina sofinanciranja s strani skladov EU in RS, največ	712.915,20 €

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

NAŠI CERTIFIKATI

Občina po meri invalidov

Občina je prejela Listino »Občina po meri invalidov« na podlagi naslednjih ugotovitev Zveze delovnih invalidov Slovenije:

- projekt je spodbudil odgovornost in povezanost aktivnosti vseh odgovornih nosilcev v lokalni skupnosti;
- okrepila se je vloga in odgovornost župana, občinskega sveta in občinske uprave, tako da so v akciji uspešno povezali vse dejavnike na lokalni ravni;
- uspeli so ustvariti sodelujoče delovanje celotne lokalne skupnosti, ki podpira aktivnosti za uresničevanje izenačenih možnosti invalidov kot enakopravnih občanov;
- projekt je bil sprejet kot priložnost in možnost za novo kakovost življenja vseh občanov, ne le invalidov;
- poročila o izvajanju Akcijskega načrta ukrepov za izboljšanje položaja invalidov v Občini Ravne na Koroškem 2012–2014 in Programa za izboljšanje življenja invalidov v občini 2015–2018 kažejo, da občina odgovorno, celostno/celovito uresničuje interese in potrebe vseh invalidov, ob upoštevanju njihovih specifičnosti in značilnosti lokalne skupnosti.

V obdobju 2015–2018 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- začeli smo z akcijo »obrniki prijazni do invalidov«;
- uredili smo klančine oziroma ponižanja robnikov pločnikov pri uvozi in izvozi na krožni cesti zunaj in znotraj naselja Javornik;
- na tržnici v središču mesta smo namestili javno

stranišče, urejeno tudi za invalide, z evro ključavnico;

- invalidom smo razdelili evro ključe, ki so uporabni po celotni Sloveniji in tudi v tujini;
- v Kulturnem centru Ravne smo obnovili sanitarije in vanj umestili sanitarije za invalide;
- v športnem parku smo uredili celotno prometno infrastrukturo s parkirnimi mesti za invalide in ponižanimi robniki pločnikov;

- v sodelovanju s samostojnim gluhih kulturnim ustvarjalcem Damjanom Šebjanom smo za otroke izvedli gledališko predstavo ABECEDA;
- uprizorili smo delavnice pod naslovom BONTONČEK, ki jih je izvedlo YHD Društvo za teorijo in kulturo hendikepa; cilj je, da se pri otrocih razvijajo vrednote, kot so solidarnost, prijateljstvo, spoštovanje in upoštevanje različnosti;
- izvedli smo predavanja pod naslovom ŠE VEDNO VOZIM – VENDAR NE HODIM; s predavanji za invalide na invalidskih vozičkih – žrtve prometnih nesreč smo želeli vplivati na mladostnike, jih osveščati o najhujših posledicah prometnih nesreč ter jim poskušali varno vožnjo ukoreniniti kot vrednoto;
- izdelali smo »Invalidom prijazen vodnik po mestu Ravne na Koroškem«, ki bo v obliki manjše knjižice natisnjen v poletnih mesecih letošnjega leta;
- predstavili smo aktivno delovanje invalida po rehabilitaciji; predavanja smo organizirali za 1. in 2. letnike srednjih šol v občini;
- znižali smo robnike pri izvoznem križišču na Čečovju, pri uvozu k OŠ Prežihovega Voranca, pri letnem bazenu na križišču, ob odcepu za DTK in pri vhodu v vrtec Ajda na Javorniku;
- uredili smo pločnik od stanovanjske hiše Žunko do izhoda na stopnice, ki vodijo na Čečovje;
- na otroških igriščih na Javorniku in v športnem parku smo postavili gugalnici »ptičje gnezdo«, ki je primerna tudi za invalide otroke;
- uredili smo nekaj talnih oznak in parkirišč za invalide;
- na območju treh lokacij, na večnamenskem igrišču Kotlje, v Trgu – Gramoznici in na igrišču Javornik, smo namestili orodja za fitnes v naravi, ki je posebej prilagojeno invalidom;
- s pomočjo gimnazijcev smo pobarvali stopnice, ki vodijo iz Trga na Čečovje, kar je v pomoč tudi slabovidnim osebam.

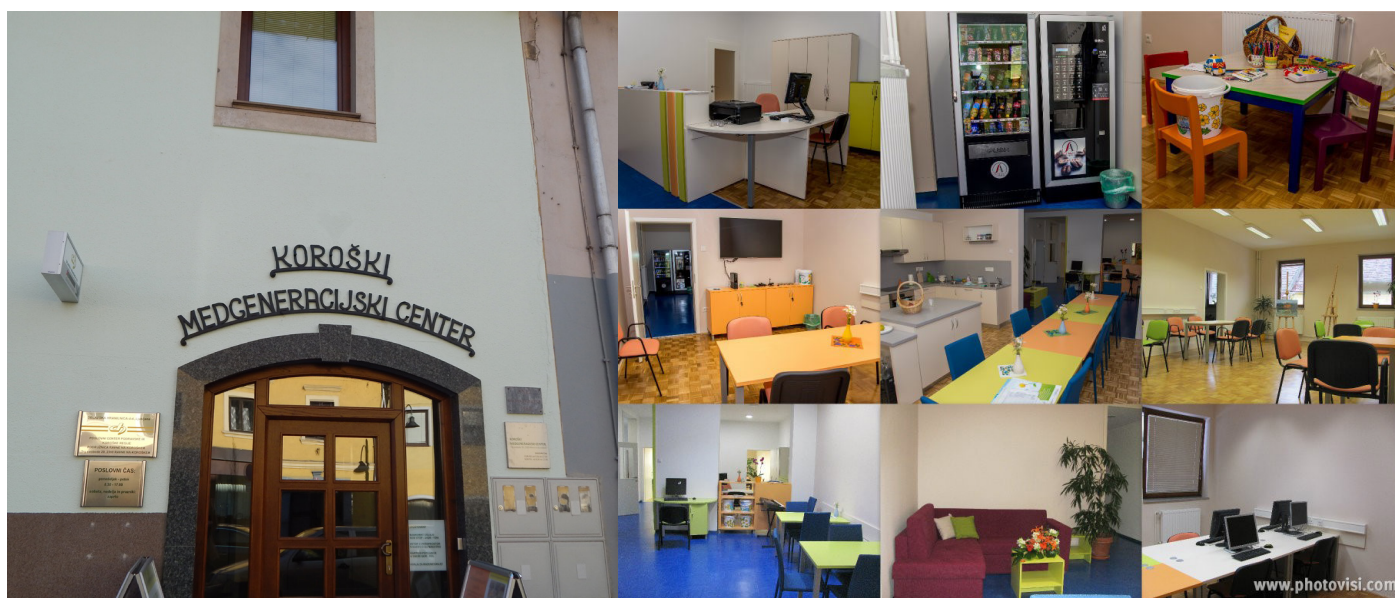

Starosti prijazna občina

Glavni cilji projekta »Starosti prijazna občina« so: oblikovanje občinske politike na način, ki je na kožo pisan občanom in njihovim potrebam; z majhnimi in uresničljivimi koraki povečevati kakovost življenja v občini in uresničevati medgeneracijsko sožitje.

V obdobju 2015–2018 smo izvedli naslednje aktivnosti:

- na pobude mestnih seniorjev smo na različnih območjih občine namestili dodatne klopi, koše za smeti, koše za pasje iztrebke, nadstreške na avtobusnih postajališčih, ograjo ob pešpoti in poskrbeli še za številne druge ukrepe;
- starejšim nad 60 let omogočamo, da se enkrat tedensko brezplačno kopajo v zimskem bazenu;
- v okviru občinskih denarnih pomoči je za starejše občane s statusom upokojenca določen višji cenzus za dodelitev denarne pomoči;
- že peto šolsko leto izvajamo projekt »Mladi za starejše«, v okviru katerega dijaki srednjih šol obiskujejo starejše občane na njihovih domovih, jim pomagajo pri manjših hišnih in vrtnih opravilih ter se z njimi družijo;
- ustanovili smo KOROŠKI MEDGENERACIJSKI CENTER, ki že četrto leto uspešno izvaja številne aktivnosti in dogodke za vse generacije.

Prostovoljstvu prijazno mesto

S podelitvijo naziva »Prostovoljstvu prijazno mesto« so izpostavljene občine, ki po mnenju Slovenske filantropije in članic Slovenske mreže prostovoljskih organizacij prepoznava pomen prostovoljskega dela občanov za življenje v njihovi skupnosti, cenijo njihovo delo, podpirajo prostovoljske organizacije in namenja del občinskih sredstev za razvoj prostovoljstva v svoji občini.

Naziv »Prostovoljstvu prijazno mesto« se je prvič podeljeval v letu 2014, med prejemniki pa je bila tudi Občina Ravne na Koroškem.

Prejemnike naziva je strokovna komisija izbirala glede na naslednje kriterije:

- občina finančno podpira delovanje različnih prostovoljskih organizacij;
- občina upošteva stroške, ki nastajajo v prostovoljstvu, kot upravičen strošek prijavitelja na občinski razpis;
- občina upošteva prostovoljsko delo kot lastni delež sofinanciranja projektov;
- občinska uprava aktivno sodeluje (s svojimi službami ali s spodbudo zaposlenih) pri dnevu za spremembe ali drugih večjih prostovoljskih akcijah;
- občina zagotavlja prostorsko infrastrukturo za delovanje prostovoljskih organizacij z brezplačnim najemom ali subvencionirano ceno najema prostorov;
- župan se vsaj enkrat letno prostovoljcem javno zahvali za njihovo delo.

Občina Ravne na Koroškem je v letu 2018 ponovno izpolnila kriterije in bila izbrana za prejemnico naziva »Prostovoljstvu prijazno mesto – 2018«.

Naziv smo potrdili z dobro razvitim medgeneracijskim sodelovanjem, kar dokazujejo naslednje dejavnosti: uspešen program Mladi za starejše, ki ga izvajamo z Gimnazijo in Srednjo šolo Ravne na Koroškem ter društvom upokojencev; spodbujanje delovanja Koroškega medgeneracijskega centra ter drugih društev in organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva v občini; aktivna vključitev v vseslovensko akcijo »Dan za spremembe«, v okviru katere smo organizirali občinsko čistilno akcijo ter osrednji dogodek na tržnici ter številni drugi ukrepi, ki jih izvajamo na področju prostovoljstva.

V obdobju 2015–2018 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- že tretje leto aktivno sodelujemo pri vseslovenski akciji DAN ZA SPREMEMBE, v okviru katere organiziramo občinsko čistilno akcijo in večji kulturni dogodek z izmenjavo rabljenih predmetov ter stojnico prostovoljnih prispevkov; na tržnici sodelujejo različna društva, javni zavodi in druge organizacije;

- v letih 2015 in 2016 smo izvedli natečaj za podelitev naziva »naj prostovoljec leta« in »naj prostovoljska organizacija leta«; nazive so prejeli:

Dajana Vodnjov – naj prostovoljka leta 2015,

Društvo invalidov Mežiške doline – naj prostovoljska organizacija leta 2015,

Jože Kotnik – naj prostovoljec leta 2016,

Društvo Sožitje Mežiške doline – naj prostovoljska organizacija leta 2016;

- vsako leto preko javnih razpisov finančno podpiramo redne dejavnosti in razvojne projekte društev in javnih zavodov na vseh področjih.

Mladim prijazna občina

Certifikat je priznanje tistim lokalnim skupnostim, ki so v preteklih letih uspešno izvajale ukrepe s področja lokalnih mladinskih politik in s tem mladim zagotavljale prostor, v katerem lahko razvijajo svoje kompetence in veščine, dosegajo avtonomijo in hitreje vstopajo v odraslost. Certifikat spodbuja lokalne skupnosti, da svojo vlogo odigrajo pri vzpostavljanju mladim prijaznejšega okolja in s tem pripomorejo k oblikovanju odgovornega odraslega državljana.

Prednostna področja pri izvajanju ukrepov mladinske politike so:

- načrtno obravnavanje področja mladine,
- participacija mladih,
- organiziranje mladih,
- informiranje mladih,
- zaposlovanje mladih,
- izobraževanje mladih,
- stanovanjska politika,
- mobilnost mladih.

Mladi sodelujejo in pripravljajo številne zelo različne projekte. Občina jim pri tem omogoča koriščenje prostorov, občinskih in od drugih javnih zavodov. Dogodke prirejajo v Kulturnem centru, MH Punkl, Kompleksu, Kulturnem centru, v šolah in na drugih lokacijah.

Občina mladim pomaga tudi pri možnostih zaposlovanja, ustanovljen je bil Mrežni podjetniški inkubator, ki je namenjen novim podjetnikom; študentom in dijakom je omogočeno opravljanje obvezne prakse. Pomagajo jim pri razpisih za neprofitna stanovanja, mladi (do 30. leta starosti) oziroma mlade družine pri kriterijih točkovanja pridobivajo dodatne točke. Občina Ravne na Koroškem je finančno podprla tudi pisarno za mobilnost, ki deluje v Mladinskem kulturnem centru Kompleks.

Leta 2014 je bila na pobudo Mladinskega sveta Ravne na Koroškem sprejeta Strategija za mlade za obdobje 2014–2020, izvajanje njenih ukrepov spremlja Komisija za mladinska vprašanja.

V letu 2017 se je občina prijavila na javni poziv za podaljšanje veljavnosti certifikata »Mladim prijazna občina« ter prejela sklep, s katerim se ji podaljša veljavnost certifikata za obdobje 2017–2021. Tridesetega novembra 2017 je podžupan Aljaž Verhovnik v imenu Občine Ravne prevzel nov certifikat. Na podelitvi je bilo poudarjeno, da si Občina Ravne na Koroškem zaradi nenehnega prilagajanja potreb mladim, ta naziv zasluži ohraniti.

V 4. letu delovanja Koroškega medgeneracijskega centra 13.000 obiskov

 Marjana Kamnik, predsednica Koroškega medgeneracijskega centra

Občina Ravne na Koroškem je občanom, z željo po kvalitetnem bivanju vseh generacij na Ravnah, pred štirimi leti ponudila medgeneracijski center in pred dvema letoma še Kavarno plus. Na obeh lokacijah potekajo raznolike dejavnosti za vse generacije.

Center je prostor za druženje, pogovor, prijateljevanje, učenje, delo, medsebojno pomoč in samopomoč, medgeneracijsko spoznavanje in sodelovanje, vzgojo za dobre odnose, svetovanje, informiranje, zabavo in sprostitve. Program centra že od odprtja naprej izvajamo s Koroškim domom starostnikov, ki se vključuje v smislu delovanja v skupnosti in vstopa v okolje, kjer lahko ponuja strokovno pomoč pri izvajanju različnih socialnovarstvenih storitev, aktivnosti in dejavnosti. Center od lani sodeluje v projektu »Dogaja se«, ki zagotavlja vsestransko lokacijsko, časovno in finančno dostopnost, saj so programi brezplačni, ponudba pa je zagotovljena na širšem območju celotne regije. Na programu je zaposlena Urška, ki je v izvajanje programa vključena že od same ideje KMC. Aktivnosti izvajamo še v Medgeneracijskem centru Mežica in Črna na Koroškem. Ponujamo pester nabor aktivnosti, preko katerih ljudi opolnomočimo, jih opogumimo in motiviramo, da zaživijo kakovostnejše življenje.

Teden začnemo z učno pomočjo za učenke in učence osnovnih šol, nadaljujemo z različnimi tečaji, predavanji, pogovornimi skupinami, rekreativnimi in ustvarjalnimi aktivnostmi, kulinaričnimi in prostočasnimi aktivnostmi ter v soboto zaključimo z blagovno menjavo pridelkov. Zelo uspešno delujeta glasbena in gledališka skupina, ki popestrita dogodke v centru in zunaj njega ter poleg gledaliških predstav na kulturnih prireditvah poživita dogajanje še z različnimi skeči. Članice in člani skozi igro ohranjajo naše koroško narečje ter prispevajo k bogatenju kulturnega utripa v kraju in Mežiški dolini. Ponosni smo, da je njihova aktivnost prepoznana v občini, letosje namreč skupina prejela Prežihovo plaketo.

Tako kot mnoge dejavnosti je prav poseben t. i. medgeneracijski atelje – vezenje gobelina, dimenzij 200 cm x 300 cm, s podobo ekranske motnje. Center je tako »odprt atelje«, kjer si udeleženci izmenjavajo informacije in znanje ter soustvarjajo umetniško delo.

Medgeneracijski center je bil uspešen pri dveh prijavah na razpisih. V centru oba projekta vodi Tanja, ki je v naš tim in center na sploh prinesla nove ideje, natančnost in resnost. Uspešno smo izvedli štiri tečaje »Oskrbe pomoči potrebnemu svojcu«: dva na Ravnah na Koroškem, po enega v Črni in v Mežici. Naš osrednji cilj je, da krepimo socialno mrežo ljudi, ki potrebujejo pomoč. S tečajem smo usposobili prostovoljce in sorodnike, ki so izvajalci laične oskrbe. Vzpostavili bomo skupino za samopomoč in s tem zagotovili trajnostno izvajanje projekta. Drugega »Odziv v instituciji in skupnosti – Izobraževanje in osveščanje za obvladovanje demence v letih 2017 in 2018« nam je zaupalo Ministrstvo za zdravje. Namen programa je, da širšo lokalno skupnost informiramo o tem, kaj je demenca, kako ravnati z osebami z demenco in kakšna je preventiva pred demenco. V Koroškem medgeneracijskem centru smo vzpostavili demenci prijazno točko (sodelovanje z društvom Spominčica). Organizirali smo Alzheimer Caffé, sodelovali pri izvedbi Kogojevega pohoda ipd. Na pobudo Ministrstva za zdravje bomo izobraževalne aktivnosti izvajali na območju celotne Koroške.

V centru uspešno poteka projekt »Razdeljevanje hrane socialno ogroženim občanom«. Tina, ki je odgovorna za program, pravi: »Z delom, ki ga opravljam, preprosto polno živim. To izhaja iz želje, da pomagam otrokom, družinam in ljudem v stiski. Ves čas ohranjam optimizem, saj le tako lahko delujem v dobro ljudi, ki so z našo pomočjo premagali stiske in zaživelijo dostojno življenje. Z vsakim dnem upam, da bi svet temeljil na pravičnosti in da bi poskrbeli za enakomerno porazdelitev dobrin.«

Projekt izvajamo v sodelovanju s klubom Lions. Vsak večer pobiramo hrano v trgovinah Tuš, Spar, Lidl, v pekarni Ravne ter vsak petek v Koroških pekarnah, občasno pa tudi v slaščičarni Polanšek. Vso hrano pripeljemo v Koroški medgeneracijski center, jo spravimo v pakete in zvečer razdelimo. Starejšim bolnim hrano še isti večer odpeljemo tudi na dom. S tem projektom se pridružujemo opozorilu kluba Lions, da obstaja pot, kako lahko hrano, namesto da ta konča med biološkimi odpadki, ponudimo tistim, ki jo potrebujejo, in teh je vedno več.

V naši ponudbi je kruh, pekovsko pecivo, sendviči, mlečni izdelki, včasih tudi toplotno obdelano meso, zelenjava in sadje. Slaščice pa zna Tina porazdeliti na najboljši način, saj jih našim uporabnikom na dom prinaša na rojstni dan. Take pozornosti so nekateri deležni sploh prvič v življenju.

Ekipa medgeneracijskega centra se redno sestaja, spremlja izvajanje programov in načrtuje nove. Tako smo pred časom zaznali potrebo po pomoči pri pravnih in upravnih zadevah. Ker je to Borutovo strokovno področje, že aktivno izvajamo nove aktivnosti in članom dvakrat na teden nudimo pomoč. V dveh mesecih smo svetovali in pomagali vsaj 20. članom centra ter tako omogočili z ustavo in zakoni zagotovljene pravice, ki s tem niso le mrtva črka na papirju.

Poleg pravne pomoči še vedno ponujamo info točko za mlade, za osebe z demenco in info točko sobivanja.

Mladinske programe izvajamo na lokaciji vedno bolj obiskane Kavarne plus. Veselimo se novih in dodatnih prostorov v večnamenski dvorani v Kotljah, kamor bomo na željo krajanov preselili nekatere programe. Zaradi nepričakovano velikega števila vključenih v različne aktivnosti in mogočih kadrovskih resursov se jih še posebej veselimo.

Obisk je bistveno večji, kot smo pričakovali. Tako lahko sklepamo, da je ponujen program tak, kot ga želijo in potrebujejo občani. Center obiskujejo različne skupine obiskovalcev iz različnih krajev v Sloveniji. Prepoznani smo v strokovnih krogih, delovanje našega centra na različnih strokovnih srečanjih predstavljamo kot dobro prakso.

Posebnost v Sloveniji, če ne izjema našega centra, je, da odlično sodelujemo z vsemi institucijami in organizacijami v občini in širše. Še posebej z vrtcem, osnovno šolo, gimnazijo in srednjo šolo. V centru smo veseli vsakogar, najbolj pa naših malčkov iz vrtca, ki jih zelo pogrešamo v poletnih mesecih.

Vesela in hvaležna sem, da sem del odlične ekipe Koroškega medgeneracijskega centra, ki opravlja zahtevno in dobro delo. Rezultat je 13.000 obiskov v enem letu.

Predstavitev knjige LJUBLJENA – Mihela, naša drugačna deklica

 Erika Žagar

Osmega marca letos sem imela v Koroški osrednji knjižnici predstavitev svoje knjige LJUBLJENA – Mihela, naša drugačna deklica.

Knjiga, ki opisuje naše življenje s hčerko z motnjo v duševnem razvoju, je namenjena staršem, ki hodijo ali pa bodo hodili po poti, po kateri hodimo sami že veliko let. Pot ni lahka, ni ravna. Je strma in včasih tudi zelo ozka. Ni pa neprehodna. Na tej poti, ki je prav gotovo drugačna, kot so poti drugih družin, brez drugačnih otrok, zmoreš vse spono in spuste, ozke ovinke in nevarne prepade, premagati samo z resnično ljubeznijo.

Tako v knjigi opisujem, kaj pomeni življenje z otrokom s posebnimi potrebami za družino, sorojence in družbo. Opisujem trenutke, ki so včasih težki, žalostni ali pa veseli, srečni, vedno pa prežeti z veliko ljubeznijo, razumevanjem in odrekanjem.

Kot je v spremni besedi zapisala dipl. prof. psihologinja Anka Pori: »Erikini zapisi sporočajo, da je z drugačnostjo mogoče živeti. Pa ne samo to. Z drugačnostjo je mogoče biti srečen. Mogoče je živeti polno življenje.«

Predstavitveni večer je bil izjemno lep, gospa Darja Molnar je z uvodnimi in zaključnimi besedami poudarila vsebinsko sovpadajoč dogodek s praznikom žena.

Za uspešno predstavitev se iz srca zahvaljujem Jerneji Vertačnik, ki je tankočutno vodila večer in mi pomagala pri izvedbi. Najlepša hvala tudi Petru Peruzziju, ki je bral odlomke iz knjige. Na tem dogodku so sodelovali pevci pevskega zbora Sožitje – Mlada srca, tako da najlepša hvala tudi njim in dirigentki gospe Cvetki Kramberger.

Tretji festival inkluzije Naše igrarije 2018

 Mihaela Knez, skupinski habilitator, DRC

V zadnji številki Ravenskih razgledov smo predstavili inkluzivne delavnice, na katerih sodelujejo Dnevni center na Ravnah, OŠ Koroški jeklarji, OŠ Prežihov Voranc, OŠ Juričevega Drežčka ter vrtec Ajda. Gre za sistematično druženje učencev med šolskim letom, pri čemer je naš cilj, da v socialno okolje čimbolje vključimo osebe s posebnimi potrebami ter s tem sprejemanje drugačnosti.

Za konec šolskega leta je pod okriljem Dnevnega centra, kot zaključek inkluzivnega druženja, letos že tretjič zapored, nastal festival Naše igrarije. Pod vodstvom ge. Anje Jelen, vodje vzgoje in izobraževanja CUDV Črna na Koroškem, smo številni zaposleni soustvarili posebno dopoldne.

V četrtek, 17. maja, je vse kazalo na deževno in turobno jutro, ki se ga človek nekako ne razveseli. Pa se nismo dali: ne hladu ne mokroti ne dežnim kapljam, ki so nas strašile z neba. Gasilci prostovoljnega društva z Raven na Koroškem so nam zgodaj pripeljali klopi in mize. In nismo imeli časa omahovati.

Že so prispeli prvi obiskovalci, 3. OŠ Slovenj Gradec, ko smo bili nared za »Afnarije«, »Migarije«, »Čačkarije« in »Kuharije«. Na odru Afnarij so se s pevske ali plesne točkami predstavili vsi, s katerimi smo sodelovali skozi vse leto. Opogumili so se tudi dijaki gimnazije in srednje šole z Raven na Koroškem ter nam zapeli in zaigrali.

V Čačkarijah so lahko risali na platno, si izdelali vampirski izdelek ali lonček, s katerim so si v Kuharijah zmešali čarobni napoj z glistami ter netopirjevimi krili. Tam so morali pojesti tudi najbolj slasten hot dog. V Migarijah so se lahko preizkusili v vožnji z invalidskim vozičkom in v razbijanju pinjat. »Izmenjevalnica« je nudila izmenjavo knjig ali igrač. Ko so učenci zbrali vse štampljke, vseh omenjenih postaj, so prejeli darilo, balon s potiskom Mice, ki je povezovalka Igrarij.

Vso dogajanje pa so odprli slavnostni govorniki: direktorica CUDV Črna – ga. Dalja Pečovnik, župan Občine Ravne na Koroškem – dr. Tomaž Rožen, županja Občine Ravne na Koroškem – mag. Romana Lesjak ter koordinatorka in idejna vodja – ga. Anja Jelen.

Pomagali so vsi dobri nameni, ki so bili izrečeni na odru, in vsa dobra volja zaposlenih, in Naše igrarije so nam pričarale čarobno dopoldne. Pomagali so tudi prostovoljci – ravenski dijaki gimnazije in srednje šole. Pokazali so marljiv, spoštljiv odnos. Bili so pripravljeni za delo in podati roko drugačnosti. Hvala mentoricama – Metki Čebulj in Sonji Mravljak.

Najbolj posebna čarovnica, čarovnica Mica, je s pajkovo mrežo pregnala deževne oblake, s krempljci nasmejala vse junake in nam začarala naše korake. Rekla je, da se drugo leto spet dobimo na Ravnah, v Grajskem parku. In dodala, da bo poskrbela, da bo vsak naš festival IN. Inkluzivno čaroben.

Hotuljke smo bile gostiteljice

 Ivana Prislan, Koroško društvo za osteoporozo

Vtorek, desetega aprila, je sonce sramežljivo kukalo izza oblakov. Takrat smo se članice Koroškega društva za osteoporozo sredi dopoldneva začele zbirati pred Mercatorjevo trgovino v Kotljah. Za pogum smo si zapele *Sijaj, sijaj sončece* in se veselo pozdravljale. Pobič s solzicami je nemo strmel v osemdeseterico žensk pred sabo, medtem ko je naša vrla Hotuljka Mira gladko zrecitirala odlomek iz znamenite Prežihove črtice. Saj se še vsi spomnimo besed iz osnovne šole: »Mati, solzice!«.

Sprehodile smo se po vaškem jedru, mimo kovinske skulpture v podobi šopka solzic in prišle do župnišča. Tu smo se ustavile pred spominskim obeležjem znamenitega Slovenca, dr. Alojza Kuharja. Nam v čast so se oglasili zvonovi iz cerkve sv. Marjete, da smo lahko v živo slišale zven, ki ga v prvih stavkih romana *Jamnica* omenja veliki pisatelj.

Pod lipami smo se seznanile, zakaj se vsako zadnjo oktobrsko nedeljo na tem mestu zberejo Hotuljci in rečejo: »Nikoli več vojne!«.

Ogledale smo si notranjost lepo obnovljene cerkve sv. Marjete. Članica Ivana je pripravila krajšo predstavitev, zatem smo ubrano zapele nekaj Marijinih pesmi. Na pokopališču smo prižgale svečko v spomin našemu pisatelju Vorancu in se spomnile tudi znamenitega koroškega bukovnika, camarja Pavšarjevega Anzija. Pot smo nadaljevale po zelenih travnikih mimo Gačnika in obujale spomine na bogato zgodovino Kotelj. Za trenutek se mi je zazdelo, da je iz ruševin Šrotneškega gradu s svojo kronano glavo pokukala še kačja kraljica.

Mimo Šmohorjeve cerkve nas je objela zdravilna energija, in že smo se izgubile v gozdu na poti proti turškim šancam. Na Prežihovi bajti nam je kustosinja Suhodolčanova podrobno predstavila življenje in delo Prežihovega Voranca in njegove družine.

Napočil je čas za toplo malico, saj se je dan že prevesil v popoldne. Uršlja gora je bila pokrita s kapo in veter je opozorilno prinesel nekaj kapljic z njenega vrha. Okrepčane in prevzete nad prelepim razgledom s Preškega vrha smo objete zapele »Če te kdo bara, s kod s' pa ti doma, s prelepega Koroškega«.

Najbolj pogumne so se v dolino pognale kar po strmem bregu, tiste bolj umirjene pa lepo po cesti. Peščica je bila tudi takih, ki težje hodijo in so se pripeljale, saj se rade družijo. Med njimi tudi najstarejša, ki pri devetdesetih še telovadi z nami. Naš poklon, gospa Fanika.

Uršlja se je razkrila v vsej svoji lepoti in sonce je toplo obsijalo Preški vrh, ko so bile naše že spodaj, v dolini. Vsaka od njih je žarela in sedaj se že veseli novega pohoda v juniju, takrat gremo na pot z Raven na Navrški vrh.

15. MEMORIAL Jožeta Šaterja – torek, 8. maj 2018

po predhodni najavi v biltenu 14. memoriala – letos zadnji memorial

 Lojze Janežič, Društvo upokojencev Ravne na Koroškem

V pričujočem članku boste dobili odgovor, kako in zakaj je bil memorial uvrščen v vsakoletni program komisije za rekreacijo in šport pri Društvu upokojencev Ravne na Koroškem.

Bila je sredo, 4. aprila 2003, dopoldan, ko se je od tečajnikov angleščine v društvenih prostorih, v zanj zelo značilnem, veselem razpoloženju poslovil, rekoč: »Nasvidenje prihodnjo sredo!« Pa zanj ni bilo več prihodnje srede.

V svojem bogatem razdajanju za dobro počutje vseh je bil vedno vsem na voljo. Ob vedenju za njegove vpetosti, zamisli in uresničitev investicijskih projektov na področju »družbenega standarda« v Železarni, je dovolj, da omenim le tri največje: počitniški dom v Portorožu, rekreacijski center Ivarčko-Ošven, hotel Rimski vrelec (le kam so bili »pospravljeni«?).

Na področju športa in rekreacije so bile njegove organizacijske sposobnosti dokazljive tako v lokalnem, regionalnem kot v državnem prostoru, tudi vedno izmerljive, primerljive.

Leta 1999 (15. 4. 1999–2003) je na takratnem volilnem občnem zboru društva upokojencev Ravne na Koroškem postal predsednik upravnega odbora in s tem tudi predsednik društva. Z izkušnjami vodenja v fabriki in vodilnimi funkcijami v športnorekreacijski dejavnosti, je dogradil vlogo in vpliv predsednika društva. Nove ponudbene oblike članom društva na izobraževalnem, kulturnem, športnorekreacijskem in tudi na področju letovanj, so bile pomembne vsebinske dopolnitve pri programu društva. Zato je bila povečana prepoznavnost društva po vsebini organiziranosti upokojencev v občini, regiji in v državi.

Občinski svet Občine Ravne na Koroškem je leta 2001 na podlagi vseh »dokazil« društvu (kar smo ocenili posredno, tudi predsedniku Jožetu Šaterju) podelil občinsko priznanje: ob 50. obletnici delovanja društva.

Ko je že omenjenega 2. aprila leta 2003 odhajal iz društvenih prostorov, je, kot predsednik Odbora za olimpijski šport mladih pri Olimpijskem komiteju Republike Slovenije, s spremljevalcem – voznikom, odhajal v Kijev (v Ukrajino). Zanj je bila usodna avtomobilska nesreča na bližnjem, avstrijskem Koroškem.

Upravni odbor društva je na decembrski seji leta 2003 sprejel predlog balinarske sekcije, da se v društveni koledar celoletnih aktivnosti v maju za leto 2004 in naprej uvrsti balinarski turnir 4-članskih ženskih in moških ekip, na katerega bodo povabljeni društva upokojencev, poimenovali so ga Memorial Jožeta Šaterja. In tako je bil leta 2004 odigran prvi in letos zadnji memorial. Tiha prisotnost njegove pozitivne osebnosti in njegovega imena bo, kljub ukinitvi memoriala, v društvenih programih vedno navzoča, ali drugače: v spominu, spomin bo ostal.

Da smo 15 let zapovrstjo zmogli organizirati ta naš memorial, se s tem zapisom in ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem: Stojanu Šaterju in podjetju Interdiskont d. o. o., Iztoku Janežiču in njegovi družinski firmi SIVIS, predsedniku društva Jožetu Predniku, kakor tudi članom balinarske sekcije, ki so bili organizacijski in igralski akterji na vseh 15. odigranih turnirjih.

Prehodni pokal memoriala z vgraviranimi imeni zmagovalnih društev in z vgraviranim stalnim besedilom pokrovitelja bo, v znak zahvale, dokončno vročen podjetju Interdiskont d. o. o.

Pripis: Društvo upokojencev se zahvaljuje g. Janežiču za vso skrb, organizacijo in vodenje tekmovanj, ki ohranjajo spomin na pokojnega g. Jožeta Šaterja.

Na pohodih je lepo

  Angela Juraja Firšt

Pohodniška skupina pri DU Ravne na Koroškem tudi v letošnjem letu enkrat mesečno organizira pohod (večinoma) po naši prelepi Koroški. Januarja smo se potepali po Selah, februarja po Tolstem vrhu, marca po Podgori, Navrškem in Preškem vrhu, aprila po pohorskem pobočju proti izviru reke Pake. Pohodov se je udeležilo od 30 do 50 upokojencev.

Maja bomo šli na Hudinjo pri Vitanju in Vitanjsko Skomarje, junija k Trem kraljem nad Radljami, julija v Logarsko dolino, avgusta po knapovski poti (Mežica-Helena), septembra na Košenjak, oktobra na Libeliško Goro, novembra na Javorje (ali Šteharski vrh) in decembra tradicionalno na Brinjevo goro.

Preživljanje časa v naravi, stran od vsakodnevnih opravil, nam omogoča, da se med seboj in z naravo povežemo, kar nam prinaša mir in dobro počutje. Že po nekaj sto metrih hoje lahko občutimo, kakšne spremembe in dobrobiti nam prinaša ta nezahtevna naravna aktivnost. Hoja je najbolj preprosta fizična aktivnost, ki jo pogosto kar malce podcenjujemo. Saj za tiste najlepše stvari v življenju ne potrebujemo veliko, da nas osrečijo! Včasih je dovolj že opazovanje plešočih snežink; gledanje čudovitih smrek, tistih zelenih, cvetočih ali oblečenih v bele plašče; poslušanje petja ptic in žuborenja potokov; občudovanje sončnih žarkov, prosojnih meglic, cvetočih rožic, zelenih ali pokošenih travnikov ali pa izrečena lepa beseda ... In vsega tega je na naših pohodih v izobilju. Pridružite se nam in lepo bo tudi vam.

Strategija razvoja cestnega prometa v Občini Ravne na Koroškem

Da se zgodovina ne bo ponovila!

 Miro Volčanšek

1. Naravne danosti:

Mesto Ravne se nahaja na območju treh aluvialnih prodnih teras, ki so nastale v obdobju okrog 10.000 let pr. n. š. Tu je bilo jezero z obrobniimi gramoznimi nanosi. Verjetno večji potres je povzročil razpoko pri (sedanji) Votli peči, prelom in odliv jezerske vode.

Posledica teh prodnih teras je sedanji policentrični razvoj kraja, ko se Trg, Javornik in Čečovje razvijajo spontano vsak zase, brez izrazitega mestnega centra. Slabost je predvsem v višinski razliki, ki pomeni deset etaž. Raje bom uporabil enoto etaža, ki bolje ponazori problem kot v metrih. To pomeni, da mora Javorničan za pot na upravno enoto na Čečovju ali v gimnazijo, športni park deset etaž dol in nazaj deset etaž gor. To je za malo starejše prebivalstvo peš ali s kolesom tako zahtevno, da tak občan vzame avto.

Torej: nove prometne rešitve morajo stremeti za srednjo višino, posebej pešpot in kolesarstvo. Pomenijo predor in posebej pešpot s kolesarsko stezo, ki ni nujno, da ga sledi, naj bo v višini približno pete etaže, nekje v sredini brežine Čečovja.

2. Da se zgodovina ne bo ponovila:

Menda je bilo 1994., ko smo imeli sestanek s predstavniki RUC-a (republiška uprava za ceste), z g. Berčičem in Gordano Višinski in pri drugi temi obravnavali Vrata Javornika. Pod točko razno je g. Berčič vprašal našega odgovornega urbanista nekako takole: »G. Črt ..., kaj je z vašim tunelčkom skozi Čečovje? Že tretje leto prekladamo denar iz plana v plan. Ali že veste, kaj hočete?«

Odgovor urbanista: »Obdelujemo še dve varianti in pet modalitet.«

Berčič: »Kar mečkajte, imamo v Sloveniji zadosti drugih potreb.«

3. Obdobje župana dr. Rožena:

Problem predora skozi Čečovje je zamrl. V času županje Klančnikove se je sprejela prometna študija, idejna rešitev od Antona do zdravstvenega doma. Na obravnavi na svetu občine sta bila proti tunelski rešitvi svetnik občan Tomaž Rožen in svetnica Antonija Rožen. Da se razumemo, vsak občan lahko simpatizira ali nasprotuje vsaki varianti. Župan Tomaž pa mora ne glede na osebne simpatije poiskati najoptimalnejšo varianto.

Obdobje tabu teme:

V začetnem obdobju županovanja g. Tomaža sem imel nekaj razgovorov in dopisov.

Takrat mlada urbanistka: »Vem, da rabim osnovno prometno hrbtenico; to je tabu tema, reševati moram mirujoči promet brez tega.«

Dobili smo nekaj celo lepih površinskih rešitev, prometno tehničnih izboljšav pa nobenih. Seveda, če ni strategije razvoja prometa, če ni glavne prometne hrbtenice, potem so rešitve pač šminka!

Takratna glavna financierka in načelnica uprave: »Tunel pod Čečovjem, to ni moj problem, naj to rešuje država?!«

Večje napake:

a. Rekonstrukcija od sv. Antona do Dobje vasi; ker ni bilo rešitve od Antona proti Kotljam, je g. Ficko opravil to rekonstrukcijo, ki bi bila sicer manj nujna. Ojačali so spodnji ustroj. Morali bi graditi od Antona in Ravne vzhod, ki nima rešitve in je tabu tema. Večja napaka je rekonstrukcija križišča pri Antonu, obnova spodnjega ustroja in obnova obstoječe funkcije. Morali bi vgraditi krožišče ali vsaj semaforje. Manjša napaka, nerešena zemljišča za lokalne povezave – izsiljena improvizacija z bloki Gradis in hotelom Delalut.

b. Pešpot in kolesarska steza Brdinje-Javornik; sedanja izvedba pomeni + 5 etaž – 5 etaž za Javornik – 10 in + 10 etaž za pot na upravno enoto Čečovje ali gimnazijo, skupaj 15 etaž. Plato Cestnik in »kres prostor« Javornik sta na enaki višini 400 n. m. Pešpot bi morala potekati spodaj pod cesto, ravninsko do »kres prostora« Javornik. 15 višinskih etaž zmore samo dober športni kolesar. Slednji pa ima svoje kolo in ne bo koristil kolesarskih baz. Te nimajo »šans«, dokler se ne izravna glavna prometna žila nekje na peti etaži v brežini Čečovja ali tunel.

c. Priključek Kefrov mlin. Dnevna migracija je v smeri Javornika, priključiti bi se morala nekje na »kres prostoru.« Tja bi se morala obrniti nova cesta po prečkanju obstoječega mostu. Bila bi cenejša od dragih sanacij plazovitega terena. Dodatna neumnost je dvojno pilotiranje. Očitno na občini ne vedo, da je RUC v času desetdnevne vojne tu vgradil 12 benotto pilotov fi 60. Logistično smo jih podpirali, dobavljali beton in armaturo.

Teh napak ne bi bilo, če bi sprejete rešitve obstajale na papirju in bile vnesene v OPN!

4. Kako dalje, kaj je prometna strategija občine?

Sedanje stanje Ravne vzhod je slabo, samo za silo vzdržno. Kritičnih je nekaj dni pred večjimi prazniki in za sejensko soboto, ko se Ravne VZHOD zabije. Možna je začasna rešitev ob predpostavki, da tunelska varianta drži, ker bo ta začasna cesta postala priključek Čečovje vzhod.

Ta poteza tudi uredi dostop spontani individualni pozidavi ob Suhi in odpre nekaj zanimivih parcel.

V strateškem smislu glavne mestne prometnice, hrbtenice, mestne avenije je vseeno, tunel ali galerija. V uporabnem smislu občanov pa sem tudi sam zagovornik galerije v sami brežini v višini nekje pete etaže. Kar nekaj razlogov je: gornje tri nadetaže je možno pametno nameniti parkiranju, morda hotelu, novemu domu železarjev, razgledni zimsko-letni kino kavarni itd. Takšno galerijo lahko gradijo tudi domači gradbeni operativci. Morda z nekaj povabili povabite nekaj natečajnikov za najboljšo rešitev. V brežino Čečovja, kot sestavni del galerije, bi tudi sodila nekakšna dvigalna naprava za pešce in kolesarje?

Kritičen bo dan D, ko bo gradnja hitre ceste Velenje-Slovenj Gradec blizu konca, recimo nekje leta 2021. Takrat bomo vedeli, da nadaljevanje hitre ceste Dravograd-Ravne-Holmec obstane za najmanj deset let. Navalile bodo kolone avtov po obstoječi dolinski cesti in osebni promet preko Kotelj in skozi Ravne. Katastrofa, če ne bo rešitve Ravne vzhod? Promet se bo po odprtju hitre ceste Velenje-Slovenj Gradec. Takrat bo priložnost za uspešna pogajanja z DRSI, da se »tunelček« in Ravne VZHOD zgradi. Takrat bo država spet pripravljena to urediti, kot tolažbo za zaustavitev nadaljevanja hitre ceste Dravograd-Holmec. Pogoji pa seveda bo, da ima občina Ravne pripravljeno projektno rešitev, zemljišča in vse do gradbenega dovoljenja. **Tega pa seveda ne bo imela, če to ni ravenski problem in je tabu tema. In zgodovina se bo ponovila - na Ravnah ne vedo, kaj hočejo?** Da se razumemo, stroški priprave zemljišč in dokumentacija se potem matematično kompenzirajo s soudeležbo pri financiranju pešpoti in kolesarske steze, kar je danes praksa oziroma breme občin, kar pred 20. leti ni bila.

Gre za hitro povezovalno in razbremenilno prometnico, ki je odprta, svetla in razsvetljena, ki je razgledna in najkrajše povezuje obstoječi promet mesta, ki ima ob sebi pešpoti, pločnike in kolesarsko stezo, zelene površine, ki mesto povezuje v celoto in ne v seštevku naselij. Gre za glavno avenijo, tudi za Prevalje, če govorimo o urbani aglomeraciji.

Nujno je torej, da se takoj začne iskati najboljšo možno rešitev, projektirati in umeščati v OPN, pridobivati zemljišča in začeti s postopkom gradbenega dovoljenja. Najbolje bi bilo poiskati pravega vodjo tega projekta in ga zadolžiti. Naloga mora biti občinska prioriteta! **Da se ne bo zgodovina ponovila!** Izkušnja je, da je najbolje razpisati javni natečaj s povabili trem do štirim priznanim projektantom prometnikom. Najboljše rešitve, sinteza, pa se potem projektirajo in vnesejo v OPN.

Tretja razvojna os:

V osnovi je trasa globalno dobro postavljena v smislu ravenske strategije prometa. Treba bo poskrbeti, da se bo iztekla v novi poslovno gospodarski coni. Tu je namreč input in output vsega, kar se z avto treni pripelje, tu se prepakira, predela, dodela in dalje lokalno distribuira. Tu naj bo priključek Ravne zahod in Prevalje vzhod. Ravne vzhod pa naj se locira ob sotočju Meže in Hotuljke.

Skica in shema »iz glave«,
da bomo razumeli, o čem govorimo.

Taka prometna ureditev tudi pomeni, da stara spontana pozidava Šance dobi boljši izvoz.

Spominska slovesnost na Dobrijah

 Vladimir Ovnič

V petek, 4. 5. 2018, so se po Sloveniji vrstile nevihte, ki so močno prizadele posamezne dele Slovenije. Pri nas je lilo vso noč, proti jutru pa je prenehalo. To je seveda vplivalo na to, da se je zbralo nekaj manj pohodnikov, ki so krenili po Malgajevi poti po pobočjih nad Ravnami. Ta so bila pred 99. leti priča bojem Franja Malgaja in njegovih borcev, v boju z avstrijskimi brambovci. Do enajste ure, ko se je vreme že popolnoma ustalilo, so pohodniki prispeli na Dobrije k Malgajevemu spomeniku, kjer se je začela spominska slovesnost ob obletnici prerane smrti poročnika Franja Malgaja. Tudi letos se je njegovemu spominu poklonilo veliko število ljudi.

Ob spomeniku je stala častna straža slovenske vojske in številni praporščaki veteranskih društev. Kulturni program slovesnosti so oblikovali: godba na pihala iz Šentjanža v občini Dravograd; Koroški oktet, v popolnoma prenovljeni in pomlajeni zasedbi, ter moderator Aljaž Verhovnik. Koroški oktet je z ubranim petjem navdušil vse udeležence, kljub temu daje bil to njihov premierni nastop.

Glavni govornik na proslavi je bil ravnatelj gimnazije Ravne, profesor Dragomir Benko. V uvodu je orisal usodo mladega Malgaja, njegovo smrt in postavitve spomenika v čast junaku Malgaju na Tolstem vrhu, kot je bilo zapisano v Mladiki leta 1924. V nadaljevanju je spregovoril o mladih, njihovem odnosu do domovine in domoljubju. Po končani slovesnosti je sledilo druženje, ob pecivu s kmetije Pušenak in koroškem moštu s kmetije Mališnik.

Razstava o Malgaju

V petek, 9. marca 2018, je Koroško domoljubno društvo Franjo Malgaj v prostorih gimnazije Ravne, ki nam vedno nudi gostoljubje, pripravilo svoj redni letni zbor članov društva. Načeloma smo pred začetkom zbora vedno pripravili krajši kulturni program, letos pa smo se odločili, da si bomo ogledali razstavo o Malgaju.

Že ob 12. uri smo v avli gimnazije Ravne postavili potujočo razstavo o Malgaju, ki jo je pripravila gospa Tatjana Oset iz knjižnice Šentjur. Oddelku četrtošolcev na gimnaziji Ravne je predstavila tudi občino Šentjur in življenjsko pot Franja Malgaja. Razstava je bila na gimnaziji še ves naslednji teden, tako da so si jo pri urah zgodovine ogledali tudi drugi razredi.

Popoldne so člani društva zbrano prisluhnili besedi Tatjane Oset, ki je razstavo predstavila tudi njim. Po ogledu razstave je sledil zbor članstva s poročili o delu v preteklem letu, volitvami in programom dela v letu 2018.

Dom je tam, kjer je ljubezen

Govor Dragomirja Benka 5. maja 2018 na Dobrih

Spoštovani!

Jutri bo minilo 99 let, odkar je na tem našem prelepem koščku slovenske domovine svoj zadnji boj bil Franjo Malgaj. Malgajevi borci so se zakopali na pobočje tu nad nami. V jutranjem svitu 6. maja so nasprotniki, čete pod nadzorom celovške vlade, prešle v napad. Da bi bolje videl namere napredujočih se sovražnikov, se je Malgaj vzpel po lestvi v višino krošnje dreves. Pri sestopu pa je eksplodirala ročna granata, ki jo je nosil za pasom. Padlega Malgaja je v svoje naročje nemudoma vzela legenda. V listu *Mladika*, družinskem listu s podobami, v številki 10, iz leta 1924, beremo:

»Na praznik Vnebohoda Kristusovega, 29. maja 1924, so ob velikanski udeležbi narodnih društev odkrili v bližini trga Guštanja junaku poročniku Malgaju spomenik na istem hribu, na katerem je izkervavel, ko je kril 6. maja 1919 s svojimi zvestimi dobrovoljci umik jugoslovanskih čet s Koroške.

Poročnik Fran Malgaj je rodom iz Št. Jurja ob Južni železnici; gimnazijske študije je dovršil v Mariboru. Ob prevratu 1918 je ob prvem klicu Slovencev iz Guštanja nabral četo 30 dobrovoljcev v Celju in 6. novembra prišel braniti v Guštanj mirno prebivalstvo proti nemškim in komunističnim nakanam temnih ljudi. Ko je upostavil red in izpopolnil svojo četo s slovenskimi koroškimi fanti, je zasedel vse koroško ozemlje tostran Drave. Ponesrečena ofenziva koncem aprila 1919 je pa podrla vse njegovo nesebično delo za rešitev koroških Slovencev in terjala njegovo mlado življenje ...

Slovenci so iz hvaležnosti postavili junaku Malgaju trajen spomenik iz granita! Ob odkritju tega spomenika so vsa narodna društva brez razlike strank po svojih govornikih poudarjala eno misel: da smo za brambo narodnih meja edini vsi in trdni kot granit! Nepopisno pa je bilo navdušenje ob govoru, ki ga je ob slovesni sv. maši sredi trga Guštanja govoril dr. A. Medved. Napis na spomeniku je oskrbel general Rudolf Maister, ki je imel ob spomeniku globoko zamišljen slavnostni govor. Napis se glasi:

*Padel za pravdo domovine
dne 6. maja 1919
na tem hribu.
Rojen 20. 2. 1894 v Št. Jurju ob Južni železnici.
O jaz ne spim, le čakam vas
in čakam vas,
da gremo skupaj čez Št. Vid
med brate našo Zilo pit.«*

Časi po prvi svetovni moriji so bili časi, ko so padli razmajani stebri mačehe Habsburške, in šli smo, da si vzamemo, kar je naše. To so bili razburkani časi. Naše živce pa je zdravila zavest, da nas bodo kmalu ogreli in greli žarki vzhajajočega svobodnega sonca ...

A nova država, nova svetovna ureditev in vse nadaljnje državne tvorbe (SHS, predvojna Jugoslavija, povojna Titova Jugoslavija) niso izpolnile pričakovanj. Države, ki si želijo biti v nekem zgodovinskem obdobju konkurenčne, zlasti tiste v prvi polovici 20. stoletja, so morale znati poenotiti zavest pripadajočih ljudi. Če si ljudi, delavskih slojev, niso podredili, niso mogli računati, da bo proces proizvodnje potekal gladko in nemoteno. Interes vodilnih slojev ni zgolj podreditev lastnega ljudstva, temveč je – kar potrjujeta obe svetovni vojni – tudi osvajanje ozemelj, trgovskih poti, obvladovanje finančnih tokov ipd. Večini posameznikov je odvzeta možnost avtonomnega mišljenja in dejanskega soodločanja o skupnih vprašanjih. Na eni strani imamo vodje, ki v skupnostih in podjetjih odločajo o skoraj vseh vidikih skupnega življenja, na drugi strani pa množico posameznikov, toda ne svobodno razmišljujočih, preudarnih posameznikov, temveč potrošnike blaga in storitev popularne kulture. Slovenci smo sicer kupili vcepljanje narodne zavesti, ampak namesto da bi večinsko sledili gospodarjem prevladujočega naroda, so in smo občasno zmogli poslušati tiste redke posameznike, ki so svoje rojake pozvali z glasnim NE. Koliko drznosti, vehementnosti, samozavesti in poguma je moral v sebi nositi ta naš rojak, ki je znal prepričati sonarodnjake, da so se uprli zmaju in ga premagali. Tak posameznik je bil tudi Franjo Malgaj.

Učitelji, sedaj prehajam na meni ljubo področje dela z mladimi, smo lahko upravičeno zaskrbljeni. Težko je namreč vzgajati zrele posameznike, jih pripravljati na zrelost (maturu) v okolju, kjer je postalo prilaščanje in pohabljanje preteklega in živega dela ljudi, nato ljudi samih in končno narave, samoumevna dnevna politika – politika, ki dejansko ni politika miru, ki ne more biti politika miru. Kako mlade vzgajati v domoljubne državljane? V SSKJ je domoljubje opredeljeno kot ljubezen do doma, domovine ali, kot bi rekel Edvard Kocbek, do domačije. Domoljubje je prav posebno čustvo in zato posebna vrednota. Ljubiti dom in domovino v širšem kontekstu je nekaj, kar je in bo za vedno žlahtno dejanje. Je pa domoljubje občutljiva tkanina, poudarjati ga preveč je še slabše, kot če ga sploh ne. Preveliko poudarjanje se rado vrne kot bumerang v obliki ignorance in apatije ljudi do vsega, sicer priznanja in občudovanja vrednega ali kot izbruh sovražnega nacionalizma.

Meni je blizu Tone Pavček. Domoljubje, po njegovi pesniški definiciji, sestavljata dve lepi besedi: glagol vseh glagolov – ljubiti in zavedni samostalniki stalnosti – dom. Če pravimo dom, sta tu še dva d-ja – država in domovina. Vedno pojemo o domovini, o državi nikoli. Ta odnos je odvisen tudi od tega, kakšna je ta država in kakšna je domovina ter kakšen je ta naš skupni dom do posameznika, do državljana. Je ta državljan srečen v tem domu, ali v njem domuje z veseljem ali se ne počuti dobro?

Državi pripadamo z razumom, domovini pa s čustvi. Da ni vse tako jasno in preprosto, ko govorimo o tem, nam pričajo številne razprave o tej temi. Domoljubja ni mogoče kupiti, ga zaukazati ali prepovedati. V Sloveniji se na splošno zdi, da so vsebine o domoljubju v tem pokriznem, da o prejšnjem kriznem času sploh ne govorimo, dokaj nepriljubljene teme. Nekateri trdijo, da je domoljubja manj v tistem okolju, kjer se ljudje počutijo slabše. Ljudje v kriznih razmerah v prvi vrsti skrbijo zase in za svoje družine, splošne zadeve pa so drugotnega pomena. Po drugi strani pa: večja je ogroženost naroda, večje je domoljubje – Franjo Malgaj in njegovi borci so dokaz za to. V mirnem času domoljubje nekako drema. Kako mlade vzgajati v domoljubne državljane? Koliko bodo mladi vedeli o svoji domovini in na kakšen način ji bodo izkazovali naklonjenost, je odvisno tudi od vzgoje in izobraževanja. Pomemben del socializacije mladih, izoblikovanje domoljubnih in pozitivnih čustev do domovine med mladimi poteka v družini, precejšen del pa tudi v šoli, kjer mladi preživijo veliko svojega časa. V šolstvu moramo izbirati teme, ki bodo prikazovale zgodovinsko resnico in hkrati promovirale domoljubje. Domovinska vzgoja mladim ne bi smela privzgojiti nekritične in brezpogojne ljubezni do domovine, temveč predvsem v njih spodbujati in sooblikovati občutek odgovornosti za njen demokratičen, kulturni in pluralno odprt ter ekološko uravnotežen razvoj. Domoljubja se ne da »napiflati«, vzbujati bi ga morali posredno, prek stvari, na katere smo v naši zgodovini upravičeno ponosni.

Na Gimnaziji Ravne na Koroškem letos zaključuje šolanje 70. generacija maturantk in maturantov. Državlansko in domačinsko vzgojo zagotavljamo na več načinov: s posredovanjem t. i. medpredmetnih vsebin pri slovenščini, zgodovini, geografiji, umetnostni vzgoji ..., pri obveznih predmetih sociologiji, zgodovini, filozofiji ... ter z dejavnostmi in projekti, kulturnimi prireditvami ...

Predvsem pa je pomembno, da je gimnazija odprla luč koroški nicini. Biti maturant Gimnazije Ravne na Koroškem je pomenilo, pomeni in bo pomenilo znanje, ustvarjalnost in človeško zanesljivost. To ne pomeni le, da je generacijam Korošcev (preko 8.500 nas je že) posredovala znanje za lažje nadaljevanje študija, vzgajala je tudi kritično misleče in odgovorne posameznike, ki niso bili pripravljeni živeti le zase, kot zasebniki, temveč so bili in so pripravljeni žrtvovati čas za skupnost in skupno dobro. Posameznike je vzgajala z integriteto, z zavestjo, da so avtonomne, svobodne osebnosti, ki si prizadevajo za ohranjanje svobode duha, kakor tudi za mirno in strpno življenje, kjer ne šteje samo individualni uspeh, temveč uspeh celote, kjer šteje solidarnost.

Naj končam z verzi pesnice Neže Maurer. Razmislite in razmišljajte o njih:

***Dom je tam, kjer je ljubezen.
Toliko je hiš in tako malo domov.***

Združenje borcev za vrednote NOB Mežiške doline na ekskurziji

Po poteh I. svetovne vojne

 Stanislav Ovnič

 Marijana Vončina

V soboto, 17. 6. 2017, smo se člani združenja z avtobusom podali na ekskurzijo v Sredipolje, Doberdoba in Cerje. Poimenovali smo jo Po poteh 1. svetovne vojne. Za pot smo se odločili že po nastopu Tržaškega pevskega zbora Pinka Tomažiča na Poljani, ta je prisostvoval na proslavi ob 70. obletnici osvoboditve. Ker je pot kar dolga, smo potovali v pomladanskem času, ko je dan še daljši.

Peljali smo se čez Holmec, mimo Celovca in Beljaka v Italijo, mimo Trbiža do Sredipolja, kamor smo prispeli že pred 9. uro. Ob jutranji kavici smo pričakali predsednico Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, go. Rado Zergol. Po stopnicah smo se odpravili na pobočje hriba Monte Sei Busi, na vrh ogromne kostnice, na največji in najveličastnejši spomenik v Italiji, ki hrani ostanke 100.187 italijanskih vojakov, oficirjev in generalov 3. armade, ki so padli na bojišču soške fronte v 1. svetovni vojni. Na vseh soških bojiščih oziroma frontah je padlo čez 300.000 vojakov.

Kostnica je ogromno stopnišče, ob vznožju katerega je grob komandanta 3. armade princa Emanuela Filiberta Savojskega, drugega vojvode Aoste. Obkrožen je z žarami štirih generalov. Prostor je simbolično ograjen z verigo torpedovke Grado. Na vrhu stopnišča so trije visoki kamniti križi, kapelica in vojaška opazovalnica. V zgornjem delu, pod križi, je muzejski prostor z zbirko fotografij, na katerih je prva kostnica v Sredipolju, ter zbirko vojnih materialov, eksponatov in fotografij iz 1. svetovne vojne. Na vrhu je več poti, ki se vijejo po strelskih jarkih. Kostnico je po načrtih arhitekta Giovannija Greppija in kiparja Gianni Castioglija dal zgraditi Mussolini. Dokončana in odprta za javnost je bila leta 1938. Kostnica, ki je posvečena le padlim italijanskim vojakom 3. armade, je

zaradi arhitekturne vrednosti najbolj veličasten spomenik, ki resnično očara obiskovalca. Večina nas je bila tukaj prvič. Poklonili smo se vsem žrtvam nesmiselnih vojn. Spomin nanje bo ostal.

V Doberdoba nas je pričakal g. Mario Lovrenčič, član Zveze tržaških partizanov in dolgoletni predsednik sveta ANPIJA in ZB v Doberdoba in Sovodnju ter nekdanji župan Doberdoba. Opisal nam je dogajanje ter rast odpora med 1. in 2. svetovno vojno na območju Krasa in Doberdoba. V dvojezičnem Doberdoba še danes živi veliko zavednih Slovencev. Govoril nam je o slovenskih fantih, ki so ob vsesplošni mobilizaciji leta 1914 kot vojaki avstro-ogrske vojske z navdušenjem odhajali na soško fronto. Prepričani so bili, da se bodo vrnili do božiča. Vlak pa jih je odpeljal v Galicijo, kjer so jih pričakali ruski topovi, vsesplošna zmeda, smrt in dezertacije. V tem času so bili v sestavi avstro-ogrske vojske še vojaki iz današnjih držav, ki so takrat pripadale Avstro-Ogrski. Takrat ni nihče vedel, da bo vojna, ki je potekala pretežno po vrhovih gora, trajala dolga štiri leta in zahtevala kar 60 milijonov vseh žrtev, med katerimi je bilo kar 36.000 slovenskih fantov. Ena od najhujših bitk na soški fronti je potekala v 2. ofenzivi na območju Doberdoba oziroma na kraškem odseku soške fronte, od reke Vipave na severu pa do Devina na jugu. Slovenski fantje so bili hrabri in pogumni. Njihovo trpljenje z osebnimi spomini je v knjigi *Doberdob, slovenskih fantov grob* opisal Amandus Pepernik.

V Doberdoba smo se ustavili tudi pred osnovno šolo, poimenovano po našem pisatelju Prežihovem Vorancu, ki se je na doberdobski planoti boril kot avstro-ogrski vojak. Voranc je o tragičnih zgodbah vojakov na tej planoti napisal vojni roman *Doberdob*, leta 2015 je bil posnet tudi dokumentarni film *Doberdob – roman upornika*. Ustavili smo se pred novim spomenikom, ki je posvečen tudi slovenskim vojakom, padlim v 1. svetovni vojni. Predlani sta ga svečano odprla naš predsednik Borut Pahor in italijanski predsednik Sergio Mattarella. Na spomeniku smo uzrli verze pesmi:

»Oj Doberdob, oj Doberdob,
slovenskih fantov grob.
Kjer smo kri prelivali
za svobodo, domovino,
kjer smo mi pokopali
slovenske fante.
Oj Doberdob, slovenski grob!
Oj Doberdob, slovenski grob!«

Mario Lavrenčič nam je podaril knjigo *Nočemo pozabiti*, ki jo je izdala Občina Doberdob ob 50. obletnici osvoboditve. Nato smo krenili proti Cerski planoti in si med vožnjo od daleč ogledali doberdobsko jezero. Na razglednem vrhu planote Cerje na zahodnem robu kraške planote stoji pomnik braniteljem slovenske zemlje. Od tod se odpira pogled na severni del Jadranskega morja, Furlanijo, Dolomite, Julijske Alpe, Vipavsko dolino, Šempeter, Gorico. Pomnik, ki je posvečen vsem tistim, ki so se na tem ozemlju borili in padli, je nastal na pobudo rodoljubne organizacije TIGR. Zasnovan je kot sedemetažni stolp oziroma trdnjava, ki bo s svojo vsebino povezovala preteklost in prihodnost. V posameznih etažah so prikazana obdobja od prazgodovine, 1. in 2. svetovne vojne, do osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991 in zbirke značilnih rokodelskih izdelkov. Muzejska zbirka še nastaja. Videli smo tudi multimedijko predstavitev o soški fronti.

Gospa Rada mi je predlagala, da se popeljemo še na razgledno točko nad Trstom. To je gora Grisa, slovensko Vejna, s 330 m n. v. na kraškem robu, severno nad mestom, le 8 km od Trsta ter s čudovitim pogledom na mesto, tržaški zaliv in okolico. Vidi se tudi grad Miramare. Na Vejni stoji moderna cerkev Sanctuary Montegrisa, nacionalno svetišče, posvečena je mednarodnemu miru in miru med sosednjima narodoma. Tržaški in med 2. svetovno vojno še koprski škof Antonio Santin se je zaobljubil, da bo na tem mestu zgradil cerkev, če bo Trst do konca vojne ostal nepoškodovan. Ker je bilo Trstu prizanešeno, je škof Santin leta 1959 papeža Janeza XXIII. pri gradnji prosil za dovoljenje in finančno pomoč vseh italijanskih škofij. Cerkev je bila v letih 1963–1965 zgrajena po zasnovi Santina in načrtih arhitekta Antonia Guaccija iz betonskih segmentov. Trikotna struktura spominja na črko M, kot simbol Vergine Maria. Cerkev na Vejni, ki je visoka 40 m in ima v notranjosti dva cerkvena prostora v dveh etažah, je bila posvečena septembra 1966. V pritličnem delu zgradbe je tudi manjša restavracija. Ni nam bilo žal, da smo bili na tej čudoviti razgledni točki. Tukaj smo se tudi poslovili in se za lepo preživet dan zahvalili naši vodički Radi, ki nam je ob slovesu podarila Zbornike partizanskega pevskega zbora Pinka Tomažiča. Nato smo se odpeljali še na pozno kosilo v Štorije, se ustavili na Trojanah ter še po svetlem prispeli na Koroško.

Smučanje in sankanje na Zelenbregu

 Sabina Ranc

 Jože Matečko

Preteklo soboto je Zelenbreg privabil številne obiskovalce, željne druženja in tekmovanja. Organizator zimskih športnih iger je uspešno izpeljal še ene od številnih smučarskih in sankarskih tekem.

Na Zelenbregu ima tekmovanje v smučanju in sankanju dolgoletno tradicijo; sankanje sega že v leto 1969, smučanje pa v leto 1977. Domačini so vselej znali sodelovati, ob tovrstnih dogodkih še posebej. Dogovorili so se, da bodo združili druženje, zabavo in nenazadnje tekmovanje ter vsako leto izvedli tovrstno tekmovanje, če bodo to dopuščale vremenske razmere.

V preteklih letih tovrstna tekmovanja niso bila ravno pogosta, saj so vremenske razmere tekmovanje v smučanju nazadnje omogočile v letu 2013, v sankanju pa v letu 2015. Letošnja zima pa je bila s snegom resnično radodarna. Za izvedbo tovrstnega tekmovanja morda že nekoliko preveč, saj so morali organizatorji v nekaterih delih pri pripravi smučarske in sankarske

proge biti prav izvirni, da so uspešno odstranili prevelike količine snega. Kakorkoli, količine zapadlega snega so bile v čakanju na izvedbo. In 24. februar 2018 je bil res pravi dan za izvedbo dogodka! Samo tekmovanja v smuku se je namreč udeležilo 20 otrok in 37 odraslih tekmovalcev. Na progo, dolgo okrog en kilometer, od Jankovega vrha do kmetije Lizej, so se kot prvi spustili mladi tekmovalci. Kategorija dečkov in deklic do 15 let je startala nekaj po 9. uri. Po končanem tekmovanju smo vsem najmlajšim sodelujočim podarili praktična darila, najboljšim tudi medalje, diplome in pokal za prvouvrščenega oz. prvouvrščenega, zadnji so po tradiciji dobili klobaso. Po podelitvi nagrad najmlajšim so startali tekmovalci v naslednjih štirih kategorijah. Zvečer smo tudi tem podelili zaslužene nagrade.

Ob 13. uri je bilo na programu sankanje. Trasa proge, ki je potekala po t. i. znameniti »globači« od Jankovega vrha do kmetije Lizej, je morala zdržati nekaj manj kot 90 tekmovalcev. Najštevilčnejša je bila

kategorija moških od 18 do 35 let, tekmovalo jih je kar 29. Otroci, stari do 12 let, so tekmovali na skrajšani progi, vsi drugi pa so svojo spretnost dokazovali na progi, dolgi okrog 700 m. Po končani tekmi so se vsi tekmovalci okrepčali na kmetiji Lizej. Prav vsi tekmovalci so uspešno prečkali ciljno črto, in zanimivo je, da sta zmagovalka v kategoriji žensk v starosti od 35 do 50 let in zmagovalka v kategoriji žensk nad 50 let dosegli isti čas (do stotinke). Rekli smo si, da še dobro, da sta bili v različnih kategorijah. Najboljši čas sankarske proge pa je dosegel tekmovalec v kategoriji od 35 do 50 let, in sicer 52 sekund in 37 stotink, za kar mu iskreno čestitamo.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se dogodka vedno udeleži veliko domačinov – eni tekmujejo, drugi navijajo. Ugotavljamo tudi, da se na zelenbreško tekmovanje vračajo tudi tekmovalci iz drugih krajev. Udeležbo nekaterih beležimo vsakič, ko je tovrstni dogodek. Vsem sodelujočim pa je skupno, da se jim spreminja starostna kategorija. Dogodek je uspel v skladu s pričakovanji organizatorja. Na tem mestu se želimo zahvaliti vsem, ki ste v okviru svojih zmožnosti pomagali pri izvedbi dogodka, prvenstveno vsem domačinom za pomoč in sodelovanje; hvala, da ste odstopili zemljišče za izvedbo, hvala tudi za podarjene klobase, ki so jih z veseljem sprejeli »najpočasnejši« tekmovalci. Lepa hvala tudi sponzorjem, brez katerih nikoli ne gre. Z izdatno pomočjo je pomagala Občina Ravne na Koroškem, župan dr. Tomaž Rožen. Za pomoč se prav lepo zahvaljujemo tudi: Krajevni skupnosti Strojnska Reka, Kovinoplastiki Maklin s Tolstega vrha, Zip centru z Raven na Koroškem, Mercator centru Slovenj Gradec, podjetju Avto Gala z Raven na Koroškem, predstavnikom Prostovoljnega gasilskega društva z Raven na Koroškem, ki sta uspešno nudila pomoč tekmovalcem, ki so nekoliko skrenili s proge. Zahvala gre tudi dvema domačima podjetjema z Zelenbrega, in sicer podjetju Prevoznništvo Janez Rožej s. p. ter podjetju Foto Sijaj Miha Šipek s. p.

Krajevna skupnost Strojnska Reka

 Tanja Hudrap

 Romana Petek

Vnaši KS smo bili v pomladnih mesecih, ki se počasi pospravljajo, kar delovni. Kljub velikokrat slišanim očitkom, da se pri nas nič ne naredi, se lahko pohvalimo s prebeljeno in očiščeno notranjostjo Mladinskega doma. Organizirali smo praznovanje ob dnevu žena in materinskem dnevu ter gledališko predstavo, ki pa je bila zelo slabo obiskana. Počasi se zaključujejo dela na »Prosenovem« mostu, dobili smo nov zabojnik za oblačila, novo ogledalo na križišču pri gostilni Brigita. Od jeseni sta poleg otroškega igrišča nameščeni dve zunanji napravi za fitnes in mladinska klop. Čakamo še na izgradnjo novega mostu za dostop do Mladinskega doma, na pločnik od Brigite do Prosena, avtobusno postajo pri Prosenu in obnovo cestne razsvetljave z Raven do konca naselja. Želja je veliko, in te bi se lahko z malo več posluha in sodelovanja uresničile prej, kot so se do sedaj. Ali pa bi moralo biti vsako leto, leto volitev ...

Štirinajstega aprila se nas je 10 entuziastov, od tega trije, ki ne živijo v naši KS, zbralo na vsakoletni čistilni akciji.

Razdelili smo se v tri skupine in se lotili dela. Očistili smo okolico Mladinskega doma, kjer se poleti zbira mladina, rekreativci in starši z otroki (tokrat, žal, nismo opazili nikogar).

Druga skupina je pobrala odpadke na pešpoti od Štrikarja, mimo Medvedovega do Zgornjega Lečnika, kjer je naletela na divje odlagališče kuhinjskih odpadkov (ostanki rib in očiščenih školjk, 5-litrške pločevinke ipd.). Dve udeleženki sva se peš podali od Zadnjega dinarja proti Ravnam ter očistili brežine na levi in desni strani potoka.

Vsako leto znova ugotavljamo, kako malo nam je mar za naravo, ki je korak stran od našega »vrtička«. Napolnili smo 9 vreč za smeti (plastenk, pločevink, vrečk PVC, praznih steklenic, embalaž od pic ...). Vse to verjetno »prileti« iz avtomobilov, motorjev ali po kratkem postanku sprehajalcev ali kolesarjev ostane ob potoku v travi. Zamislimo si, kaj bomo pustili našim zanamcem.

Kot da se nam narava že ne maščuje dovolj! Kakšen zgled smo mladim, katerim po večini, razen tablic, telefonov in računalnikov, ni več pomembno nič drugega (pozdravljanje, spoštovanje, pomoč starejšim in navsezadnje skrb za čisto okolje ...). Vsak dan poslušamo in beremo o vplivu okolja na naše zdravje. Kako pomembno je, da se veliko gibljemo, zdravo prehranjujemo in navsezadnje vključujemo v različne dejavnosti, tudi v lokalni skupnosti. Seveda je izbira naša, od vsakega posameznika.

Zato še kako drži misel od Marlo Morgan: »Gost si na tem planetu, zato se pričakuje od tebe, da boš zapustil takega, kakršnega si našel, ali boljšega. Skrbeti moraš za druge življenjske oblike, ki ne znajo govoriti ali si pomagati. Odgovoren si za obljube, ki jih daješ, za dogovore, ki jih sklepaš, in za rezultate svojih dejanj.«

Tokrat v Bosno – Vaška skupnost Strojna

 Darja Krevzelj, Vaška skupnost Strojna

Vaščani Strojne že kar nekaj let zapovrstjo obiskujemo in odkrivamo čare evropskih držav. Lani nas je pot ponesla v Bosno in Hercegovino. Polni pričakovanj smo se v oktobru podali čez sosednjo Hrvaško vse do Bosne. Ustavili smo se v mestu Bijeljina, centru ravninske Semberije in gričevnate Majevice, in si privoščili prve čevape. Avtobus nas je popeljal do etno vasi Stanišiči, kjer smo tudi prenočili. Idejno zasnovo vasi je podal Boris Stanišić, ki je vrsto let potoval po srbskih vaseh Bosne in se osredotočal na hiše in predmete iz 19. in začetka 20. stoletja. Etno selo je rezultat njegovih raziskav. Sprehodili smo se po vasi in se navduševali nad arhitekturnimi, pozneje v bližnji restavraciji pa še nad kulinaricnimi mojstrovčinami, začinenimi z zvoki tamburic. Naslednje jutro smo se napotili skozi Tuzlo do Sarajeva, kjer smo si ogledali Tunel upanja, ki je bil zgrajen med obleganjem Sarajeva leta 1993. Predor je bil dolg okoli 720 m in visok okoli 1,50 m. S pomočjo tunela so v oblegano Sarajevo prihajali hrana, orožje, cigarete in drug prepotraben material. Pogovarjali smo se s človekom, ki je doživel in preživel vojno v Sarajevu, ter s cmokom v grlu poslušali grozljive zgodbe, ki jih je za sabo pustilo vojno dogajanje. Obisk Sarajeva smo končali s postankom na znameniti Baščaršiji. Na trgu, polnem ljudi, smo se okrepčali z bureki, se posladkali z baklavo in se fotografirali ob

vodnjaku popotnikov Sebilju. Ta res naporen dan se je končal z ogledom Titovega bunkerja v Konjicu. Bunker je bil zgrajen kot zaklonišče v primeru uporabe atomskega orožja za Tita in njegove najbližje sodelavce. Na planini Zlatar se je dolga leta čuvala največja vojna tajna bivše Jugoslavije. Objekt je podoben labirintu, služil naj bi kot center vojnih operacij in je pripravljen za bivanje 350. ljudi za obdobje šestih mesecev. Polni novih vtisov smo se v poznih večernih urah nastanili v Mostarju. Naslednji dan smo se na poti proti Počitelju ustavili pri izviru reke Bune, ki na površje »prihrumi« z neverjetno silo, nato se po nekaj kilometrih umiri in izgine. V Počitelju se nas je večina podala na vrh, na katerem so vidni ostanki nekoč mogočne trdnjave, in od tam se nam je odprl pogled na lepote doline Neretve. Počitelj je na seznamu UNESCO in velja za enega od 100 najbolj ogroženih krajev kulturne dediščine na svetu. Pot smo nadaljevali v romarsko središče Međugorje. To je poleg Lurda in Fatime med bolj obiskanimi romarskimi svetišči v Evropi. Popoldne in večer smo namenili raziskovanju Mostarja. Zadnji, četrti dan, smo se napotili proti Jablanici in si ogledali muzej znamenite bitke na reki Neretvi. Pred muzejem smo se navduševali nad repliko podrtega mostu. Tito je namreč ukazal, da se morajo porušiti vsi mostovi čez reko Neretvo. S to taktično potezo je sovražnim silam onemogočil sledenje partizanom. Za panoramskim ogledom Banja Luke so sledili še »zadnji čevapi«.

Popotovanje po Bosni je bilo naporno, a pričakovanja so bila izpolnjena. Pot nas je peljala od srbskega severovzhoda skozi osrednji muslimanski del vse do južnega katoliškega dela in nazaj na severozahodni del države. Na izletu je bilo opaziti kup veselih in zadovoljnih obrazov, napolnjenih s pozitivno energijo. Prinesel nam je nova spoznanja, hkrati pa nas opomnil, da so balkanske poti res neverjetno zanimive in ljudje neverjetno drugačni, pa tudi dobri, če začutijo toplino tistih, ki jih obkrožajo.

Četrtna skupnost Čečovje

 Marijan Kokol, univ. dipl. prav., predsednik sveta ČS Čečovje

Naselje Čečovje in območje izven čečovskega platoja, ki je v pristojnosti ČS Čečovje, je urejeno. V tem spomladnem času nas pozdravlja v čudovitih barvah, odcvetele so češnje, višnje, flidri, magnolije in forzicije, v razcvetu so cvetlični nasadi, prav lepo podobo pa naselju dajejo tudi toplotno izolativne nove fasade stanovanjskih blokov. Ravensko komunalno podjetje je začelo s prvo košnjo zelenic, izvedli smo pregled in spisali seznam potrebnih popravil urbane opreme, za vsa druga večja in manjša dela na komunalno-cestni infrastrukturi in javnih površinah pripravljamo predračune za določene dogovorjene izvedbe del, iščemo ponudbe izvajalcev. Vse navedeno je osnova za realizacijo dogovorjenih izvedb del v ČS Čečovje.

V mandatnem obdobju od leta 2014 do danes je svet ČS Čečovje na 33. rednih sejah obravnaval tekočo problematiko, reševal prošnje in zahteve občanov ter sprejemal finančne načrte ČS Čečovje za vsako leto posebej.

Na javnih površinah in komunalno-cestni infrastrukturi se je izvedlo precej predlaganih del, v naslednjem mandatnem obdobju 2018–2022 pa nas čaka še kar precej nedokončanih manjših in večjih investicij. Kljub na novo pridobljenim parkirnim mestom pričakujemo še: dodatna parkirišča; gradnjo garažne hiše; protiprašne preplastitve makadamskih javnih površin pri stanovanjskih blokih Čečovje 23a, 23b, Čečovje 17, 21, 47, 48; asfaltne preplastitve z delno rekonstrukcijo površin pri stanovanjskih polstolpnih 53–55; rekonstrukcijo dovoznih cest k vrstnim hišam Čečovje 41–45; izvedbo javne kanalizacije na južnem delu naselja Čečovje (stanovanjske hiše ob Suhi); izvedbo tlakovanja vsaj štirih pešpoti na že določenih lokacijah. Nakazane so lokacije novogradenj stanovanjskih blokov (lokacija vrtca Solzice, Sinice tunf), gradnja prepotrebne otroškega vrtca, sanacija starega gasilskega doma, gradnja doma starostnikov, za kar so že bile dane pobude s strani ČS Čečovje. Realizacija naštetih projektov pa je v rokah predlagatelja proračuna Občine Ravne na Koroškem – župana in občinskih svetnikov, ki v vsakoletnih proračunih zagotavljajo sredstva za investicije.

Na tem mestu naj izkoristim še priložnost ter vsem občankam in občanom v tem volilnem letu zaželim vse najboljše. Člani sveta ČS Čečovje in jaz, Marijan KOKOL, kot predsednik sveta ČS Čečovje na svoja ramena prevzemamo vse kritike in pohvale za naše delo pri vodenju ČS Čečovje v mandatnem obdobju 2014–2018.

Obnova prvega čečovskega nebotičnika

 Uršula Vezonik

Spomnim se, kako smo se pred leti na enem od sestankov hišnega sveta začeli pogovarjati o tem, da bo naš nebotičnik počasi star že petdeset let in je še kako potreben nove preobleke. Seveda je od takrat preteklo skoraj deset let. V tem času smo povišali vplačila v rezervni sklad in nekaj sredstev dobili tudi iz Eko sklada za energetske sanacije. V letu 2017 smo po številnih dogovorih, načrtih in z dobrim sodelovanjem z upravnikom, Stanovanjskim podjetjem Ravne, končno začeli s prepotrebno obnovo fasade.

Za izvajalca smo izbrali domače podjetje Vertikala X d. o. o. in v sredini julija se je začelo: postavljanje odra, odbijanje odstopajoče stare fasade, spiranje, oblaganje s kameno volno, rezanje starih balkonskih ograj ... Doživeli smo marsikaj, od hude vročine, ko se je začelo, pa vse do nizkih temperatur v novembru. Ja, prehitro je pritisnil mraz, tako da smo morali počakati na pomlad in na zaključek del. In nebotičnik je zasijal v taki podobi kot leta 1959, ko so se vselili prvi stanovalci. Na dan je prišel spomin na prvo delavsko naselje Čečovje in prvi nebotičnik, ki so ga menda zgradili po švedskem vzoru.

Po pripovedovanju starejših so gradbeno luknjo ročno kopali kar dve leti. Na začetku se ljudje višje od tretjega nadstropja sploh niso želeli naseliti. Stanovanja so bila ob vselitvi že napol opremljena. V predsobi sta stali vgrajena velika garderobna omara in shramba (»špajz«). Opremljena je bila tudi kuhinja z malim štedilnikom (»šporhertom«) na drva. Skozi drsna vrata si prišel v dnevno sobo. Prvo stanovanje z dnevno sobo! Eno stanovanje so kompletno opremlili in gledat so ga hodili iz vse bivše države. Menda celo takratni predsednik Tito, ki je bil dvakrat na Ravnah. Pozneje so jih po istem načrtu zgradili še v Velenju, v Celju, na Jesenicah, v Mariboru in najbrž še v katerem jugoslovanskem mestu.

Naša družina se je v stanovanje v petem nadstropju vselila leta 1968. Na vrhu je bila pralnica s kamnitimi koriti za ročno pranje, z velikim pralnim strojem in centrifugo, ki je v sedemdesetih letih še dolgo delovala. Na terasi si se lahko tudi stuširal, medtem ko si se predajal sončnim žarkom. V spodnji kleti je bila kurilnica za centralno ogrevanje nebotičnika. Kurjač je moral vstajati zgodaj zjutraj, da nas ni zeblo.

V desetnadstropnem nebotičniku je bilo tudi prvo dvigalo. Odpiralo se je na ključ. In imeli so ga le odrasli. Sploh pa je bila prepovedana vožnja otrokom do dvanajstega leta brez spremstva odraslih. No, kmalu smo otroci »pogrunjali«, da če si dovolj spreten, dvigalo lahko odpreš tudi s kovancem za pet kovačev. Samo gorje, če te je pri tem početju dobil hišnik! Dvigalo ni imelo notranjih vrat. Tako si se lahko dotikal mimodrvečega stekla. Najhuje je bilo, če ti je med vožnjo kaj padlo v odprtino med vrati in dvigalom. Takrat si moral po hišnika in splezati v grozljivo umazano luknjo v spodnji kleti, pa še okregan si bil.

Otroci smo prosti čas preživljali na urejenem igrišču na severovzhodni strani nebotičnika in v »bregu«, kjer smo si postavljali »bunkerje« in plezali po drevesih. Okrog nebotičnika je bil sam makadam, da si si lahko za igro kaj zarisal, npr. »Zemljo krast«. Ob deževnih dneh smo se igrali kar na stopnišču (najpogumnejši tudi v kleti). Tudi nekaj garaž je bilo zgrajenih spodaj. Spomnim se sosedu, ki je imel »hiljadotristača« in »ta prvo« garažo. Od leta 1947 naprej je veliko stanovanj za potrebe delavcev zgradila Železarna Ravne. Nebotičniki so bili zgledni primer delavske arhitekture in so nek zaščitni znak Raven.

Kakorkoli že, pozimi smo občutili toploto obnovljene fasade, v prihajajočih vročih mesecih pa nam bo prijetno hladno. Nebotičnik je lep, čist in obnovljen po prvotnem izgledu, saj ne smemo pozabiti, da je Čečovje kot prvo delavsko naselje spomeniško zaščiteno.

Več o tej temi v literaturi:

Oder, Karla, 2015: *Mati fabrika, mesto in dom*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo.

Predstavitev mreže energetskega svetovanja ENSVET

Mrežo ENSVET organizira Eko sklad, slovenski okoljski javni sklad, v sodelovanju z zainteresiranimi lokalnimi skupnostmi, občinami. Eko sklad je hkrati tudi koordinator mreže ter vodi pri delovanju občinskih svetovalnih pisarn mreže in vanjo vključenih energetskih svetovalcev. Glavni namen delovanja Eko sklada je, da spodbuja okoljske naložbe in izvaja okoljske politike, ki jo določajo pristojna ministrstva. Ključni finančni mehanizmi za spodbujanje naložb so:

- ugodna posojila,
- subvencije (nepovratne finančne spodbude in pomoči),
- dejavnosti ozaveščanja javnosti,
- brezplačna energetska svetovanja za občane ENSVET.

V mreži ENSVET delujemo neodvisni energetski svetovalci, ki nudimo strokovna, neodvisna in brezplačna svetovanja na temo učinkovite rabe energije (URE) in obnovljivih virov energije (OVE) ter podajamo informacijske izobraževalne in ozaveščevalne aktivnosti. Pomagajo nam pri izboru, načrtovanju in uresničevanju investicijskih ukrepov učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov v stanovanjskih stavbah. Svetovanje povečuje energetske ozaveščenost občanov, njihovo odločanje za prihranke energije in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. S tem olajšuje uresničevanje nekaterih ukrepov in programov energetske politike.

Na energetskega svetovalca se lahko obrnete, če vas zanimajo naslednje teme:

- energetska sanacija stavb ali energetska zasnova novogradenj,
- toplotna zaščita ovoj stavb (fasada, streha, tla),
- izbira ustreznih oken in zasteklitve,
- izbira ogrevalnega sistema in naprav,
- izbira sistema za prezračevanje stavbe ali sistema za hlajenje,
- regulacija ogrevalnih naprav,
- uporaba obnovljivih virov energije pri oskrbi stavbe z energijo,
- samooskrba in pridobivanje električne energije s pomočjo sonca, vode ali vetra,
- električna vozila,
- izbira ustreznega energenta glede na danosti lokacije in značilnosti stavbe,
- zmanjšanje porabe goriva in/ali elektrike,
- uporaba varčnih gospodinjskih aparatov,
- priprava tople sanitarne vode,
- sanacija vlažnih zidov in odprava plesni,
- možnosti pridobitve nepovratnih sredstev in kreditov pri Eko skladu itd.

Pot do energetskega svetovalca je zelo preprosta. Ko se odločite za obisk v energetske svetovalni pisarni, pokličite na navedeno številko in se prijavite na razgovor. Po opravljenem razgovoru boste po pošti dobili poročilo s povzetkom razgovora in z vsemi pomembnejšimi podatki.

Energetska svetovalna pisarna Ravne na Koroškem

Lokacija: Upravna enota Ravne na Koroškem, Čečovje 12a.

Uradne ure: ob sredah od 15:00 do 17:00 oz. po dogovoru ob predhodni najavi.

Telefon: Občina Ravne (02) 821 60 18, Danilo Pušnik 031 680 541, Janko Firšt 040 435 783.

Več o sami mreži si lahko preberete na spletni strani Eko sklada oz. na naslednji povezavi: <https://www.ekosklad.si/fizicne-osebe/en-svet>.

O slovesnem odprtju Doma železarjev in kulturni rasti kraja

 Mirko Osojnik

 fototeka KPM

Leta 1953 smo na Ravnah svečano odprli Dom železarjev. Ta dom je na skrajnem severnem robu čečovske terase že v letu 1950 kazal svojo nizko in elegantno obliko. Dobro poučeni so o njem vedeli povedati, da bo premogel sodobno restavracijo ter razkošno kavarno s senčnim vrtom v sredini razkošne zgradbe. Z gradbeno zasnovo je hitro rastoči gostinski objekt že takrat obetal, da bo kmalu postal središče družabnega življenja v kraju, ki je od gostinskih objektov do takrat poznal le gostilne.

Ko je aprila 1953 prvič odprl svoja vrata, je bilo vzdušje nadvse svečano. K nam je prišla kvalitetna umetniška družba z Radia Ljubljana in v okrašeni prostorni hali mehanične delavnice uprizorila koncert, ki se ga je udeležilo več kot 2.000 delavcev in krajanov. Direktor Klančnik je takrat o Domu železarjev povedal, da sta zaenkrat zgrajeni le kavarna in restavracija s skupno kuhinjo s hladilnimi napravami, s skupnimi higieničnimi ureditvami in centralno kurjavo. Oprema je bila iz serijske proizvodnje v Duplici, oprema restavracije pa iz Maribora. Kuhinje in higienični prostori so bili narejeni kulturno ter obloženi s keramičnimi ploščicami. Nekemu novinarju se je to zdelo preveč razkošno, ampak direktor Klančnik mu je odgovoril, da zdaj tako delajo po vsem svetu. Prepričan je bil, da tako ne bo več blamaž, ki so jih doživljali do sedaj, ko so k njim prihajali poslovni partnerji iz tujine. Direktor Klančnik je sklenil nekako takole: »Marsikateri plot v kraju bo še treba podreti in marsikatero staro bajto odstraniti, da bo tudi stari del našega kraja dobil pravo lice.« In prav je imel.

V naši stari kavarni so bile na dnevnem redu najrazličnejše kulturne prireditve: koncerti, predavanja, mladinski plesi in plesni turnirji. Na eni od njih je sodeloval tudi cvet naših deklet, ki se je pred Dolinškov objekt postavil takrat, ko nas je leta 1971 že drugič obiskal predsednik Tito. Za zimzelen kulturni pa tudi športni utrip kraja so bili zaslužni tudi direktorji naše železarne, saj so imeli posluh za svoje delavce in njihove družine. Gregor Klančnik je prednjačil pri novogradnjah delavskih naselij in športni rasti kraja; Franc Fale je bil snovalec in ustanovitelj kiparskega simpozija Forma viva; Jože Žunec je železarje nadvse rad popeljal tudi na najvišje vrhove v Sloveniji; Gvidon Kacal pa je budno pazil na to, da športni in kulturni utrip kraja nista nikoli zastala.

Tako so 6. julija 1971 predsednika Tita sprejele (z leve) Rezka, Irena, Nevenka, Majda, Nina in Vera.

Turške šance – izvor imena

 Anže Šumah in Štefan Šumah

V tem, zadnjem članku o Šancah, objavljenem v Ravenskih razgledih, dodajmo še nekaj o izvoru krajevnega imena Šance oziroma Turške šance (»Türkenschanzen«). To je ljudski naziv za okope, nasipe in jarke, ki so služili v boju proti Turkom, znan je tudi ljudski naziv Rimske šance (»Römerschanzen«). Verjetno oba izvirata iz nemške besede »schanzen«, ki pomeni nasip ali okop.

Medtem ko v tujih virih zasledimo kar nekaj nemških poimenovanj za besedo šance, sta v slovenskih edini navedbi »šance« oziroma »turške šance«. Nemške ustreznice k dani besedi, zasledene v literaturi, so:

- »Wall/Wälle« (Reiner, 1881; Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten, 1889, str. 306) – Wall je nasip, okop, nasip iz zemlje, kamnov, ki varuje obdano.
- »Schanzen« (Reiner, 1881) – Schanze je nasip, okop za zaščito.
- »Wallschanzen« (Reiner, 1881) – sestavljenka iz besed Wall in Schanzen.
- »Wallbauten« (Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten, 1889, str. 99) – sestavljenka iz besed Wall in bauten se v današnji nemščini ne uporablja, verjetno izvira iz besede bauen, ki pomeni graditi.
- »Pyramidenförmiges Bauwerk« (Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten, 1889, str. 146) – pyramiden förmigesso piramidalne oblike; Bauwerk pa pomeni zgradba.
- »Eigenartiges Erdwerk/Erdwerke« (Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten, 1889, str. 281) – eigenartig pomeni nenavaden; Erdwerk se v današnji nemščini ne uporablja, verjetno pa izvira iz besed Erde – zemlja in Werk – stvaritev.
- »Krainische Ringwälle« (Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten, 1889, str. 306) – krainische pomeni kranjski (verjetno slovenski), Ringwälle pa je verjetno sestavljenka iz besed Ring – prstan (oblika prstana – okrogel) in Wälle.

Tudi Reiner je ugotavljal, katero poimenovanje je pravo. Zasledil je, da so Šance poznane tudi kot »Römerschanzen«, vendar s tem ni mislil na Rimske šance, ampak verjetno na Romanske šance, saj, kot piše, naj bi bile urejene proti Francozom. Pozneje je sicer sklenil, da proti tem zagotovo niso, saj so proti strelskemu orožju neuporabne. Ni pa bil popolnoma prepričan v ime Turške šance. Ker v blizu ležečih farah ni našel nobenih dokumentov, je moral prebrati kroniko Jakoba Unresta. Ob upoštevanju, da so našli turško kopito in navedbi kronike, je sklenil, da so Turške šance pravi naziv.

Tudi Franjo Baš v članku *Turške šance pri Kotljah*, objavljenem v publikaciji Fužinar leta 1954, pojasnjuje, da se je za Šance oprijelo ime Rimske šance. Ta termin naj bi, po njegovo, vpeljali šolani ljudje, potem ko je

ljudstvo začelo pozabljati, čemu so Šance pravzaprav nastale. Trdil je tudi, da je ljudstvo z označitvijo »turški« ali »rimski« imenovalo tiste predmete ali naprave, ki so mu po nastanku neznani ali nejasni.

Kot meni neznan avtor v knjigi *Krajevni leksikon dravske banovine* iz leta 1937, sta krajevni poimenovanji Turške šance kot tudi Rimske šance upravičeni, saj je mogoče, »da so te Šance že iz rimske, morda celo keltske ali ilirske dobe in ne šele iz časa turških napadov. Takrat so jih morda samo obnavljali in vzdrževali«.

V tujini (sploh v Nemčiji in na Češkem) lahko zasledimo veliko podobnih fortifikacij, kot so Turške šance pri Ravnah. Izvirajo iz različnih časovnih obdobj in so, podobno kot Turške šance, običajno arheološko neraziskane ter slabo zabeležene, oziroma o njih obstaja le malo verodostojnih zgodovinskih podatkov (zapisov sodobnikov). Prav tako nosijo enako osnovno besedo: šance (nekatero z dodatnim imenom, npr. Alte, Stare, Turške, Hajduške, Švedske ...).

Literatura:

1. RAINER, J. 1881. *Wallschanzen bei Guttstein in Kärnten*. Carinthia 71. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.landesmuseum.at/pdf_frei_remote/Car-I_71_0050-0057.pdf.
2. *Kunst-Topographie des Herzogthums Kärnten*. 1889. Wien: K. K. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung von Kunst- und Historischen Denkmälern: in Commission bei Kubasta & Voigt.
3. *Krajevni leksikon dravske banovine: krajevni repertorij z uradnimi, topografskimi, zemljepisnimi, zgodovinskimi, kulturnimi, gospodarskimi in tujkoprometnimi podatki vseh krajev dravske banovine*. 1937. Ljubljana: Uprava Krajevnega leksikona dravske banovine.

Naši železarji marca 1953 na metalurških tekmah na Golteh

 Ivan Štruc

 arhiv Ivana Štruca

Nekdanji direktor železarne Ravne Gregor Klančnik je bil znan športni navdušenec in tudi vnet pristaš teka na smučeh. Tako je leta 1953 na Golte poslal železarniško ekipo, da na metalurških tekmah, ki so potekale od 14. do 15. marca 1953, zastopa ravenske barve. Ker takrat še ni bilo dovolj denarja za športno dejavnost, smo se udeleženci najprej do Črne na Koroškem peljali z avtobusom, nato pa odpešali na Smrekovec in tako

nadaljevali pot vse do Golt. Na ramah je vsak nosil po dva para smuči in nahrbtnik, tako da je bila to kar naporna tura. Športno društvo Fužinar nam je priskrbelo enotne puloverje, tako da smo bili videti kar simpatična športna ekipa. Barve ravenske železarne smo zastopali (na sliki z leve proti desni): Jože Ravnjak, Drago oz. Karl Fanedl, Mirko Lečnik, Emil Kamnik, Dominik Kos, Pavle Cesar, Franjo Gornik in moja malenkost – Ivan Štruc.

Na sliki (z leve proti desni): Jože Ravnjak, Drago oz. Karl Fanedl, Mirko Lečnik, Emil Kamnik, Dominik Kos, Pavle Cesar, Franjo Gornik in moja malenkost – Ivan Štruc.

Skozi Blažev objektiv

 Blaž Kajzer

Predsednica literatov Ivana in slikar Lojz – Luidži na Festivalu solzic, Strojna 2017

Landijevo zadnje srečanje na Strojni s Prežihovo vnukinjo Metko

Razglednice bratov Brundula

 Franc Verovnik

Prve razglednice naših krajev so se pojavile okoli leta 1890. Med pomembne založnike razglednic nekdanjega Guštanja (nem. Gutenstein in Kärnten), današnjih Raven na Koroškem, in okoliških krajev v začetnem obdobju izdajanja razglednic gotovo sodita brata Rudolf Brundula (1857–1932) in Vinzenz Hermann Brundula (1861–1940). V Guštanju sta bila trgovca, Rudolf je bil tudi veleposestnik in gostilničar. Z njunimi razglednicami sem se seznanil pred več kot dvajsetimi leti, ko mi jih je nekaj poklonil Franc Gornik (1924–2011), družbeni delavec, lokalni zgodovinar, zbiralec dragocenih starin in navdušen čebelar.

Sčasoma se mi je nabralo lepo število njunih razglednic, ki so motivno zelo bogate, zlasti Vinzenzove. Med drugim so na njih upodobljene naslednje znamenitosti: grad Javornik, grad grofa Thurna na Ravnah, leseno železniško postajališče na Ravnah, osnovna šola Tolsti vrh in glavni trg v Guštanju s trgovino Vinzenza H. Brundule, pred katero stojijo tedanji tržani. Veliko je panoramskih posnetkov kraja z različnih strani. Pomemben dokument časa so tudi razglednice jeklarne grofov Thurnov na Ravnah z okoliškimi stavbami, na primer nova osnovna šola, zgrajena leta 1910, in železarski bloki iz leta 1912. Med razglednicami, ki jih je založil Rudolf, prevladujejo panorame, le na eni je njegova trgovina, pred katero stojijo člani njegove družine in uslužbenci, na drugi pa gostilna na domačiji pri Jagru (nem. Jäger).

Vinzenz je poleg omenjenih založil tudi razglednice s posnetki iz Kotelj. Na eni je takratna gostilna Pošta (nem. Post), pred katero so naključni gostje in koleselj s konjsko vprego. Na drugi je prikazano vaško središče z gostilno Pošta, župniščem, domačijo Merkač in farno cerkvijo, pred katero stojijo številni praznično oblečeni vaščani. Več je razglednic Rimskega vrelca,

na katerih so prikazane posamezne stavbe letovišča z obiskovalci pred njimi, letni bazen s kopalci in celoten letoviški kompleks. Kmalu po odprtju planinske koče na Uršlji gori je izdal razglednico s kočo in planinci pred njo.

Brata sta začela črno-bele in barvne razglednice izdajati po letu 1900, največ jih je izšlo v letih pred prvo svetovno vojno, vse z imeni raznih stavb samo v nemščini. Ker so se zaloge razglednic ohranile tudi po vojni, so napise v nemščini prečrtali ali prekrili s črno barvo in jih nadomestili s slovenskimi. Tudi podatek o založniku so poslovenili: *V. H. Brundula, Guštanj, Koroška*. Nekaterne stare razglednice so ponatisnili in opremili s slovenskimi imeni. Do leta 1925 je Rudolf izdal še nekaj novih panoramskih razglednic kraja, na katerih pa je že bilo napisano samo slovensko ime Guštanj.

Pred leti mi je gospod Gornik poslal nekaj zanimivih zapisov o bratih Brundula. Nanje sem se spomnil letos, ko sem za ogled na filatelistični razstavi MAKSI RAVNE 2018 pripravljal zbirko 30. razglednic, ki sta jih založila. Začel sem se zanimati za njuno življenjsko pot. Podatke, ki jih v besedilu navajam v oklepajih, sem našel v različnih arhivih in na spletu.

Rodbina Brundula izvira s Primorske. Michael Brundula je bil rojen 27. avgusta 1807 v vasi Kreplje (it. Crepegliano) pri Sežani (Škofijski arhiv Koper, arhivar mag. Luka Tul). Izučil se je za ranocelnika/kirurga, najverjetneje v Gorici, in služboval v Kanalu ob Soči (podatek s spleta). Njegov sin Rudolf je bil rojen 2. marca 1857 v Bovcu (Nadškofijski arhiv Maribor, arhivar Gregor Škafar – v nadaljevanju NŠAM). Po podatkih na spletu je bil v šolskem letu 1869/70 učenec normalke (nem. K. k. Musterhaupt- und Lehrerbildungsschule) v Ljubljani. Drugi sin, Vinzenz Hermann, se je rodil 27. avgusta 1861 v kraju Nussdorf an

der Traisen na Spodnjem Avstrijskem (Diözesanarchiv St. Pölten, arhivarka mag. Ingeborg Jamek-Leitner). Zakaj se je Vinzenz Hermann rodil na povsem drugem koncu Avstro-Ogrske, mi ni uspelo razvozlati. Na spletu obstaja podatek o njegovem šolanju na učiteljskišči v Ljubljani (nem. K. k. Lehrerbildungsanstalt) v šolskem letu 1871/72.

Oba brata sta se izučila za trgovca. Kdaj in zakaj sta prišla na Koroško, ni znano. Najzgodnejši podatek o Rudolfovem bivanju v Guštanju je zapis v poročni knjigi v NŠAM – poročil se je 14. novembra 1881. Nevesta je bila Maria Aloisia Rudl, rojena 20. junija 1862, hčerka guštanskega gostilničarja Veita Rudla, lastnika domačije pri Jagru, v kateri je imel gostilno. Domačijo z gostilno sta dobila zakonca Rudolf in Maria v last od tasta leta 1891. Stavba še danes stoji ob cesti z Raven proti Dravogradu, na začetku današnje Koroške ceste. V njej je zdaj združna trgovina in več stanovanj. V letu 1896 je Rudolf od Friderike Melichen odkupil hišo v Guštanju s št. 68, tj. današnja Stara ulica 1. V pritličju je imel trgovino z mešanim blagom, medtem ko je gostilno na Jagrovi domačiji vodila žena. Podedovala in nakupila sta tudi nekaj posesti na Tolstem vrhu. V zakonu se jima je rodilo deset otrok, pet deklic in pet dečkov. Tretjerojeni otrok, sin Rudolf Johann Friederik (1887–1966), je po očetovi smrti 4. marca 1932 (smrtovnica iz leta 1933 v Pokrajinskem arhivu Maribor, Leopold Mikec Avberšek, vodja čitalnice – v nadaljevanju PAM) podedoval hišo s trgovino, drugi pa so si v enakih deležih razdelili Jagrovo domačijo in nekaj zemljišč. Sin Rudolf je v tridesetih letih, med obema vojnama, odprl še trgovino v Mežici. Po drugi svetovni vojni je bila vsa lastnina nacionalizirana in v samostojni Sloveniji deloma vrnjena dedičem.

Žena Vinzenza Hermanna je bila doma s Primorske. Josefina Skočir, roj. 14. septembra 1864, je bila hčerka gostilničarja Valentina Skočirja iz Bovca. Zakoncema se je leta 1887 v Guštanju prvi otrok rodil mrtev, pozneje se je rodilo še šest otrok, tri deklice in trije dečki. Leta 1890 je žena Josefina kupila parcelo in hišo na glavnem trgu v Guštanju s št. 16, v kateri je imel Vinzenz trgovino z mešanim blagom in pozneje tudi steklarsko delavnico. Josefina je leta 1926 Valentinu in Ani Samic prodala hišo in trgovsko opremo v trgovini, zase in za moža pa je zadržala pravico do brezplačnega dosmrtnega bivanja v manjšem stanovanju v hiši ter majhen lokal za steklarsko obrt za sina Maksa (roj. 1894), ki je bil steklar in trgovski pomočnik. Ta se je sicer v življenju lotil marsičesa, vendar brez pravega uspeha. Vinzenz je umrl 16. februarja 1940 (smrtovnica iz leta 1940 v PAM), Josefina pa po drugi svetovni vojni. Maks se je po materini smrti zatekel na domačijo Vogel na Tolstem vrhu, kjer je tudi umrl. Za seboj je zapustil dokumentarne fotografije in neuporabljene očetove razglednice, ki jih je nekaj let pozneje dobil v dar gospod Gornik, ko je na domačiji iskal podatke o svoji rodbini. Glavni trg v Guštanju, poznejših Ravnah, se je po drugi svetovni vojni

preimenoval v Trg svobode. Stavbo z nekdanjo Brundulovo trgovino, ki je dobila hišno številko 9 in je stala poleg ateljeja fotografa Ocepka, so po vojni nacionalizirali. V njej so uredili trgovino Trgovskega podjetja Zila, leta 1978 pa so jo zrušili in preuredili. Na mestu, kjer je bila nekoč trgovina, so zdaj prostori turistične agencije z vhodom s Prežihove ulice.

Zanimiva je življenjska zgodba drugorojenca od zakoncev Vinzenza in Josefine, ki je bil 13. oktobra 1888 rojen v Guštanju z enakim imenom kot oče: Vinzenz Hermann. Nanj sem postal pozoren zaradi šestih razglednic, ki mi jih je podaril gospod Gornik in so bile naslovljene na naslovnika Vinzenz Brundula, stud. med., Graz. Po podatkih iz graškega univerzitetnega arhiva (Karl Franzens – Universität Graz, Universitätsarchiv, arhivar univ. prof. mag. dr. Alois Kernbauer) je obiskoval državno gimnazijo v Celju, na graški medicinski fakulteti je študiral od leta 1908 do 1911, s prekinitvijo v tem letu, in nato od leta 1912 do 1914, vendar študija ni končal. Njegova nadaljnja usoda ni jasna. Po podatkih Avstrijskega državnega arhiva na Dunaju (Österreichisches Staatsarchiv, Abteilung Kriegsarchiv, Archivdirektor Hofrat dr. Robert

Rill) je vojsko odslužil v letu 1911 kot enoletni prostovoljni medicinec, avgusta 1914 pa je bil mobiliziran. Med vojno je izginil, vendar v arhivu nimajo podatka o njegovi smrti. Po prvi svetovni vojni so ob vhodu v Florjanovo kapelo v župnijski cerkvi sv. Egidija na Ravnah namestili spominski plošči z imeni petdesetih, v vojni padlih vojakov iz ravenske župnije (zdaj sta plošči levo od vhoda v cerkev). Na prvi sta navedena tudi Brundula Ernst, Rudolfov sin (roj. 1892), in Brundula Vincenc.

Do danes so se ohranile številne dragocene razglednice Guštanj, Kotelj in Rimskega vrelca, ki sta jih na začetku prejšnjega stoletja založila brata Brundula. Spomin nanju je že obledel, zato sem ga želel obuditi in se jima s člankom oddolžiti za njun pomemben prispevek k prepoznavnosti teh krajev po svetu. Littera scripta manet – kar je zapisano, ostane!

Za pomoč pri iskanju podatkov se zahvaljujem dr. Karli Oder, dr. Katarini Keber in Ožbeju Vresniku ter vsem Ravenčanom, ki so mi pripovedovali o svojih spominih na Brundule.

1. Glavni trg in trgovina V. H. Brundule
2. Jagrovo – R. Brundula
3. Trgovec Rudolf Brundula z ženo (Fototeka KPM)
4. Zgoraj: trgovina V. H. Brundule, spodaj: trgovina R. Brundule

Andrej Oset, narodni buditelj, gospodarski in kulturni delavec, zaslužni mož za Koroško

Skica za oris njegovega življenja (1885–1963)

 Mirko Osojnik

 KOK Ravne na Koroškem

Andrej (Andreas) Oset se je rodil 12. 11. 1885 na domačiji v Hruševcu št. 14, po domače pri Goriških, očetu Johannu Osetu, posestniku, in materi Agnes, rojeni Gračner (NŠAM 1872–1886: 310). Že v domačem Šentjurju se je odlikoval kot zaveden narodni, gospodarski in kulturni delavec. S Franom Ferležem je ustanovil Zvezo slovenske napredne mladine, z očetom Dušana Kvedra pa je v letih 1900–1908 v dotedanjem nemškutarskem trgu ustanovil še slovensko tamburaško društvo, čitalnico, knjižnico Sokola in mlekarno ter Šentjur spremenil v zaveden slovenski kraj (Dr. F. M. Večer 1956: 2).

Oset kot gospodarstvenik na Koroškem

Andrej Oset je na Koroško prišel leta 1908 in se na Tolstem vrhu takoj izkazal kot uspešen gospodarstvenik. Z Benom Kotnikom sta ustanovila živinorejsko in pašniško zadruge, čebelarstvo in sadjarsko društvo, v občini Tolsti vrh pa je vpeljal slovensko uradovanje. Pred leti se je naša dolina ponašala še z enim znanim izvirom kisle vode. To je bila daleč naokoli znana »Tolstovrška slatina«. V tisku so že pred 1. svetovno vojno o njej redno izhajale reklame. Slatino so za Tolstovrško najbrž krstili zato, ker je izvirala pod Tolstim vrhom. V tistem času je bila edina slovenska kislata voda, saj so »Hotuljsko slatino« in »Preblausko slatino« v Labotski dolini tržili nemški podjetniki. Tudi druge slatine v takratni Avstro-Ogrski so bile v nemški lasti. Domačini so kislato vodo že pred tem hodili natakati k studencu ob desnem bregu reke Meže blizu Podklanca, ta izvir pa ni bil nikoli tržno izkoriščen. Nemški lastniki so pri Kumru postavili poslopje z gostilno in majhnim letoviščem. Tudi prebivalcem Guštanja in Thurnovim

jeklarniškim delavcem je bil vrelc Tolstovrške slatine ljuba izletniška točka, ker ni bil preveč oddaljen od fužinarskega kraja. Do 1910 je bil izvir še v nemških rokah, zato so ga tržili kot »Fettengupfer-Quelle«. Julija 1910 so vrelc prodali slovenskemu konzorciju, ki je vrelc na novo izkopal in tako dosegel močnejši pritok slatine. Lastniki so z zgrajenim betonskim zidom preprečili tudi to, da bi ob večjih nalivih slatino zalili deževnica ali Meža. Slovenski konzorcij je razširil še gostilno in pridobil več sob za izletnike. Za oskrbnika je nastavljal Andreja Oseta, prijatelja in rojaka junaka Franja Malgaja. Oset se je hitro prilagodil novim razmeram, dejavno zaživel na Tolstem vrhu in se 10. februarja 1912 poročil z Marijo Urbanc, veleposestnikovo hčerko iz Lehna pri Ribnici na Pohorju (Domoljub 1912: 127). Sam poznanstvo z Malgajem opisuje tako: »Ko sem l. 1910 prevzel službo oskrbnika pri podjetju Tolstovrške slatine, me je dijak Franjo Malgaj večkrat obiskal in se zanimal za narodnostne razmere koroških Slovencev. Bila sva tudi stalno v pismenih zvezah. Med prvo svetovno vojno je ob priložnosti, ko je bil na dopustu, prišel k meni na Tolsti vrh pri Ravnah in z velikim veseljem pripovedoval, da bo Avstrija vojno izgubila ter da bodo podjarmljeni slovanski narodi dobili svoje pravice in samostojnost.« (Oset 1954: 17). Podjetni Oset je leta 1919 od konzorcija odkupil Tolstovrško slatino ter poleg gostilne in letovišča uredil še trgovino z mešanim blagom, poštno zbiralnico, zalogo piva in trgovino z deželnimi poljedelskimi pridelki (Koroški fužinar 1958: 46–47). Oset je leta 1914, pred 1. svetovno vojno, po Evropi razposlal kar 28 vagonov vode, kar je bil za tako majhno podjetje izjemen rezultat.

Izdal je tudi tri lepe razglednice svoje Tolstovrške slatine (glej rubriko Stare razglednice Tolstovrške slatine!), na katerih so slovenski napisi, kar za tisti čas ni bilo povsem samoumevno. Maja 1919 so »volkswehrovci« z granatami poškodovali zajetje, da bi se maščevali lastniku Osetu, ki je bil takrat predsednik Narodnega sveta za Mežiško dolino. Z osvoboditvijo Mežiške doline so bile vse slatine v slovenskih rokah, zato Tolstovrškega vrelca niso več popravljali, saj naj bi dajal premalo slatine, da bi se povrnili ogromni stroški za njegovo obnovo.

Oset kot politik

Pri Osetu na Tolstem vrhu je avgusta 1918 nekaj časa prebival Franjo Malgaj. Od tam se je razgledoval še naprej po Koroški in spoznaval mračne razmere slovenskih Korošcev v Rožu, Podjuni in Zilji. Že takrat mu je obljubil, da bo prišel pomagat slovenskim Korošcem (Celjski zbornik 1959: 329).

Andrej Oset je že oktobra 1918 v gostilni Tolstovrške slatine sklical predstavnike slovenskih političnih struj Guštanja, Tolstega vrha in Kotelj, ki so 1. novembra 1918 ustanovili Narodni svet za Mežiško dolino, Oseta imenovali za predsednika, do 6. novembra pa imenovali občinske odbore. V občinah Tolsti vrh, Guštanj, Kotlje, Prevalje, Št. Danijel, Mežica, Črna in Libeliče so prevzeli začasno upravo, vse do občinskih volitev leta 1923. Hkrati z narodnim svetom so ustanovili tudi narodno stražo z osemindvajsetimi možmi, poveljeval pa ji je poročnik Franc Sušnik. Krhki mir ob koncu vojne so zapletli še delavski nemiri, ki so izbruhnili zaradi velikega pomanjkanja hrane. V industrijskih krajih v Mežiški dolini je skoraj vse leto 1918 primanjkovalo osnovnih živil, kruha, moke in masti.

Člani Narodnega sveta za Mežiško dolino (1928)

Sedijo z leve: Jože Rifel, Andrej Oset (z Malgajevim portretom) in Franc Lahovnik. Stojijo z leve: Franc Mrkva, duhovnik Janez Hornböck, Miha Kumprej, Franc Lečnik, Ivan Rozman, dr. Franc Sušnik in Beno Kotnik.

Prvega novembra 1918 je prišlo do večdnevni delavskih nemirov, ki so se razširili tudi na območje Dravograda. Lačni civilisti in vojaki so na Prevaljah napadli in izropali živilske transporte in zasebne trgovine v dolini. Nemški meščani so za vojaško pomoč prosili deželno vlado v Celovcu. Slovenska narodna straža je bila prešibka, zato je bil upravičen strah, da bi pod pretvezo za vzpostavitev reda in miru v Mežiški dolini vojaštvo iz Celovca zasedlo dolino za nemško Avstrijo. Predsednik narodnega sveta Andrej Oset je zato poklical na pomoč rojaka in prijatelja Franja Malgaja, ki mu je že prej obljubil, da bo prišel na Koroško, ko ga bodo potrebovali Slovenci (Malgaj 2009: 41–43). Da se je Narodni svet za Mežiško dolino obrnil po pomoč tja, od koder jo je najprej pričakoval, je logično. Vodilni člani sveta – predsednik Andrej Oset in člani Jože Rifel, Miha Kumprej, Franjo Lečnik, Franc Lahovnik, Ivan Rozman, Franc Mrkva, Franc Sušnik, Janez Hornböck in Beno Kotnik – so realno sprevideli, da bo vprašanje razmejitve kmalu postalo še bolj pereče (Grdina 2016: 129–130). Tedaj se je večina vojakov, izmučenih od vojne vihre, šele vrnila domov, zato so se prostovoljcem v največji meri priključili častniki in podčastniki. Malgaj se je s štiridesetimi možmi odpravil proti Dravogradu in ga zasedel, nato pa se je odločno lotil zavzemanja nemških oblastnih položajev v dolini. Koroško nemško vojaško poveljstvo v tem času tu še ni imelo močnejših vojaških enot, in ob odločnejšem stališču ljubljanske vlade bi se lahko vojna sreča obrnila tudi drugače. A vlada je, žal, delovala po svoje ter onemogočila samoiniciativna in borbena častnika Malgaja in Maistra. Dr. Ervin Mejak o teh dogodkih piše tako: »V Guštanju nas je sprejel predsednik narodnega sveta, ki je bil tudi šentjurski rojak, Andrej Oset, poznejši hotelir v Mariboru. Malgaj je takoj začel nastopati na Koroškem ne le kot preizkušen častnik, marveč tudi kot organizator in diplomat. Sestavil je sezname vseh zavednih občanov v Guštanju, Libeličah, Mežici in Črni, postavil je v teh krajih slovenske župane, v šolah učitelje, zaprisegel nove orožnike, prejšnje zagrizence pa

interniral. Razglasil je za vso Mežiško dolino hitro sodbo, zavzel svinčeni rudnik v Žerjavu, kjer je bilo 400 vagonov svinca, in ves premog na Lešah. Ukinil je tudi reparje, ki so nasilno jemali ljudem živila in vdirali v trgovine. Velike težave je imel s prehrano, tudi denarja ni bilo za vojake, vendar je oboje Malgaj kmalu rešil.« (Malgaj trka 1999: 20).

Maja 1919 je Malgaj spet sodeloval v bojih na Koroškem in tam izgubil življenje. Očitno je bilo, da je Osetov prijatelj Malgaj takrat, ko je bila neodločnost za Slovence pogubna, deloval zelo odločno. Andrej Oset je prijatelju Malgaju 19. junija 1919 v spomin zapisal: »Bil si zvest svojim besedam do smrti. Rekel si mi večkrat: Če Švabi napadejo, se ne umaknem in živ ne grem iz Koroške! Žal so se Tvoje besede uresničile.« (Dolenjske novice 19. 6. 1919: 127).

Hotel Beograd v Slovenj Gradcu

Še v istem letu (1919) je podjetni Oset, katerega so Nemci ob zasedanju Koroške na Tolstem vrhu popolnoma oplenili in ga materialno skoraj uničili, vzel v najem še Schullerjev hotel Sandwirt v Slovenj Gradcu, ga posodobil in preimenoval v hotel Beograd (Korošec 1919: 4). Premogel je kavarno, sobe za tujce, lastne voznike, kegljišče in lep vrt. V hotelu sta bili tudi mesarija in veletrgovina z vinom. Na trgovino z vinom (Korošec 1919: 2) je opozarjal skupaj s Franjem Cajnkornom. V Dolenjskih novicah (Dolenjske novice 1919: 135) sta naznanjala, da imata veliko zalogo najboljših vin (kot so muškat, rizling, šipon, burgundec, portugalec, šilhar, pristni ljutomerčan, haložan, bizeljčan in pekrčan ter črna dalmatinska in najboljša stara in nova banatska bela vina). Slovenske kupce vin sta pozivala, naj se gostilničarji otresejo nemških trgovcev z vinom in naj naročajo le pri domačih jugoslovanskih vinskih trgovinah, ki jim bodo z vinsko zalogo zagotovo enako dobro postregle. Na voljo je hotel imeti tudi hladna in topla jedila, pivo in kavo (Gostilničar 1919: 4).

Kako ugleden je bil Andrej Oset v gospodarskih krogih, potrjuje tudi dejstvo, da so ga imenovali za sekvestra (prisilnega upravitelja!) v trgovini »J. & R. Pfrimer Weinhandlung« v Mariboru. Vpis te trgovine z vinom je bil prvič opravljen 28. avgusta 1867 v Mariboru. V trgovski register je bil 29. junija 1919 vpisan ukrep sekvestra in posebnega državnega nadzorstva na podlagi sklepa Deželne vlade za Slovenijo, in sicer z 28. maja 1919 (odločba oddelka za trgovino in obrt 182, 18. maj 1919). Zaznamek sekvestra se je izbrisal 25. avgusta 1919, ohranil pa se je vpisan ukrep državnega nadzorstva (Mesto in gospodarstvo 2010: 121–122).

Mariborska leta

V začetku druge polovice 20. let (okoli 1924) se je Andrej Oset z družino preselil v Maribor in še naprej uspešno deloval kot hotelir. Najel je gostinski lokal v Narodnem domu. Leta 1925 je hotel še razširiti prostore, ker je imela gostilna do tedaj le dva glavna prostora, ki sta bila neposredno povezana z vinsko kletjo. Sresko načelstvo mu je 28. 2. 1925 odobrilo ureditev in razširitev ter dodalo nekaj svojih pogojev: dober lesen pod, zadostna ventilacija, dve peči v gostilniških prostorih, ustrezna razsvetljava, higienični pljuvalniki, na vidnem mestu cenika za jedila in pijače ... (Celjski zbornik 1997: 106–107).

Očitno je Oset tudi v teh letih uspešno gospodaril, saj je bil leta 1927 imenovan na mesto načelnika zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru (Gostilničar 1927: 4). V to dejavnost se je uspešno vključila tudi njegova žena, o čemer leta 1937 poroča časopis: »Ga. Mara Oset, soproga poznanejšega stanovskega delavca in organizatorja ter svoječasnega zveznega predsednika g. Andreja Oseta, je otvorila na lastnem posestvu v Rošpohu pri Mariboru gostilno pod imenom 'Na griču', ki je okrog eno uro hoda oddaljena od Maribora. Naravno, da sta ga. in njen soprog Andrej opremila tudi večje število tujskih sob, od koder je prekrasen razgled na celo Pohorje in na Slov. gorice.« (Gostilničarski vestnik 1937: 6). Gostilna je imela tudi meteorološko in fenološko postajo, telefon in ameriški način proizvodnje elektrike. Oset je imel smisel za turistično propagando. Novinarji so istega leta zapisali: »Orjaški klopotec. V Rošpohu pri Mariboru, 'Na griču', je postavil posestnik in gostilničar g. Andrej Oset orjaški klopotec. Ogrodje klopotca tehta nad 200 kg. Klopotec ima 32 kladiv, veterne so dolge 6 m in rep 7 m. Strokovnjaki trdijo, da je Osetov klopotec največji, kar jih je doslej videla in poslušala Slovenija.« (Delavska fronta 1937: 3).

Takoj ob okupaciji so Nemci Andreja Oseta izgnali v Srbijo. Tam se je hitro vključil v NOV. Prvega maja 1945, tik pred osvoboditvijo, so ga poslali najprej v Mursko Soboto, nato pa v Maribor, kjer je bil na okrožju referent Franceta Boleta. V novi Jugoslaviji je Oset mnogo pisal za Kmečki glas in za Večer ter sodeloval v oddajah radia Ljubljana in Maribor (Večer 31. 5. 1956: 2).

Zaslužen narodni buditelj, gospodarski in kulturni delavec Andrej Oset, ki je pomembne sledi pustil tudi na Koroškem, je umrl 13. novembra 1963, star 78 let, v Mariboru (Koroški fužinar 1964: 15). Pokopali so ga Maistrovi koroški borci.

Uporabljena literatura:

1. Celjski zbornik, 1959.
2. Celjski zbornik, 1997.
3. Delavska fronta, 1937, št. 37.
4. Dolenjske novice, 1919, št. 32.
5. Dolenjske novice, 1919, št. 35.
6. Domoljub, 1912, št. 8.
7. Dr. F. M.: Ob 70-letnici Andreja Oseta. Večer, 31.5.1956.
8. Gostilničar, 1919, št. 8.
9. Gostilničar, 1927, št. 9.
10. Gostilničarski vestnik, 1937, št. 8.
11. Grdina, Igor, 2016: Knjiga o Malgaju. Ravne na Koroškem.
12. Korošec, 1919, št. 9.
13. Korošec, 1919, št. 38.
14. Koroški fužinar, 1964, št. 1–2.
15. Malgaj, Franjo, 2009: Vojni spomini 1914–1919. Maribor.
16. Malgaj trka, 1999: raziskovalna naloga. Mladi raziskovalci OŠ Franja Malgaja Šentjur.
17. Mesto in gospodarstvo: Mariborsko gospodarstvo v 20. stoletju, 2010. Inštitut za novejšo zgodovino in Muzej narodne osvoboditve. Maribor.
18. NŠAM, Krstna in rojstna matična knjiga Šentjur pri Celju 1872–1886, str. 310, zap. št. 105. (Podatke mi je posredovala Tatjana Oset, direktorica Knjižnice Šentjur; dal jih je g. Igor Filipič, višji arhivist Nadškofije Maribor.)
19. Stalna razstava Slovenec sem na OŠ Franja Malgaja Šentjur, november 2014 (avtorica: Tatjana Oset, Knjižnica Šentjur).
20. Tolstovrška slatina. Koroški fužinar, 6.10.1958. št. 10–12.

ŠD STOJA – ZMAGOVALKE GIMKOVEGA POKALA SLOVENIJE

Športno društvo Stoja

V soboto, 2. junija, je v Kopru potekalo tekmovanje za Gimkov pokal v športni gimnastiki. Tekmovala so dekleta in dečki iz celotne Slovenije. Dekleta ŠD Stoja so ekipno osvojila prvo mesto in tako postale zmagovalke Gimkovega pokala Slovenije.

Ekipo so sestavljale: Neja Koprivnikar, Eva Štehnarik, Sati Tarkuš, Lana Plevnik in Ema Kovač. Posamezno sta si odlično 4. mesto delili Mojca Očepek in Eva Štehnarik, Maša Trost pa je bila na 5. mestu.

Trenerka Maja Štriker meni, da se s trdim in rednim delom da priti do zelenega ter da je ponosna na svoje delo in na dekleta, ki so kljub zdravstvenim težavam dala vse od sebe. Zahvaljuje se tudi staršem za dobro sodelovanje in podporo, ki je pri športu ključnega pomena.

Pozdrav, Športno društvo Stoja

Stare razglednice Tolstovrške slatine

Gostilna Tolstovrške slatine. Razglednica je bila natisnjena leta 1911.
V svoji zbirki jo hrani Marjan Merkač, Brdinje.

Podjetje Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, železniška postaja Spodnji Dravograd, Koroška. Razglednica je bila natisnjena leta 1911.
V svoji zbirki jo hrani Marjan Merkač, Brdinje.

Izvir Tolstovrške slatine.

hočete pa se vsemu vendar jih
 težko rabim. namesto 1 l. lahko pošljete
 1/2 l. ali pa naj toliko ^{in iz vagona} pošljete manjše
 Brosim da tako pošljete.
 Z olicimi spoštovanjem
 Chvošč

Izvir Tolstovrške slatine. Razglednica je bila natisnjena in poslana leta 1911.
 V svoji zbirki jo hrani Marjan Merkač, Brdinje.

RAVENSKI RAZGLEDI

Glasilo Občine Ravne na Koroškem

Leto 2018 / številka 19

Izdajatelj:

Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti

Ravne na Koroškem, zanj:

Aleš Logar

Uredniški odbor:

Danica Hudrap, Aleš Logar, dr. Manja Miklavc, Mirko Osojnik in Bojana Verdinek

Reklamni oglasi-trženje:

Danica Hudrap –

e: danica@zkstm.si

t: 040/639-780, 02/82-21-219

Odgovorni urednik: Mirko Osojnik

**Za verodostojnost posameznih prispevkov
odgovarjajo njihovi avtorji.**

Jezikovni pregled: dr. Manja Miklavc

Fotografija na naslovnici: Sebastijan Oblak

Oblikovanje: Rok Medvešek

Tisk: ZIP Center d. o. o.

Tiskano v nakladi 4.500 izvodov

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za

kulturo RS pod zaporedno številko 750.

Ravne na Koroškem, julij 2018

ZAVOD ZA KULTURO
ŠPORT TURIZEM
IN MLADINSKE
DEJAVNOSTI

Spoštovani!

Vsakoletni številki RAVENSKIH RAZGLEDOV vedno izideta v začetku julija in sredi decembra. Prispevke za julijsko številko vedno pošljite najpozneje do 15. maja, članke za decembrsko številko pa najpozneje do 15. novembra. Tako bo lahko naše in vaše občinsko glasilo vedno pravočasno v vaših poštnih nabiralnikih.

O oddaji prispevkov vas redno obveščamo tudi na spletni strani TIC-a – Turistično informacijskega centra Ravne na Koroškem.

KRATKA NAVODILA AVTORJEM – USTREZNO NAVAJANJE VIROV

Literaturo v tekočem besedilu navajajte v krajši obliki v oklepaju (Boršnik 1962: 213), v daljši obliki pa v seznamu literature na koncu članka. Opombe navajajte tekoče, številka opombe naj stoji stično za ločilom.

V seznamu literature upoštevajte naslednja navodila pri navajanju. Nekaj zgledov:

Knjiga:

Puhar, Alenka, 2004: *Prvotno besedilo življenja*. Ljubljana: Studia Humanitatis.

Članek v reviji:

Ramšak, Mojca, 2000: Zbiranje življenjskih zgodb v slovenski etnologiji. *Etnolog* 10. 29–41.

Jože Toporišič, 1993: Jakoba Riglerja teza o začetkih slovenskega knjižnega jezika. *Slavistična revija* 41/4. 449–464. Tudi na spletu.

Članek v zborniku:

Potočnik, Iva, 2008: Slovstvena folkloristika v osnovni šoli – med cilji in resničnostjo. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Književnost v izobraževanju – cilji, vsebine, metode. Konferenčni zbornik*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 519–523.

Internetni naslov:

Jakopin, Primož, 1980: *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v slovenskem jeziku: Doktorska disertacija*. Ljubljana. Na spletu.

Lemma (Lexikographie). Wikipedia: die freie Enzyklopädie.

Vire navajajte po abecednem redu avtorjev. Na koncu vsake bibliografske enote postavite piko. Naslove samostojnih izdaj, knjig in periodičnih publikacij postavite ležeče. Krajšavo str. za stran izpustite.